

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

61'inci Birleşim 9 Şubat 2023 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	57
II.- GELEN KÂĞITLAR	57
III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	58,93
1.- TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un, merkezi Kahramanmaraş olan ve toplam 10 ili etkileyen 7,7 ve 7,6 ölçeğindeki depremlere ilişkin konuşması	58
2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, yaşanan deprem felaketine ilişkin konuşması	93
IV.- ÖLÜM, SAYGI DURUŞU VE TAZİYELER	58
1.- Adıyaman Milletvekili Yakup Taş ile deprem felaketinde vefat eden vatandaşlar için bir dakikalık saygı duruşu	58:59

V.- ÖNERİLER

59,100

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

59

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 9 Şubat 2023 Perşembe günü (bugün) birleşiminde Anayasa'nın 119'uncu maddesi kapsamında sunulan (3/2276) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşmesinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ve aynı birleşiminde "Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları" bölümünde yer alan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesine ve başkaca bir işin görüşülmemesine ilişkin önerisi

59

B) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

100:107

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu tarafından, deprem bölgesinde hasar tespit çalışmalarının yapılması, koordinasyon ve ihtiyaç noksanlıklarının giderilmesi amacıyla 9/2/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin Genel Kurulun 9 Şubat 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

100:107

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

59,93

A) TEZKERELER

59:92,93:100

1.- Cumhurbaşkanlığının, Anayasa'nın 119'uncu Maddesi ile 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun 3'üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) Bendine Göre Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde 8/2/2023 Çarşamba Günü Saat 01.00'den İtibaren Üç Ay Süreyle Olağanüstü Hâl İlan Edilmesine İlişkin 8/2/2023 tarihli ve 6785 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'na İlişkin Tezkeresi (3/2276)

59:92

2.- Cumhurbaşkanlığının, Türk Silahlı Kuvvetleri Deniz Unsurlarının Bölge Ülkelerinin Karasuları Dışında Olmak Üzere Aden Körfezi, Somali Açıkları, Arap Denizi ve Mücavir Bölgelerde Deniz Haydutluğu, Silahlı Soygun Eylemleri ve Denizde Terörizmle Mücadele Amacıyla Görevlendirilmesi ve Bununla İlgili Gerekli Düzenlemelerin Cumhurbaşkanlığı Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 10/2/2023 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Süreyle İzin Verilmesine Dair Tezkeresi (3/2277)

93:100

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açıldı.

Başkanlık Divanı teşekkül etmediğinden, alınan karar gereğince, 9 Şubat 2023 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere 14.01'de birleşime son verildi.

Haydar AKAR
Başkan Vekili

Emine Sare AYDIN
İstanbul
Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR**No: 90****9 Şubat 2023 Perşembe****Milletvekili Teklifleri**

1.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4940) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2023)

2.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in; Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/4941) (Tarım, Orman ve Köyüşleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.02.2023)

9 Şubat 2023 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: Mustafa ŞENTOP

KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Emine Sare AYDIN (İstanbul)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un, merkezi Kahramanmaraş olan ve toplam 10 ili etkileyen 7,7 ve 7,6 ölçeğindeki depremlere ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, birlik, beraberlik, vakar ve dayanışmada dünyada eşi benzeri olmayan aziz milletimiz; vatanımız ve milletimiz bütün zamanların, mekânların gördüğü en büyük felaketlerden birini yaşamaktadır. Devletimizin tüm kurumları, sivil toplum kuruluşlarımız, milletimiz ilk andan itibaren felaket bölgesinde insanüstü bir gayretle çalışmaktadır. Âdeta yerkürenin yıkımı manasına gelebilecek 7,7 ve 7,6 ölçeğinde 2 büyük deprem ile sayısız artçı depremler maalesef 10 ilimizde on binlerce vatandaşımızın ölümüne ve yaralanmasına sebep olmuştur. Bu vesileyle bir kere daha depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyor, hayatını kaybeden insanlarımızın yakınlarına ve depreme maruz kalan vatandaşlarımıza sabırlar diliyorum. Milletimizin, hepimizin başı sağ olsun. 85 milyon olarak üzüntümüz kelimelerle ifade edilemez boyuttadır, acımız tarifsizdir.

Bu felakette kaybettiğimiz canlarımızdan birisi de Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında birlikte çalıştığımız, vatan ve millet sevgisine şahit olduğumuz AK PARTİ Adıyaman Milletvekili Yakup Taş idi. Bütün hayatını kaybedenlerle birlikte, çalışma arkadaşımız Yakup Taş ve ailesi için de kederimiz sonsuzdur.

Her zor günde olduğu gibi bu büyük felakette de milletimiz çoluk çocuk, genç, yaşlı kenetlenmiş, yardım ve dayanışma için kar, kış, soğuk demeden gayret sarf etmiştir ve bu gayretler hâlen bütün hızıyla devam etmektedir. Böyle bir milletin ferdi ve temsilcileri olmakla kelimelere dökülemez bir gurur ve şeref duymaktayız. Gün birlik ve beraberlik, dayanışma günüdür; milletimizin karakterinin bir parçası olarak sabır ve vakarla bu zorluğun üstesinden gelme günüdür; bölgede yardım bekleyenlere yetişme, destek olma, yaraları sarma günüdür. Hepimiz daha etkin ve verimli olmak için çalışmanın ve çözümün ortağı olmak zorundayız. Bu çerçevede, bugün ve önümüzdeki günlerde Meclisimizin yapacağı çalışmaların bu bilinçle, her konuda sadece milletimizin yararını ve ihtiyaçlarını üstün tutan bir anlayışla, sağduyu içerisinde yürütüleceğine yürekten inanıyorum. Tekrar milletimizin başı sağ olsun.

IV.- ÖLÜM, SAYGI DURUŞU VE TAZİYELER

1.- Adıyaman Milletvekili Yakup Taş ile deprem felaketinde vefat eden vatandaşlar için bir dakikalık saygı duruşu

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi sizleri Adıyaman Milletvekilimiz merhum Yakup Taş ve deprem felaketinde vefat eden bütün vatandaşlarımız için bir dakikalık saygı duruşuna ve akabinde arzu edenleri kaybettiğimiz insanlarımızın ruhları için birer Fatiha okumaya davet ediyorum.

Buyurun.

(Saygı duruşunda bulunuldu)

BAŞKAN - Buyurun.

Allah rahmet eylesin, ruhları şad olsun.

Sayın milletvekilleri, malumunuz, ülkece özel bir durum içerisinde bulunmaktayız. Sayın milletvekillerimize gündemin ilerleyen kısımlarında istemleri hâlinde ara ara yerlerinden söz vereceğim.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım:

V.- ÖNERİLER

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 9 Şubat 2023 Perşembe günü (bugün) birleşiminde Anayasa'nın 119'uncu maddesi kapsamında sunulan (3/2276) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşmesinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ve aynı birleşiminde "Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları" bölümünde yer alan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesine ve başkaca bir işin görüşülmemesine ilişkin önerisi

Danışma Kurulu Önerisi

9/2/2023

Danışma Kurulunun 9/2/2023 Perşembe günü yaptığı toplantıda aşağıdaki önerilerin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

Mustafa Elitaş	Engin Özkoç	Hakkı Saruhan Oluç
Adalet ve Kalkınma Partisi	Cumhuriyet Halk Partisi	Halkların Demokratik Partisi
Grubu Başkan Vekili	Grubu Başkan Vekili	Grubu Başkan Vekili

Muhammed Levent Bülbül	Dursun Müsavat Dervişoğlu
Milliyetçi Hareket Partisi	İYİ Parti
Grubu Başkan Vekili	Grubu Başkan Vekili

Öneriler:

Genel Kurulun 9 Şubat 2023 Perşembe günü (bugün) birleşiminde Anayasa'nın 119'uncu maddesi kapsamında sunulan (3/2276) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşmesinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesi ve aynı birleşiminde "Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları" bölümünde yer alan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi ve başkaca bir işin görüşülmemesi önerilmiştir.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Anayasa'nın 119'uncu maddesi kapsamında sunulan (3/2276) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

Tezkereyi okutuyorum:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) TEZKERELER**

1.- Cumhurbaşkanlığının, Anayasa'nın 119'uncu Maddesi ile 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun 3'üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) Bendine Göre Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde 8/2/2023 Çarşamba Günü Saat 01.00'den İtibaren Üç Ay Süreyle Olağanüstü Hâl İlan Edilmesine İlişkin 8/2/2023 tarihli ve 6785 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'na İlişkin Tezkeresi (3/2276)

8/2/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Anayasa'nın 119'uncu maddesi ile 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde 8/2/2023 Çarşamba günü saat 01.00'den itibaren üç ay süreyle olağanüstü hâl ilan edilmesine ilişkin 8/2/2023 tarihli ve 6785 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı, Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulmak üzere ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerinde İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre görüşme açacağım.

Bu görüşmede yürütmeye, siyasi parti gruplarına ve şahısları adına 2 milletvekiline söz vereceğim.

Konuşma süreleri yürütme ve gruplar için yirmişer dakika, şahıslar için onar dakikadır. Alınan karar gereğince siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmalar en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.11

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.12****BAŞKAN: Mustafa ŞENTOP****KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Emine Sare AYDIN (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

(3/2276) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi’nin görüşmelerine başlıyoruz.

Tezkere üzerinde ilk söz, yürütme adına Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay’a aittir.

Buyurun Sayın Oktay.

Süreniz yirmi dakikadır.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; öncelikle sizleri, Genel Kurulumuzu Sayın Cumhurbaşkanımız, Hükümetimiz ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında depremde hayatını kaybedenlere bir kez daha Allah’tan rahmet, yakınlarına ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Bu vesileyle, depremde hayatını kaybeden Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyesi Adıyaman Milletvekili Sayın Yakup Taş için Genel Kurula ve yakınlarına taziyelerimi sunuyorum.

6 Şubat Pazartesi günü 04.17’de Kahramanmaraş Pazarcık merkezli 7,7 büyüklüğünde ve aynı gün 13.24’te yine Kahramanmaraş Elbistan merkezli 7,6 büyüklüğünde meydana gelen 2 büyük depremle sarsıldık. Depremin odak derinliği yaklaşık 7 kilometre olup sığ odaklı bir depremdir. 6 Şubat 2023 tarihinde yaklaşık olarak dokuz saat arayla ilimiz Maraş’ta Pazarcık ve Elbistan merkezli ülkemizin son yüzyılda yaşadığı en büyük depremler olmuştur.

Art arda oluşan bu depremler ülkemizin her yerinde olduğu gibi etrafımızdaki birçok ülkede de hissedilmiştir. Yaklaşık 110 bin kilometrekare bir alanı etkileyen ve çok büyük bir yıkıcı etkisi olan bu depremler 10 ilimizde çok geniş bir alanda can kaybına ve yaralanmalara neden olmuş, çok sayıda bina hasar görmüş ve yıkılmıştır; hatta 11 de diyebiliriz buna yine can kayıplarından ve etkilenen bazı bölgelerinden dolayı. 110 bin kilometrekare, Avrupa’da birçok ülkenin yüz ölçümü kadar veya ondan da daha büyük bir alanı teşkil etmekte. Bu deprem, Anadolu coğrafyasının son iki bin yıllık tarihçesinde 1668 büyük Anadolu depremi ve 1939 Erzincan depreminden sonra meydana gelen en büyük 3’üncü depremdir. Depremler ülkemizin en önemli aktif fay “zone”larından biri olan Doğu Anadolu fay “zone”unun iki ayrı kolu üzerinde meydana gelmiştir. Bu depremler sonucunda yer kabuğu yaklaşık 400 kilometrelik bir hat boyunca kırılmış ve 3-4 metre yer değiştirmiştir. Bu etki, sahada demir yolu rayları, kara yolu ve benzeri birçok yapıda belirgin şekilde gözlemlenmektedir.

Ana depremler sonrasında şu ana kadar farklı büyüklüklerde yaklaşık 1.300’den fazla deprem meydana gelmiştir, bu depremlerin 325’i 4 ve üzeri büyüklüktedir; yine, 3’ü 6 ve üzeri büyüklükte -eğer şu an itibarıyla veriler değişmediyse- 24 civarı da 5-6 arasında. Bu artçı deprem aktivitesinin daha uzun bir süre bölgede etkili olması beklenmektedir.

Sadece 2 büyük depremle değil, aynı zamanda zorlu kış şartlarının getirdiği her türlü olumsuzlukla da mücadele etmek zorunda kalınmıştır afetle mücadele ederken. Bu büyük felaketin gerçekleştiği ilk anda, saat 04.17’de Afet ve Acil Durum Yönetimi Merkezi Sayın Cumhurbaşkanımız Başkanlığında, devletimiz ve Hükümetimiz tüm kurum ve kuruluşlarıyla cansiparane bir mücadele başlatmıştır.

Depremden etkilenen illerimizde bakanlarımız afetle mücadele kapsamında yürütülen faaliyetlere nezaret ederken bizler, yine, Ankara AFAD merkezde çalışmaların tüm afet bölgesi genelindeki koordinasyonunu yürütmekteyiz. Sayın Cumhurbaşkanımız arama kurtarma çalışmalarını anbean, bizzat sadece takip etmiş değil yönetmiş, dün ve bugün de deprem bölgesine giderek çalışmaları yerinde takip etmiştir.

Tabii, çalışmalara baktığımızda, birkaç veriyi, an itibarıyla yaptığımız çalışmaları sizlerle paylaşmak isterim. Ne yazık ki üzülerken ifade ettiğimiz can kayıpları boyutunda baktığımızda, şu ana kadar kimliğini belirlediğimiz 14.351 can kaybı mevcut. Yaralı olarak -enkazlardan çıkarılanlar da buna dâhil- 63.794 vatandaşımız kurtarılmıştır. Yıkılan bina sayısı 6.444'tür, il bazında detaylarına girmiyorum eğer yine sorular olursa detaylarına girebilirim.

Burada, arama kurtarma faaliyetleri çerçevesinde, sahada, şu an itibarıyla 24.727 arama kurtarma personeli fiilen müdahale çalışmalarına, enkaz kurtarma çalışmalarına devam etmektedir. Yine bunların içerisinde 5.125 kişi yurt dışından gelen, Türkiye'de afetle mücadele çerçevesinde yardım teklifinde bulunan ülkelerden katılan arama kurtarma ekipleridir. Toplamda sahaya baktığımızda arama kurtarma ekiplerinin dışında yine çok sayıda gönüllülerimiz, yerel yönetimlerimiz, sağlık personelimiz, güvenlik personelimiz yine emniyet güçlerimiz, Silahlı Kuvvetler personelimiz de sahada bizzat faaliyet göstermektedir. An itibarıyla baktığımızda 113.318 kişi fiilen afet bölgesinde çalışmalarını sürdürmektedir, görevlendirilmiştir.

İş makineleri boyutunda... Tabii ki bu çalışmalar yürütülürken iş makineleri olmazsa olmazımız. Burada da ilk andan itibaren bölgeye sevk başlamıştır ve son ana kadar da an itibarıyla da sürekli yakından takip ettiğimiz ve ihtiyaç olan bölgelere de sevk ettiğimiz, sevk etmekle yakinen ilgilendiğimiz bir konudur. Toplam itibarıyla şu an sahada 10.363 iş makinesi görev yapmaktadır. Yani buna baktığımızda, araç takip sistemi olan, bir başka ifadeyle bunu söyleyecek olursam Türkiye'de araç takip sistemi olan iş makinelerinin yaklaşık üçte 1'i bölgede fiilen çalışmaktadır.

Vinçle ilgili sadece birkaç örnek verecek olursam şu anda yine sahada fiilen faaliyet gösteren vinç sayısı 920'dir, ihtiyacı olan yerlere de yine kaydırıyoruz. Yine birçok greyderi, kepçesi, ekskavatörü, dozeri, kamyonu, karavanı akaryakıt tankerini, vidanjörünü, jeneratörüne kadar ve benzeri, birçok farklı alanlarda iş makinelerimiz de yine sahada faaliyetlerini sürdürmektedir.

Bir sıkıntımız vardı afetin olduğu ilk anda; bölgesel bazda da Türkiye genelinde de o günlerde hava şartları -çok şiddetli- oldukça bozduktu. Havadan ikmal noktasında ikincil afetleri yaşamamak çerçevesinde helikopterleri kullanamayacak durumda idik dolayısıyla kullanamadık. Sahada da çok yoğun tipi olan bölgeler vardı. Aynı zamanda Nurdağı'nda da yine afetten kaynaklı bir hasar vardı. Karadan götürmek istediğimizden dolayı da orada bir trafik yoğunluğu veya trafik sıkışıklığı, geçişlerin engellendiği bir dönemi yaşadık ilk anda ama ona rağmen yine sahaya bütün imkânlarla yığılmaya çalıştık. Özellikle havalimanının açık olduğu bölgelerde havalimanından doğrudan uçaklarla gittik ama helikopterleri ilk etapta kullanmayla alakalı sıkıntımız vardı.

Hava araçları bizim için önemliydi. Şu an itibarıyla hava araçlarına baktığımızda, 81 uçak ve 79 helikopterle fiilen, havayı çok yoğun şekilde değerlendiriyoruz. Sadece uçakların sorti sayısı 1.122, helikopterler gece ve gündüz faaliyet içerisinde zaten ve yine, İskenderun Körfezi dâhil o bölgede tahliye de buna dâhil, iş makinelerinin sevk de dâhil, yine orada bulunan yangının söndürülmesi de dâhil birçok alanda 22 adet de gemiyi fiilen kullanıyoruz.

Yine, beslenme faaliyetlerini ilk andan itibaren devreye sokmaya çalıştık ama özellikle dünden itibaren de girmedığımız ve bugün itibarıyla yine girmedığımız il ve ilçe kalmamıştır, şu anda köylere yoğun şekilde müdahaleye çalışıyoruz.

Yine, yol şartlarından, tipiden kaynaklı ulaşılamayan yerler olursa helikopterleri de özellikle bunun için yoğun olarak kullanmaya başladık. Yine havadan da battaniyenin özellikle ulaştırılmasıyla alakalı; 1,5 milyondan fazla battaniye afet bölgesine ulaştırılmış durumda.

Çadır, yine bunlar önemli afetlerde... 100 bini aşkın çadır bölgelere ulaştırılmış durumda. Yerelde, il bazında “çadır kent” diyebileceğimiz küçük çapta çadır kentler oluşturulmuştur, geçici barınmanın içerisine alınmıştır. Aynı zamanda Millî Eğitim Bakanlığı ve Gençlik ve Spor Bakanlığının üniversitelerdeki -özellikle Kredi ve Yurtlar Kurumu- tüm yurtları, pansiyonları, öğretimevleri ve ilgili bütün yerleri tamamen geçici barınma amaçlı ve beslenme amaçlı kullanılmıştır, kullanılmaktadır; buralarda da 500 binin üzerinde vatandaşımız şu anda barındırılmaktadır. Toplam itibarıyla baktığımızda, 750 bini aşmıştır şu anda geçici barındırmada barındırılan vatandaşlarımızın sayısı. Aynı anda da afet bölgesinin dışına çıkılmasını özellikle teşvik ettik, ediyoruz ki afet yönetimi daha hızlı olsun, daha kolay olsun ama aynı zamanda da orada görevli olmayan vatandaşlarımızın da rahatı açısından -afetzedelerin- bölge dışına tahliyesini ısrarla teşvik ediyoruz. Bu amaçla da bölgenin dışarısında şu anda, ilk etapta 1 milyon 100 bine kadar geçici barınma merkezi fiilen aktif hâle getirilmiştir ve tahliyeyle alakalı bir mekanizma, bir sistem oluşturulmuştur; şu anda yerler belirlenmiş, ilan edilmiştir. Dolayısıyla, buralara isteyenler kendi imkânlarıyla... Gitmek isteyenleri biz kendimiz karadan, havadan ve denizden nakledebilecek konumdayız ve bu çalışmalar da zaten fiilen başlamıştır.

Diğer tarafta, yine, ulaştırmayla alakalı -biraz önce de ifade ettim- ilk etapta Nurdağı'ndan kaynaklanan ve afet bölgesine giderken Konya ve Kayseri bölgelerinde oluşan sıkıntılar vardı, oraya çok ciddi şekilde odaklandık. Sonrasında da lojistiği etkileyebilecek alan kalmayacak şekilde -afet bölgesine lojistik destekle- tüm yollar açıldı. Bazıları sıkıntılı da olsa, tek şeritli de olsa, kontrollü geçiş de olsa açılmasını zorladık ve o şekilde yaptık; Nurdağı bunun örneklerindedir. Dolayısıyla, an itibarıyla lojistiği etkileyebilecek kapalı yolumuz yoktur. Dediğim gibi, bu tek şeritli olan yerlerden kaynaklı bazen trafikte sıkışmaları yaşamakla birlikte yine afet bölgesine ulaşıyoruz.

Hatay dışında havalimanlarının tamamı açıktır ve faaliyetlerine yoğun şekilde devam etmektedir. Hatay'da da onarım çalışmaları başlamıştır, en geç bir hafta içerisinde -ki bir haftaya kalmayacaktır- tamamen oranın da yeniden onarımı tamamlanacaktır ve oradan da nakliye tekrardan normale dönecektir; onarımı devam ediyor.

Haberleşmeyle ilgili... Mobil baz istasyonları 10 bin civarındaydı; bunlardan yaklaşık dörtte 1'i hasar görmüştü. Bölgeye çok yoğun şekilde jeneratör devri ve kesintisi olan elektriklerin devreye alınmasıyla birlikte, mobil baz istasyonlarının da sevkiyle şu anda haberleşme, afet yönetimini etkilemeyecek boyutta artık normale dönmeye başlamıştır. Zaman zaman özellikle arama kurtarmanın yapıldığı bölgelerde jeneratördeki sesin o bölgeyi etkilememesi için jeneratörün durdurulması istendiğinde elektriğin verilememesinden kaynaklı baz istasyonlarının çalışmaması durumu söz konusu olduğunda oralarda sıkıntı yaşanabilmekte, bu da zaten yine tedbir amaçlıdır.

Enerji konusuna gelecek olursak, özellikle doğal gazda ana iletim hatlarında 9 yerde kırılma ve ağır hasar vardı -tamamı onarılmış durumda- bu çerçevede Hatay, Maraş ve Antep'e doğal gaz verilemiyordu, Adıyaman'a da tedbir amaçlı verilmiyordu. Buraların tamamını dün akşam itibarıyla -zaten ilk günde de ifade ettik iki üç gün alacağını- tamamladık ve şimdi -dün akşamdan itibaren- yine ikincil afetlere sebebiyet vermeyecek şekilde, kontrollü şekilde verebilecek konumdayız ve vermeye de başladık, ümit ediyoruz ki kontroller tamamlanınca bunların tamamına veriyor olacağız.

Akaryakıtla ilgili, dediğim gibi, trafikteki sıkışıklıktan kaynaklı içeride ciddi tedbirler almak durumunda kaldığımız anlar oldu ama akaryakıt sıkıntısını çok ciddi bir sıkıntı boyutuna dönüşmeyecek şekilde yönettik. Tankerlerle -gerek seyyar tankerlerle gerek diğer tankerlerle- bölgeye yoğun akaryakıt sevkiyatı devam ediyor, gerektiğinde eskortla bunları geçiriyoruz.

Psikososyal destekler yine aynı şekilde devam ediyor, gerek Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında gerek -manevi boyuttaki- Diyanet İşleri Başkanlığı çerçevesinde.

Genel hayata etkileri... Afet bölgesi kararı aldık bölgeyi rahatlatma çerçevesinde ve yine OHAL kararı almak üzere de bugün huzurlarınızdayız.

Sağlık açısından, yine, çok ciddi olarak gerek içeride gerek dışarıda hastanelerimiz, personelimiz, UMKE'miz yoğun şekilde destek vermiştir. Hasar olan hastanelerde... Dışarıda sahra veya daha küçük çaplı hastaneler faaliyete alınmıştır, orada bir sorun yaşamıyoruz. Yine, ağır hastalar da zaten afet bölgesi dışına hava ambulanslarıyla çok hızlı bir şekilde tahliye edildiler, edilmeye de devam ediyorlar.

Yine, bu amaçla, sahada her bir haneyi rahatlatma adına, ilk etaptaki ihtiyaçları karşılama adına hane başına 10 bin TL destek sağlamaya başladık ve bu, tüm afet bölgesini kapsayacak. Yine, 100 milyar TL de bir kaynak ayırmış durumdayız afetle mücadelenin sonuna kadar. Dolayısıyla, şu anda ilk müdahale çalışmaları devam ediyor. Arama kurtarma çalışmaları tamamlandıktan sonra enkazların hızlı bir şekilde temizlenmesi, kaldırılması; geçici barınma olayının tamamlanması ama eş zamanlı olarak da kalıcı konutların, barınma hizmetlerinin yerine getirilmesi... Dolayısıyla bu 100 milyarlık kaynak da burada değerlendirilecektir. Yine bu çerçevede de yardım faaliyetinde bulunan, talebinde bulunan çevrelere, kişilere gerek yurt içinden gerek yurt dışından AFAD'ın yine hâlihazırda var olan hesapları tavsiye edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bildiğiniz gibi, Sayın Cumhurbaşkanımız depremin yaşandığı 10 ilimizi -biraz önce de ifade ettim- "genel hayata etkili afet bölgesi" olarak ilan etmiş, arama kurtarma faaliyetlerinin ve sonrasındaki çalışmaların süratle yürütülebilmesini temin için Anayasa'nın 119'uncu maddesine dayanarak üç ay süreyle olağanüstü hâl ilan etme kararını kamuoyumuzla paylaşmıştır.

Olağanüstü durumlar olağanüstü tedbirlerin alınmasını gerektirir. Olağanüstü bir yönetim düzeninin gerekli olduğu doğal afet, tehlikeli salgın, hastalık ve kamu düzenini tehlike altına sokan yaygın şiddet vakaları gibi durumlarda başvurulmuş OHAL uygulamasında amaç yaraların en hızlı şekilde sarılmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Oktay, ilave süre veriyorum.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Biz de zaten şu anda yaraların en hızlı şekilde sarılmasıyla ilgili her türlü -gerek Hükümet olarak, devlet olarak- imkânı seferber etmiş durumdayız. Acil ve hayati ihtiyaç malzemelerinin karşılanması, afet bölgesinde yıkılma riski olan binaların bulunduğu alanlara girişin sınırlandırılması, tehlike arz eden binaların yıkılması, zaruri ihtiyaçların dağıtımının düzenlenmesi gibi zorunlu işler olağanüstü hâl yönetimiyle kolaylıkla ve hızlıca sağlanabilecektir. Mülki idare amirleri tedavi, kurtarma, yedirme, giydirme ve barındırma gibi işlerde, bu gibi işlerin gerektirdiği acil satın almaları ve kiralamayı doğrudan yapabileceklerdir. Konaklama tesislerinin olağanüstü hâl gereklerine göre kullanılabilmesi OHAL kapsamında mümkün olabilecektir. Krizin boyutları, afetin boyutları göz önünde bulundurularak depremin yıkıcı etkisi, ağır kış şartları ve doğrudan etkilenen il sayısı ve nüfusa göre üç aylık süre belirlenmiştir.

Demokratik hukuk devletlerinde olağanüstü durumların yönetimi yine hukukun izin verdiği olağanüstü yönetim usulleriyle gerçekleşmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Bir dakika...

BAŞKAN – Buyurun.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY (Devamla) – Malumunuz, yine, daha önce birçok ülkede -buna ABD, Kanada ve Filipinler de dâhildir; bunlar gibi birçok ülkede- doğal afetler sonrası OHAL ilan edilmiştir. Ülkemizde de OHAL, afetten etkilenen illerle sınırlı tutularak Meclisimizin onayına, sizlerin onayına sunulmuştur. Tek hedef, afet yönetimi sürecinde, en çabuk ve en etkili şekilde, her anlamda, insanımızın, afetzedemizin yardımına koşabilmektir. Yaraları en hızlı şekilde sarmak ve şehirlerimizi yeniden ihya etmek için olağanüstü hâl durumunun hayati bir karar olduğuna inanıyoruz. Yaşadığımız bu büyük felaketin üstesinden devlet-millet el ele vererek geleceğiz; bu acı günlerimizi süratle inşallah geride bırakacağız.

Yaşanan bu büyük afetin yaralarının sarılması için yüce Meclisimizin, OHAL ilanına destek vermek suretiyle milletimizin ve devletimizin yanında olacağına inancımız tamdır. Tüm kurum ve kuruluşlarımız imkân ve kabiliyetleriyle vatandaşlarımızın yanındadır, hizmetindedir. Arama kurtarma çalışmaları yapan görevli ve gönüllüler başta olmak üzere alanda emek veren sağlık görevlilerinden güvenlik görevlilerine, gönüllülere, sivil toplum örgütlerine, yerel yönetimlere, herkese ve 85 milyona, tek yürek deprem bölgemiz için dua eden milletimize şükranlarımızı sunuyoruz. Rabb'im ülkemizi her türlü afetten ve felaketten korusun.

Bu duyularla Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunu bir kez daha saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, şimdi gruplar adına ilk söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'e aittir.

Buyurun Sayın Bülbul.

MHP GRUBU ADINA MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa'nın 119'uncu ve Olağanüstü Hal Kanunu'nun 3'üncü maddesi gereğince, 8 Şubat 2023 tarihli, 10 ilimizde üç ay süreyle OHAL ilan edilmesine ilişkin alınan Cumhurbaşkanlığı kararı hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Konuşmamın başında yaşanan büyük depremler nedeniyle hayatlarını kaybeden vatandaşlarımızı rahmetle anıyor, yaralılarımıza acil şifalar diliyor, yaşadığımız bu derin ve tarifsiz acıdan ötürü aziz milletimize başsağlığı ve geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Yine, yaşanan felakette ailesiyle birlikte hayatını kaybettiğini öğrendiğimiz Adıyaman Milletvekilimiz Sayın Yakup Taş'a, ailesine, yakınlarına ve AK PARTİ Grubuna da başsağlığı diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, tektonik oluşumu, jeolojik yapısı, topoğrafyası ve meteorolojik özellikleri gibi nedenlerle her zaman çeşitli doğal afet tehlikelerine sahip olan bir ülke olmuştur. Bu gerçekler ışığında, ülkemizde deprem, heyelan, sel ve çığ gibi birçok doğa kaynaklı afet türü önemli sıklıklarla görülmektedir. Türkiye dünyanın önemli deprem kuşaklarından biri üzerinde yer almaktadır. Ülkemizde oluşan depremlerin büyük bir kısmı Anadolu plakasında yer alan Kuzeydoğu Anadolu Fayı, Doğu Anadolu Fayı, Güneydoğu Anadolu bindirme kuşağı ve Ege graben sisteminde meydana gelmektedir.

Birleşmiş Milletlerin ilgili kurumları, Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu ve insani yardım alanındaki birçok aktörün hazırlık süreçlerine dair oluşturulan INFORM Risk Endeksi, ülkelerin insani krizlere maruz kalma, bu krizlerden etkilenme ve bu krizlerle başa çıkma kapasitesini karşılaştırmalı bir şekilde analiz etmektedir. "INFORM Risk Endeksi 2021" adıyla yayımlanan 2020

yılı verilerine göre ülkemizin tehlikeye maruz kalma puanı 9 yani çok yüksek riskli, incinebilirlik puanı 4,9 yani orta riskli, başa çıkma kapasitesi ise 3,2 yani düşük risk puanı olarak kaydedilmiştir. Bu verilere göre, ülkemizin tehlikeye maruz kalma riskinin çok yüksek olduğu görülmektedir.

1900 ile 2023 yılları arasında ülkemizin 75'ten fazla büyük ve yıkıcı depreme maruz kaldığı ve binlerce vatandaşımızı kaybettiği malumunuzdur. 4 büyüklüğünün üzerinde meydana gelen deprem sayısı özellikle son yıllarda artış göstermiştir. Elde edilen verilere göre, 2020 yılında 320, 2021 yılında 187, 2022 yılında ise 170 adet 4 büyüklüğünün üzerinde deprem meydana gelmiştir. Son yirmi üç yıllık zaman dilimine bakıldığında ise 4,5 büyüklüğünün üzerinde 37 deprem meydana gelmiş ve bunların birçoğunda büyük yıkımlar yaşanmış, binlerce vatandaşımız hayatını kaybetmiştir.

Son olarak Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesinde, 6 Şubat 2023 tarihinde, gece saat 04.17'de 7,7 büyüklüğünde deprem meydana gelmiş ve bundan dokuz saat sonra Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesinde saat 13.24'te 7,6 büyüklüğünde ikinci bir büyük deprem meydana gelmiştir. Yaşanan bu depremler birçok bilim adamı tarafından dünyanın en büyük afetlerinden biri olarak nitelendirilmiştir. Deprem bilimciler tarafından, Kahramanmaraş merkezli depremlerin dünya üzerinde karada meydana gelen en büyük depremler olduğu ifade edilmiştir. Ülkemizin tarihte yaşadığı en büyük deprem felaketi olarak değerlendirilen, Kahramanmaraş'ta meydana gelen bu 2 büyük depremin yaklaşık 1.200 atom bombası gücünde bir enerji etkisi oluşturduğu bilim adamları tarafından yine ifade edilmiştir.

Dünya Sağlık Örgütü tarafından 3'üncü seviye uluslararası acil durum ilan edilmiş, depremin etkisini yoğun olarak gösterdiği Suriye'yle birlikte yaklaşık 23 milyon kişinin depremden etkilendiği açıklanmıştır. Bu büyük depremlerin yanı sıra, ilk depremden itibaren şimdiye kadar meydana gelen benden fazla artçı deprem nedeniyle özellikle bölgede bulunan 10 ilimiz ve sayıları 13,5 milyonu bulan vatandaşımız depremden ağır bir şekilde etkilenmiş ve etkilenmeye devam etmektedir. Elde ettiğimiz son bilgilere göre yaşanan deprem dolayısıyla bölgede 6.444 bina yıkılmış; Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman, Gaziantep, Malatya, Diyarbakır, Şanlıurfa, Kilis, Osmaniye, Adana ve Elâzığ'da toplam 14.351 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 63.794 vatandaşımız da yaralanmıştır. Devletimizin tüm imkânlarıyla beraber seferber olduğu bu süreçte bölgede, AFAD, PAK, JAK, JÖAK, DAK, Millî Savunma Bakanlığı, Emniyet, Jandarma, UMKE, itfaiye, Millî Eğitim Bakanlığı, STK, gönüllüler ve yerel destek ekiplerinden görevlendirilen personel ile 5.709'u uluslararası arama kurtarma ekiplerinden oluşmak üzere alanda görev yapan toplam personel sayısının 113.201 olduğu ifade edilmiştir. Depremde vatandaşlarımızın barınması için bölgede şu ana kadar 92.738 AFAD çadırı kurulmuştur. Müsait durumda bulunan tüm otel ve misafırhaneler depremden kardeşlerimizin kullanımına sunulmuştur. 10 ilimizde 77 sahra hastanesi kurulmuş, yaralı vatandaşlarımız askerî ve sivil hava araçlarıyla diğer illerde bulunan hastanelere nakledilmişlerdir. Bölgede bulunan vatandaşlarımızın yiyecek, içecek, barınma ve ısınma başta olmak üzere her konuda ihtiyaçlarının giderilmesi noktasında geniş çaplı bir çalışma yürütülmekte, ayrıca psikososyal destek hizmetleri de verilmektedir. Aziz milletimiz büyüklüğünü ve asaletini bir defa daha göstermiş; kan bağışları, aynı ve nakdî yardımlar, gönüllü arama kurtarma faaliyetleri olmak üzere deprem bölgesindeki kardeşlerimizden desteklerini ve dualarını esirgememiştir.

Tüm Türkiye'de bir hafta süreyle millî yas ilan edilen bu süreçte Cumhurbaşkanımızın 6 Şubat 2023 tarihinde yapmış olduğu açıklamayla depremden etkilenen 10 ilimiz genel hayata etkili afet bölgesi ilan edilmiştir. Yine, depremin şiddeti, büyüklüğü ve etkili olduğu alan dikkate alınarak, 8 Şubat 2023 tarihi itibarıyla, ağır bir şekilde etkilenen bu bölgede, Anayasa'nın 119'uncu ve Olağanüstü Hal Kanunu'nun 3'üncü maddesi gereğince Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerimizde üç ay süreyle OHAL ilan edilmiştir. Bölgede asayişin

sağlanması, iletişim ve koordinasyonun sağlıklı bir şekilde yürütülmesi, ivedilik gerektiren iş ve işlemlerin derhâl yerine getirilmesi ve her şeyden önce zaman kaybının önüne geçilmesi maksadıyla OHAL ilan edilmesi son derece lüzumlu ve isabetli bir karar olmuştur.

Değerli milletvekilleri, bilindiği üzere, olağanüstü hâl bir zaruret hâlidir. Böyle bir durumda toplumun korunması ve bekası esas olmalıdır; bazı hakların kısıtlanmasından bahsedilse bile temel gayenin toplum ve fert yararının birlikte sağlanması olduğu unutulmamalıdır. Bu çerçevede olağanüstü hâl uygulaması Anayasa'mızın 119'uncu maddesinde ve kanunlarımızda düzenlenmek suretiyle hukuken mahiyeti ve şümulü belirlenmiş bir uygulamadır; bu açıdan bakıldığında olağanüstü hâl, hukuk dışı veya hukuk üstü bir hâl olarak görülemez. Tabii afetler, Anayasa'mızda olağanüstü hâlin sebepleri arasında sayılmıştır. Kuşkusuz her tabii afet olduğunda olağanüstü hâl ilan edilecek değildir ancak karşı karşıya olduğumuz deprem felaketlerinin etkili olduğu 10 ili içine alan coğrafya, bu coğrafyada ortaya çıkan yıkım, meydana gelen can kayıpları, oluşabilecek güvenlik ve asayiş boşlukları, süreç içerisinde söz konusu olabilecek riskler ve millî güvenliğimizle ilgili zafiyet ihtimalleri olağanüstü hâl ilanının gerekliliğini tartışmasız kılmaktadır. Süre açısından değerlendirildiğinde ise üç aylık sürenin oldukça ölçülü olduğu kabul edilmelidir. Deprem felaketinin sebep olduğu olağanüstü şartların üç aydan daha kısa süre içinde ortadan kalkabileceğini, bu nedenle OHAL süresinin uzun olduğunu iddia etmek akla ve gerçeklere aykırı bir tutum olarak görülmelidir. Olağanüstü hâlin bölgesel olarak gerekliliği tartışılmaz bir şekilde karşımızdayken vatandaşımızın can, mal emniyeti ile millî güvenliğimizi temin ve garanti altına almaya matuf olan bu kritik karara karşı çıkmak doğru bir tavır olarak görülemez. Biz memleketimizde yaşanan acılardan ve felaketlerden fırsat çıkarmaya çalışacak kadar alçalmabileceğini düşünmek veya görmek istemiyoruz. Bu safhada alınan hiçbir kararın, yapılan hiçbir çalışmanın da hata ve kusurdan münezzehe olduğu iddiasında da değiliz ancak zaman yıkıcı, manipülatif mahiyette davranışlarda bulunma zamanı değildir; zaman kenetlenme, millet ve devletin bir arada olması gereken bir zamandır. Acımız büyüktür fakat bu acılarla baş edecek olan yine büyük Türk milleti ve büyük Türk devleti olacaktır.

Yaşanan felaketlerde devletimiz bu yıkımın altında kalır diye bekleyenler, el ovuşturanlar, sosyal mecralarda yalan haber yapıp dezenformasyon yapanlar devlet bu yıkımın altında kalırsa üstte kimin veya kimlerin kalmasını beklemektedirler? Biliyor ve inanıyoruz ki ameller ancak niyetlere göredir, herkesin niyeti neyse eline geçecek de odur. Kimin mücadelesinin Allah'ın rızası ve milletin selameti için olduğunu en iyi bilen de Cenab-ı Allah'tır. Bizler, aziz milletimizin yaralarını sarmanın, yaşadığımız toplumsal travmayı hep birlikte atlatmanın insani, vicdani, tarihî, millî bir görev olduğuna inanmaktayız. Bu hususta yapılan ve yapılacak olan her türlü çalışmaya koşulsuz olarak destek vermeye devam edeceğimizi bir defa daha tekrar ediyoruz.

Tarihten bugüne yaşamış olduğu her buhranı, her afeti ve her saldırıyı büyük bir fedakârlık, kahramanlık ve dayanışmayla yenen aziz milletimiz inşallah bu zorlu ve acı günleri de atlatacaktır. Bize düşen, Gazi Meclisimizde daima milletimiz için ve milletimize göre hareket ederek aziz milletimizin bizlere yüklediği sorumluluğu daima milletimizin menfaatine olacak şekilde yerine getirmek olacaktır. Büyük Türk milleti olarak, devlet-millet el ele, millî dayanışma içerisinde bu zorlu sürecin üstesinden geleceğimize yürekten inanıyoruz.

Dünyanın ve cumhuriyet tarihinin en büyük deprem felaketlerini yaşadığımız bugünlerde samimi olarak devletimizin yanında yer alan, taziyelerini ileten, yardımda bulunan ve arama kurtarma ekiplerini gönderen başta dost ve kardeş ülkeler olmak üzere tüm devletlere ayrıca teşekkürlerimizi iletiyoruz.

Depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Cenab-ı Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar, göçük altındaki vatandaşlarımıza ise sağ salim kavuşmayı diliyoruz.

Arama kurtarma çalışmalarına katılan bütün personelimize Yüce Allah'tan muvaffakiyetler diliyoruz.

Allah devletimize zeval vermesin; ülkemizi ve milletimizi her türlü bela ve afetten muhafaza eylesin. Aziz milletimizin başı sağ olsun.

Bu duygu ve düşüncelerle, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, 8 Şubat 2023 tarihli, 10 ilimizi kapsayan ve üç ay süreyle ilan edilen olağanüstü hâl kararını desteklediğimizi tekraren ifade ediyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'a aittir.

Buyurun Sayın Oluç.

HDP GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri ve bizleri izleyen değerli yurttaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Etki gücü ve alanı yüksek, sonuçları çok ağır olan bir felaketle karşı karşıyayız. 2 büyük depremle 10 ilimiz enkaza döndü. Acımız ve üzüntümüz çok büyük. Tüm halklarımızın acısını yürekte paylaşıyoruz. Tüm halklarımızın başı sağ olsun. Hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyoruz. Hâlen enkaz altında olan binlerce insanımızın bir an önce kurtarılması en büyük dileğimiz.

Ayrıca, komşularımızda, Suriye'de ve Rojava'da ağır hasar ve ölümler yaşandı, 3 binin üzerinde insan hayatını kaybetti; Suriye halklarına da başsağlığı diliyoruz, acılarını paylaşıyoruz.

Bizler deprem haberini alır almaz partimizin bütün organlarıyla seferberlik ilan ettik, hem Genel Merkezimizde hem de yerel örgütlerimizde koordinasyonlar oluşturduk, anbean gelişmeleri takip ediyoruz. Enkaz altındaki insanların kurtarılması, kurtarılanlara yardımların ulaşması, dayanışmanın büyütülmesi konusunda kriz merkezlerimiz gerek yerel yönetimlerle gerekse de kurumlarla, sivil toplum kuruluşlarıyla ve yurttaşlarımızla iletişim hâlinindedir. Ayrıca, yöneticilerimiz ve milletvekillerimiz depremin yaşandığı 10 il ve ilçelerindedir. Eş Genel Başkanlarımız ve milletvekili arkadaşlarımız deprem bölgesinde halkımızla birlikte. Büyük bir dayanışmayla acıları paylaşmaya, her insanımıza yardım etmeye çalışıyoruz.

Sayın vekiller, üzüntümüz ve acımız büyük ama öfkemiz de büyük. Fakat öfkeyle değil, akılla konuşacağız. Bakın, “deprem” deyince 5 kavramdan söz etmek istiyorum: Tedbir, hazırlık, zamanında müdahale, yurttaş dayanışması ve yerel yönetimler. Tek tek değerlendirelim. Depremler olur, şiddetli de olabilir, depremlerde yıkılmayacak binalar yapmak tedbirdir. Var mı? Yok. Devletin görevi, binaların uygunluğunu ve yerini kontrol etmek ve ona göre ruhsat vermek veya vermemektir. Yeterince ve doğru yapılıyor mu bu görev? Hayır, yapılmıyor. Deprem olduğunda yaraları sarmak için hazırlıklı olmak gerekir. Yeterli hazırlık var mı? Yok. AFAD yetersiz, ayrılan bütçe komik, hem eleman hem ekipman eksik; tablo apaçık ortada, biraz sonra sayımla bunu tekrarlayacağım. Bu yetersizliğin yarattığı en önemli sonuç da zamanında müdahale edilmemesinin yarattığı ağır insanlık trajedisidir. Yaşanıyor mu bu trajedi? Evet, yaşanıyor.

Bakın, 1999 Marmara depreminin üzerinden neredeyse çeyrek asır geçti. Çeyrek asırdır ders çıkarmayan, yeterli politika ve çözüm üretmeyen, tedbir almayan bir ülke yönetimi ve yaklaşımını Maraş depreminde bir kez daha apaçık gördük. İstanbul'da yaşanabilecek bir depremin sonuçlarını

düşünmek bile istemiyoruz, tablo ortada. İstanbul Büyükşehir Belediyesinin verilerine göre, İstanbul'da toplam 1,5 milyon bina bulunmaktadır. Olası bir depremde yıkılacağı tahmin edilen bina sayısı en iyimser beklentiyle 190 bin civarındadır. Bugün deprem bölgesinde yıkılmış olan bina sayısı resmî açıklamaya göre 6.444'tür. Felaketi düşünebiliyor musunuz? Durumu tahayyül edebiliyor musunuz? Defalarca bunu sorduk ve sormaya devam edeceğiz. Defalarca araştırma önergeleri verdik; sonunda, muhalefetin bu ısrarlı teklifleri sonucunda bir araştırma komisyonu kuruldu; 500 sayfalık bir rapor yayınladı bu araştırma komisyonu, 268 öneri var bu araştırma komisyonu raporunda. Peki, gereği yerine getirilmeye başlandı mı bu iktidar tarafından? Hayır. Çünkü iktidarın önceliği bu değil; önceliğiniz rant projelerinde, yandaş müteahhide para kazandırmakta.

Bakın, bakanlıklara depremle ilgili çok sayıda önerge, soru önergeleri verdik. En son Adana Milletvekilimiz Tulay Hatimoğulları Hatay'la ilgili soru önergesi verdi 2022 yılının Aralık ayında. Cevap geldi mi Çevre ve Şehircilik Bakanlığından? Hayır, ciddiye diye bile almadı Bakanlık bunu ve o soru önergesindeki sorular aslında bugün Hatay'da yaşanılacak olanlara işaret ediyordu. Çok sayıdaki önergelerimize cevap gelmedi, 4 Bakanlık dışında; Aile Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Hazine ve Enerji Bakanlığı rutin mevzuat cevapları verdi ama esas sorumlu bakanlıklar cevap vermedi çünkü ilgilenmiyorsunuz bu durumla.

Şimdi, bakın, değerli vekiller, hemen her gün bilim insanları, İzmir, Bingöl, Erzincan ve İstanbul kentlerinde büyük depremlerin eli kulağında olduğunu bas bas bağırmaya devam ediyor ancak iktidar sağır. Sayın vekiller, devletin 1999'dan bu yana yeterli bir hazırlığının olmadığı acılarla birlikte defalarca ve şimdi bir kez daha ortaya çıktı. Yöneticiler "Büyük ders aldık." diyorlar. Nerede o dersler? Göremiyoruz. Hep söylüyoruz, Türkiye bir deprem ülkesidir; deprem gibi bir afeti felakete dönüştüren ise tedbirsizliktir, zamanında gerekli önlemlerin alınmamasıdır. Yapılaşmadan tutalım da arama kurtarma faaliyetlerine varıncaya kadar gerekli derslerin çıkartılmadığı, organize olunmadığı görülmektedir. Çok açık ve çok yazık. Bilim insanları yıllardır uyarılmaktadır. Maraş depremi "Geliyorum." dedi, bunun bilinmemesi imkânsızdı. "Geliyorum." diyen bir deprem karşısında hangi hazırlıklar yapıldı? Maalesef, yine aynı vurdumduymazlıklar yaşandı, görmezden gelindi.

Bakın, size küçük bir paragraf okuyacağım; alıntı yapıyorum: "Yer altında fay kırıklarından önce –bağışlayın, söylemek zorundayım- kırılan ar damarlarıdır. Malzemededen çalmanın arkasında ahlak hırsızlığı, demokrasiden çalmak, hukuk kapkaççılığı, siyaset yankesiciliği ve kamu yönetimi kalpazanlığı yatmaktadır. Bu olay, kamu otoritesinin devlet imkânlarını nasıl kullandığını bütün çıplaklığıyla ortaya koymuştur. Olay 'kader' diye geçiştirilemez." Kim söylemiş bu sözleri biliyor musunuz? Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, Başbakan olduğu dönemde, 2003 yılında Bingöl'de yaşanan depremin hemen ardından bu sözleri etmiş. Şimdi bir düşünün bakalım. "6.444 bina yıkıldı." diyor resmî açıklamalar. "Geleceği açıkça belli olan bu depremin önlemi neden alınmadı?" sorusuna vereceğiniz cevap yok. "Neden deprem tehdidi karşısında kentsel dönüşümler gereken hızla gerçekleştirilmedi?" Cevap yok. Sorumlu sizsiniz, bu iktidardır; önlem alınmamış vaziyette, ne kadar pembeye boyarsanız boyayın. Bir kent nasıl yıkılır tamamen? Akıl alır gibi değil. Hatay'la ilgili raporlara baktık; depremde yarısının yıkılmasına zaten bu raporlarda kesin gözüyle bakılıyormuş, riskli bina oranı yüzde 80 verilmiş bu raporlarda. Yani Hatay çoktan terk edilmiş bu iktidar tarafından; işte, sonucu bugün görüldü.

Sayın vekiller, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda "sosyal devlet" tanımlaması vardır. Sosyal devlet nedir? Afette, salgında, yangında, depremde, kriz durumlarında önceden gerekli tedbirleri, önlemleri alan; kriz planlarını yapan; yurttaşın yanında olan, yaralarını saran, kurtaran, el uzatan bir

sosyal organizasyonu, sosyal koordinasyonu içerir sosyal devlet anlayışı; bizde bunun adı var, kendisi yok. Selde, orman yangınlarında gördük; yurttaş çaresizliğe sürüklendi, yurttaşa yardımcı olması gereken sosyal devlet, IBAN’la halktan para toplayan devlete dönüştü.

Sayın vekiller, bu iktidar o kadar merkezîyetçi bir anlayışa sahip ki sivil alanı teşvik edeceğine her şeyi merkeze toplamaya çalışıyor; yerel yönetimleri de güçsüzleştirip merkezi güçlendirmek bunun bir yansımasıdır; büyük bir yanıltır ve bu yanlış sonucunda büyük insani bedeller ödenmektedir, şimdi de öyle oldu. Bu depremde de gördük ki devlet merkezinin mutlak iktidar biçiminde sarayda toplanması, yaşanan sorunların çözümünde büyük yanlışlara yol açmaktadır. Deprem bir kez daha aşırı merkezîleşmenin bu ülkenin en büyük felaketlerinden biri olduğunu göstermiştir. Bugün deprem değil, merkezin büyük beceriksizliği insanlarımızın yaşamını alıyor maalesef. Ülke çapında tarihte görülmemiş bir felaket karşısında devletin merkezî kurumları geç kalmıştır, zamanı kaçırmıştır; devlete bağlı yerel kurumlar âdeta felç olmuştur, hiçbiri sarayın izni olmadan adım atamamaktadır. Oysa felaket anında sorunları hızlıca çözebilecek bir güç aynı zamanda yerelindedir ama yerelin gücü ve kapasitesi yok edilmiş, her şey merkezde toplanmıştır. Elbette devletin bütün gücünü seferber etme kararlılığında olması önemlidir ancak 10 kentin büyük ölçüde yerle bir olduğu bu depremde iktidar, devlet gücünü zamanında seferber edememiş ve geç kalmıştır, tekrar söylüyoruz ve geç kalmakla binlerce insan, hayatını kaybetmiştir. Sorumlu, bu iktidarın zihniyetidir.

Sayın vekiller, her felakette gördüğümüz tablo şudur: Organizasyon ya yoktur ya da yetersizdir, koordinasyon ya yoktur ya da yetersizdir. 10 ili etkileyen Maraş depreminde de organizasyonsuzlukla, koordinasyonsuzlukla karşı karşıyayız çünkü yeterli tedbir alınmamıştır, ön çalışma yetersizdir, en başta alınması gereken tedbirler günler sonra alınmıştır. İşte, bu yaklaşım, öngörüsüzlük, tedbirsizlik ve organizasyonsuzluk anlamına gelir.

Arama kurtarma çalışmalarına katılan AFAD personeli sayısında tablonun ne olduğu tam belli değildir. AFAD yaptığı bir açıklamada 24 bin personeli görevlendirdiğini söylemiştir, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay yaptığı açıklamada 12.181 personelin görev yaptığını söylemiştir, Oktay’dan bir saat sonra açıklama yapan Cumhurbaşkanı ise 53 bin AFAD personelinin görev yaptığını söylemiştir. Hangisi doğru, belli değil ama şuna bakmamız lazım: Yani yıkılan bina başına 2, 3, 4 AFAD personelinin düştüğü bir depremde arama kurtarma çalışması nasıl başarılı bir şekilde yürütülebilir, insanlar nasıl kurtarılabilir? İşte, depremi asıl afete dönüştüren gerçeklerden biri budur. AFAD yeterince koordine olamıyor, elemanları sayısı itibarıyla yetersiz ve büyük aksaklıklar yaşanıyor. Canla başla orada çalışan, insan kurtaran AFAD elemanlarına sonsuz ve yürekten teşekkür ediyoruz; sorun onlarda değil, AFAD’ın liyakatsiz yönetimindeki zihniyetten kaynaklanıyor.

Türkiye bir deprem ülkesidir ama arama kurtarma çalışması yürüten görevli sayısı bu risk planlamasına göre istihdam edilmemiştir ya da depremin yarattığı yıkıma orantılı bir görevlendirme yapılmamıştır, öyle olsaydı ulaşılmayan enkaz kalmazdı. Bugün hâlâ ulaşılmayan köyler vardır ve sayının ne olduğu belli değildir; enkazın altında olan insan sayısının ne olduğu belli değildir. Güvenlikçi bir devlet var ama sosyal devlet yok. Bu, iktidarın tercihidir.

Neredeyse her mevsimde bir felaketin yaşandığı bir ülkede AFAD gibi acil müdahale kurumlarının bütçesi vahimdir. Bakın, AFAD bütçesi, 2021 yılında başlangıç bütçesi 2 milyar 85 milyondur. Bütçedeki oranı nedir, biliyor musunuz? Yüzde 0,15. 2023 yılı bütçesinde bu rakam 8 milyar 75 milyona çıkarılmıştır. Bakın, AFAD personeline, AFAD personelinin sayısı, kadrosu 5.294’tür, 1.811 boş kadro vardır, neden boş tutulduğu da belli değildir yani arama ve kurtarma teknisyeni sayısı 1.798’dir, 352

boş kadro vardır, neden boş olduğu belli değildir. Yani niye bu tür rakamları veriyorum? Sosyal devlet yok, AFAD'ın durumu bu, iktidarın yanlışı budur; kabahat, AFAD çalışanlarında, AFAD emekçilerinde değildir, iktidarın yanlışı tercihlerindedir.

Olası depremlere hazır hâle gelebilmek için acil durumlar, afet bakanlığı hemen ilan edilmelidir ve güçlü bir bütçe ayrılmalıdır; buna var mı bu iktidar? Hiç zannetmiyoruz çünkü bu iktidarın zihniyeti bu değil ama bu yaşanan, bundan ders çıkarmayı gerekli kılmaktadır.

Sayın milletvekilleri, şimdi, tüm bu yaşananlar sosyal devlet olamama gerçeğini acı bir biçimde ortaya koymaktadır, halk kendi imkânlarıyla kendi yarasını sarmaya çalışmaktadır birçok yerde, insanlar tırnağıyla, elleriyle enkaz kazmaktadır. Dün televizyonda izledim, yaşlı bir kadın diyordu ki: “Dikkat edin, başınıza bir şey gelirse devlet yok, bunu bilin.” Bu duruma insanları düşürme hakkı yok bu iktidarın. Yirmi yıldır deprem vergisi veriyoruz, bugün içindi her şey; ne oldu? Deprem vergileri ranta dönüştürüldü, bunu hak etmiyor bu toplum, bir kez daha vurgulamış olalım.

İmar afları çerçevesinde olan kaç bina yıkıldı, biliyor musunuz, var mı elinizde bir rakam? Çok önemli. Bakın, deprem olmasaydı bu hafta vergi yapılandırmasıyla ilgili kanun teklifini görüşecektik; bilin bakalım bu teklifte ne vardı? İmar affını vicdansızca el kaldırıp geçirecektiniz bu Meclisten. Açık söyleyelim: Bugüne kadarki imar aflarında elini kaldırıp oy veren, bu teklifleri hazırlayan, siyasi irade desteği sunan herkes yaşananlardan sorumludur. Hatırlatalım, 2018 tarihli imar affı kanunu ne yaptı? 31/12/2017 tarihinden önce yapılan tüm yapılara sağlam, çürük olduğuna bakılmaksızın ruhsat verdi, durum bu, bunu bu Meclis yaptı. Bunu sorgulamayacak mıyız, bunu tartışmayacak mıyız?

Sayın vekiller, şimdi, gelelim OHAL meselesine. Bu iktidarın elinde yeterince yetki yok mu? Var. Afet bölgesi ilan edildi. O bölgede yapılması gerekenlerle ilgili yeterince yetkiniz yok mu? Var. Peki, OHAL'i niye istiyorsunuz? İnsan soruyor “Neden OHAL'e ihtiyaç var?” diye. Şimdi, neden bunu soruyoruz? Çünkü 2016'dan sonra ilan edilen OHAL'de yaşananlar nedeniyle bunu soruyoruz. Olağanüstü hâl rejimi, yönetim makamlarının yetkisinin genişlemesi sonucunu yaratır. İktidarın önceki OHAL pratiğine bakarsak, bunun, afet yönetimi değil, tam tersi, böylesi bir dönemde halkı baskılamak, basını susturmak, muhalefeti engellemek gibi sonuçlar çıkaracağı kuvvetle muhtemeldir; 2016'dan sonra yaşananlar bunu göstermiştir. Ayrıca, basiretli bir yönetimin afet yönetimi için OHAL'e de ihtiyacı yoktur.

Çok değil, 2016'yı ve sonra yaşananları hatırlatalım: Birbirini takip eden fazlaca hukuksuz uygulama devreye sokulmuştur. Anayasa Mahkemesi de OHAL kanun hükmünde kararnamelelerini incelemeyeceğine hükmetmiştir maalesef. Tüm bu sebeplerle, ilan edilen OHAL'in iktidarın elinde neye dönebileceğini madde madde söylemeye çalışalım:

- 1) OHAL bahanesiyle, birbirini takip eden hukuksuz uygulamalar devreye koyulabilir.
- 2) OHAL ilan gerekçesiyle bağdaşmayan kısıtlama kararları alınabilir.
- 3) OHAL'le ilgisi olmayan ve olağan yasalarla düzenlenmesi gereken konuları düzenleyen ve dolayısıyla, yasama yetkisinin devri niteliğini taşıyan kanun hükmünde kararnamele çıkarılabilir.
- 4) Genel, soyut ve kişilik dışı kurallar içermeyen, kişiselleştirilmiş cezalandırma niteliğinde olan ve bu nedenle yargı yetkisinin devri niteliğini taşıyan kanun hükmünde kararnamele çıkarılabilir.
- 5) Bir OHAL kanun hükmünde kararnamesinin taşınması gereken nitelikleri haiz olmayan kanun hükmündeki kararnamele yasa hâline getirilebilir. Tüm bu saydıklarımız ihtimal dâhilindedir ve OHAL'in uzatılma ihtimali de vardır çünkü o 2016 yılında ilan edilen OHAL'le birlikte bunların hepsi yapılmıştır. Bizler, hepimiz bunları yaşadık. Tekrar söylüyoruz, afet bölgesi ilanı bu iktidarın yapamayacağı hiçbir şey yoktur. Ayrıca, yürütmenin elindeki olağanüstü mutlak iktidar yetkileriyle

de yapamayacağımız hiçbir şey yoktur. Peki, derdiniz ne OHAL ilanıyla? Derdiniz ne? Seçimlere gidiyoruz, mayısta seçimler yapılacak diye konuşuluyordu, OHAL ilanıyla bunun bir alakası olabilir mi acaba? Bunları düşündürtüyorsunuz herkese ve bu nedenlerle OHAL ilanına karşıyız, doğru ve gerekli bulmuyoruz.

Sayın vekiller, “Geç kalındı.” dedik, defalarca vurguladık çünkü iktidar hazırlıklı değildi. Böyle bir zihniyete sahip bir iktidar önlem almadı ve aslında mesele bu kadar açık ve net; iktidar beceriksiz davranıyor, özellikle afet yönetiminde, bunun altını özenle çiziyoruz. Deprem meselesinde yapılması gereken hiçbir şey yapılmıyor, önlem zamanında alınmıyor. Neyse ki sivil toplum kuruluşları var. Neyse ki halkın kendi çabası, fedakârlığı, vicdanı ve çalışması var. Neyse ki yerel yönetimler var. Bunların sayesinde, sivil toplum kuruluşlarının ve halkın olağanüstü dayanışması sayesinde herkese buradan yürekten teşekkür ediyoruz, iyi ki var insanlar, iyi ki bu dayanışma kültürü -Kocaeli depreminde de çok görüldü, bugüne kadar geldi- yaşıyor, iyi ki herkes elini taşın altına sokuyor ve bir an evvel, acıların azaltılması için, daha fazla insanın ölmemesi için elinden yapıyor.

Yüzlerce, binlerce tır o bölgeye gönderildi ve gönderilmeye devam ediliyor. Herkese yürekten teşekkür ediyoruz. Bunların AFAD eliyle dağıtılması için en başında engeller çıkarıldı. Neyse ki bu engeller, yapılan konuşmalar ve görüşmelerle ortadan kaldırıldı ve sivil toplum kuruluşlarının, yerel yönetimlerin, halkın gönderdiği ve değişik yurttaş inisiyatiflerinin gönderdiği yardımlar halka dağıtıldı.

Bu konuda Sayın Meclis Başkanımıza da çabaları için gerçekten buradan teşekkür ediyoruz. Aksi takdirde, zaten yetersiz olan AFAD’a bırakılmak zorunda kalınsaydı bu yardımların dağıtılması daha büyük bir felakete karşı karşıya kalıncırdı.

Sivil toplum kuruluşlarının, halkın, yurttaşların çabalarından korkmayın, çekinmeyin, bu zarar değil, büyük bir yarar getirir; gerçekten bu, toplumun zor günlerde dayanışmasını, birlikte hareket etmesini, bütünlüklü hareket etmesini, duygu birliğini artırır. Bunu bir kez daha özellikle vurguluyoruz.

Duyarsızlıktan uzaklaşın ve afet yönetimiyle ilgili öncelikle bir bakanlık kurulmasını; ikincisi, AFAD’ın o kuruluşların bütçelerinin artırılmasını, gereken önlemlerin alınmasını bir an evvel hep birlikte sağlayalım ve tekrar uyarıyoruz: İstanbul depremi başta olmak üzere birçok deprem gümbür gümbür geliyor. İstanbul önemlidir diye söylüyorum ve vurguluyorum, İstanbul’da yaşanacak bir felaket, Türkiye açısından çok daha karanlık, çok daha zor günler demektir. Eğer, bir an evvel, bu konuda gereken adımlar atılmazsa, önlemler alınmazsa daha zor bir durumla hep birlikte toplum olarak karşı karşıya kalacağız.

Bunu bir kez daha vurgulayarak, tekrar, hayatını kaybetmiş olan yurttaşlarımıza Allah’tan rahmet, ailelerine başsağlığı diliyorum, halklarımıza başsağlığı diliyorum ve bundan sonraki çalışmalarımızı başarılı bir şekilde sürdürebilirsek, tedbirleri başarılı bir şekilde alabilirsek bu tür felaketlerin önüne geçmek mümkün hâle gelebilir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası, İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili, İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Dervişoğlu.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; olağanüstü hâl kararı alınması teklifi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Cumhuriyet tarihimizin en büyük afetlerinden birinin yaşandığı merkez üssü Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesi olan ve 10 ilimizde hissedilen 7,7 ve 7,6 büyüklüğündeki 2 depremi ve onun yıkıcı sonuçlarını derin bir üzüntüyle yaşıyoruz. Deprem felaketi nedeniyle binlerce bina yıkılmış, kamuoyuna yansıyan son resmî verilere göre -bugün telaffuz etmekten bile rahatsız olduğum- çok sayıda vatandaşımız maalesef hayatını kaybetmiştir, pek çok vatandaşımız da yaralanmıştır. Vefat eden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, kederli ailelerine ve aziz milletimize başsağlığı temenni ediyorum, yaralı vatandaşlarımıza acil şifalar diliyorum. Allah, arama kurtarma çalışmalarına katılan tüm ekiplerimizin yardımcısı olsun. Enkaz altındaki vatandaşlarımıza bir an önce sağ salim ulaşılması için de dua ediyorum. Allah ülkemize böyle acıları bir daha yaşatmasın. Aziz milletimizin başı sağ olsun. Bu vesileyle AK PARTİ Milletvekilimiz Sayın Yakup Taş ve kederli ailesine de Cenab-ı Hakk'tan rahmet diliyor, yüce Meclise başsağlığı dileklerimi tekrarlıyorum.

İYİ Parti olarak depremin meydana geldiği ilk andan itibaren Genel Merkezimizde oluşturmuş olduğumuz Afet Koordinasyon Merkeziyle deprem bölgelerine ekipler hâlinde milletvekili arkadaşlarımızı ivedilikle intikal ettirdik. 81 ildeki tüm teşkilatlarımızı AFAD'la koordine ederek vatandaşlarımıza yardım için seferber ettik ve bölgeden bilgi aldık. Milletvekili arkadaşlarımız ve teşkilatlarımız, hem bölgedeki eksiklikleri Afet Koordinasyon Merkezimize ulaştırmaya çalışıyorlar hem de oradaki çalışmalara katkı vermeye gayret sarf ediyorlar. Millet olma bilincinin gerektirdiği şekilde şu anda ülkemizin yalnızca deprem bölgesinde değil, yurdun her köşesinde vatandaşlarımız, bölgedeki yaralara merhem olabilmek ve arama kurtarma çalışmalarına katkı sağlayabilmek için gönüllü olmaktadır. Biz de bu çağrıyı esas alarak binlerce vatandaşımızın talebini AFAD Başkanlığı üzerinden bölgeye yönlendirerek çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Kadirşinas milletimizin yüksek katkılarıyla toplanan yardımlar, Genel Merkezimizde oluşturduğumuz Afet Koordinasyon Merkezimizin denetiminde deprem bölgesine ulaştırılıyor. Yaraların sarılması ve ihtiyaçların giderilmesine yönelik katkılarımızı sürdürmeye gayret ediyoruz. Bu kapsam içinde, dün itibarıyla, Genel Merkezimizin koordinasyonunda ve AFAD iş birliğiyle 164 yardım tırımız bölgeye ulaştırılmıştır ayrıca araç ve ekipman desteğimiz de devam etmektedir.

Bunun dışında, mahallî teşkilatlarımız da kendi imkânlarıyla yardım seferberliğine katkı sağlıyor ve yurdun her köşesinden afet bölgesine sevkiyat devam ediyor. Bu kapsamda, Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener Hanımefendi, yaraların sarılması ve çalışmalara katkı sağlanması bakımından bugünden itibaren, üç gün boyunca, afet bölgesinde olacaklardır.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz ve milletimiz hiç şüphesiz çok büyük bir felaketle karşı karşıyadır. Afet bölgesinin büyük bir alanı kapsaması ve kötü hava koşulları, elbette arama kurtarma çalışmalarını zaman zaman akamete uğratmaktadır. Ancak, bugün içinde bulunduğumuz bu yıkıcı ve yıkıcı tablonun sorumluluğunun, doğa olaylarının çok ötesinde, devlet idaresi ve kamu yönetimi noksanlığıyla ilgili olduğunun da farkındayız. İçinde bulunduğumuz şu kritik zamanda ve zeminde ihdas ettiğimiz hassasiyetin gereği olarak vatandaşlarımızın hayati taleplerini ve acil yanıt bekleyen sorunlarını konuşacağız ancak elbette acıda ve kederde bir olan milletimizin sesine de ses olma irademiz baki kalacaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, fikirlerin tartışıldığı ve ortak aklın teşekkül ettiği yer olmalıdır. Yaşadığımız deprem felaketi, cumhuriyet tarihimizde yaşadığımız en büyük doğal afetler arasındadır. Bu afeti coğrafyamızın ve dünyanın karşılaştığı en büyük felaketlerden biri hâline getiren etken,

deprem öncesindeki tedbirlerin yetersizliği ile deprem sonrasındaki afet yönetiminin zamanında ve koordineli bir biçimde devreye girememesidir. Büyük bir insani yıkım yaşanmıştır. Deprem riskini ve tesirini azaltmak için yapılması gerekenlerin yapılmadığı maalesef ortaya çıkmıştır. Bugün bölgedeki 15 milyon insanımız otuz saatten fazla bir süre kendi kaderine terk edilmiştir. Tam bir kaos yaşanmış ve maalesef aldığımız bilgilere göre de hâlen yaşamaya devam etmektedir. Afetin boyutlarını ve sonuçlarını bu denli ağır ve vahim kılan nedenler arasında deprem öncesindeki tedbirlerin külliyen ihmal edilmiş olmasını saymak, bu büyük felaketi istismara kalkışmak değildir, tam tersine bir durum tespittir. Öyle anlaşılıyor ki uzmanların, akademisyenlerin yaklaşan felaketle ve Doğu Anadolu Fay Hattı'yla ilgili çalışmaları, incelemeleri ve yıllardan beri dile getirdikleri ikazları hiçbir şekilde dikkate alınmamıştır. Biz bunu söylerken yaşanan acı neticeyi tarif ediyoruz.

Afeti bu denli vahim ve insanlık tarihine geçecek kadar acıklı kılan bir diğer neden de -üzülerek ifade ediyorum- deprem sonrası afet yönetimindeki beceriksizliktir. Deprem coğrafyasında kamunun hâkim olması gereken sistemler böylesine iflas etmemeliydi yani ulaşım, sağlık böylesine çökmemeliydi. Evet, facia karşısında tek vücut hâldeyiz, yekvücut hâldeyiz, öyle olmalıyız, öyle kalmalıyız ama gerçekleri de görmezden gelemeyiz. Karşımızda birlik ve beraberlik içinde mücadele etmemiz gereken böyle muazzam bir yıkım, sarılması icap eden bu denli büyük acılar ve yaralar varken bazı tespitleri de yine beraberce yapabilmeliyiz. Devlet yönetimindeki koordinasyonsuzluk depremle birlikte maalesef su yüzüne çıkmıştır. Elbette, millet olmak, tasada ve kıvançta bir olmaktır; millet olmak, millî varlığa karşı hak ve ödevlerde, nimetlerde olduğu gibi külfetlerde de bir, beraber ve sorumluluk almayı becerebilmektir. Karşı karşıya kaldığımız bu felaket bütün farklılıkları eşitlemiştir, deprem hepimizi birden vurmuştur. “Zengin-yoksul” dememiştir, “o kökten-bu kökten” diye ayırmamıştır, “o dinden-bu dinden” diye tasnif etmemiştir, “o mezhepten-bu mezhepten” diye ayırtmamıştır; yaşadığımız acılar bizi aslında insanlıkta buluşturmuştur. Unutulmamalıdır ki insanlık tarihi aslında milletler tarihidir. Yaşanan bu olaylarda zorluklar karşısında sergilediğimiz birliktelik ve teşekkül ettirdiğimiz ortak irade millet olma vasfımızı da güçlendirecektir. Bu hassasiyet içinde, hep birlikte bu zor günleri elbette aşacağız ve Allah'ın izniyle muvaffak olacağız. Cenab-ı Hak yardımcımız olsun.

Değerli milletvekilleri, bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda, Cumhurbaşkanı Sayın Tayyip Erdoğan'a olağanüstü hâl yetkileri verilmesi talebi üzerine toplanmış bulunmaktayız. Biliyorsunuz ki Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin, yasama işleyişine ve yargının bağımsızlığına halel getirmek pahasına, sağladığımız ifade ettiği tek husus, hızlı ve etkin karar alma iddiasıdır. Anayasal ve yasal düzenlemelerin tamamı, bugün, yürütme erkine ve onun emrindeki kamu kurumlarına tam yetki vermesine rağmen iktidarın, olağanüstü hâl ilan etme girişiminin sebebini burada, milletin iradesinin tecelligâhı olan Gazi Mecliste izah etmesi gerekir çünkü eğer burada temel meselemiz Türk Silahlı Kuvvetlerinin bölgeye sevk ve görevlendirilmesi meselesi ise bu yetki hâlihazırda yürütmenin elinde mevcuttur. İktidar, olağanüstü hâl yetkisi olmadan da Türk Silahlı Kuvvetlerinin tüm unsurlarını bölgeye yönlendirebilir, istediği nispette ve şekilde sevk ve idareyle birlikte görevlendirmesini de yapabilir. Bu noktadan hareketle, siyasi açıdan sorulması son derece haklı bir soruyu iktidar partisi mensuplarına yöneltiyoruz: Olağanüstü hâl, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin yürütme erkine verdiği geniş yetkiler kompozisyonunda bulunmayan hangi yetkiyi iktidara vermektedir? Olağanüstü hâl ile amaçlanan deprem bölgesinde Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarını kullanmak ise bunun için olağanüstü hâl ihtiyacı yoktur. Olağanüstü hâl, size, afet hâlinin ilanına kıyasla, afetle mücadele konusunda herhangi bir ilave etki ve imkân da tanımamaktadır. Olağanüstü hâl mevcut durumda ihtiyaç yok çünkü olağanüstü hâl, afet bölgesi ilanına ek olarak sadece, hak ve özgürlüklerin askıya alınmasına imkân veren bir düzenlemedir. Bunların askıya alınmasına ne gerek var, neden gerek var, bunu bir kez daha açıklamanız icap ediyor. Olağanüstü hâl, afetle mücadeledeki yetersizliğin tartışılmasını, gündeme

getirilmesini yasaklamaktan, iyi niyetli uyarıları engellemekten başka ne işe yarayacaktır, bunu neden istiyorsunuz, neden istemektesiniz, buradan açıklamalısınız. Afetlere acil müdahale ve arama kurtarma çalışmaları zaten Türk Silahlı Kuvvetlerinin asli görevleri arasında yer almaktadır. Eğer asıl konu ordunun seferber edilmesi ise ordu afet hâlinde de zaten seferber edilebilir. Afet bölgesi ilanı ordunun en etkili şekilde kullanılmasını mümkün kılmaktadır. Eğer ordunun seferber edilmesi açısından bir yasal düzenleme ihtiyacı söz konusuysa, gelin, burada hep birlikte onu çözelim. Dolayısıyla bu gerçekleri konuşmak zorundayız. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilirken söylediklerinizi de lütfen bir hatırlayınız. “Partili Cumhurbaşkanlığı sistemiyle hantal bürokrasiyi kaldırıyoruz, kararların hızlı ve etkin bir biçimde alınmasını sağlıyoruz.” demiştiniz. Mademki Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi geniş yetkiyle birlikte, iktidara hızlı karar alma mekanizması sağlamıştır, iktidar şu an hangi yetkiden yoksundur ki kendisini yeni yetkilerle de donatmak istemektedir? Bu soruya çok açık ve net bir cevap vermek durumundasınız. Bakınız, üstelik ortada, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu ve Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun gibi farklı kanunlar da var. Afetlerin meydana gelmesi durumunda, bu kanunlar mülki amirlere olağanüstü nitelikte pek çok yetki sağlamaktadır. Olağanüstü Hal Kanunu’na paralel pek çok düzenleme ifade ettiğim bu kanunlarda yalnızca afetin yarattığı yıkıma matuf olarak yer almaktadır ve hâlihazırda da iktidarın yetki alanındadır. Geçmişte, hükümetlerin afetle ilgili krizlerde de bu kanunlara başvurduğu da ortadadır. O hâlde, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin sağladığını iddia ettiğiniz hızlı karar alma mekanizmaları varken, partili Cumhurbaşkanlığı sisteminin yürütme erkine sağladığı geniş yetki ve imtiyazlar varken ve hâlihazırda afetle ilgili kanunların mülki idare amirlerine verdiği salâhiyetler varken iktidarın olağanüstü hâl ilan etmesi talebinin hiçbir tutarlı ve mantıklı izahı yoktur.

Bir noktaya dikkat ediniz: Şu anda iktidarın uhdesinde olmayıp da olağanüstü hâlde ona verilecek yetki hangisidir? O yetkiyi ben size söyleyeyim: Anayasa’nın 104’üncü maddesinin on yedinci fıkrasının ikinci cümlesinde belirtilen sınırlamalara tabi olmaksızın Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilme yetkisidir yani Cumhurbaşkanının, kararnamelerle kişi hak ve hürriyetlerini sınırlama yetkisi söz konusudur.

Ayrıca, Olağanüstü Hal Kanunu’nun 27’nci maddesi, mahallî idarelere ait yetkileri de düzenlemektedir. Olağanüstü hâlin ilanı hâlinde, belediyelere ait olan karar alma ve uygulama yetkisinin valiliklere ve kaymakamlıklara devri durumu söz konusudur. Bugün bize lazım olan, kişi hak ve hürriyetlerini kısıtlamak ve yeni kayyum modellerinin oluşturulmasına seyirci kalmak değil, vatandaşlarımızı, afet bölgesindeki canlarımızı karşı karşıya kaldığımız bu facianın yıkıcı etkilerinden kurtarmaktır. Bugün, milletimiz devletini yanında görmek istemektedir, karşısında değil. Daha fazla kurtarma ekibine ihtiyacımız var, daha fazla iş makinesine ihtiyacımız var, daha fazla çadıra, ısıtıcıya, gıdaya, ilaca ihtiyacımız var ancak kişi hak ve hürriyetlerinin daha fazla kısıtlanmasına yönelik hiçbir ihtiyacımız mevcut değildir. Hâlihazırdaki anayasal ve yasal düzenlemeler, bölgede gerekli sevk, idare ve icraatları yapmak için yeterlidir. Olağanüstü hâl kararının alınmasıyla birlikte, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin şekil ve esas bakımından Anayasa’ya aykırılığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesinde dava açılmayacağından, denetlenemeyen ve sorgulanamayan bir siyasal süreci başlatmanın hiçbir anlamı yoktur.

Bütün bunlara rağmen koordinasyonsuzluk, hazırlıksızlık, müdahale kabiliyetindeki yetersizlik nedeniyle eksikliklerin ikmal bakımından, kısa bir süre, olağanüstü hâlde ihtiyaç varsa bir aylık olağanüstü hâl ilanına sıcak bakabileceğimizi de iktidar partisine bildirdik. Şifâhen reddedildi ancak vereceğimiz önergeyle de bunu, bugün, burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine taşıyacağız. Gelin, bu önerimizi bir kere daha gözden geçiriniz; Türkiye’nin geleceğini bağlamayan, günün anlamına ve önemine uygun bir adımı hep birlikte atalım.

Kurumları işleyen sağlıklı demokrasilerde olağanüstü hâl tarzında yöntemlere gerek kalmaksızın kriz yönetimi yürütülebilmelidir. Olağanüstü hâl ve benzeri yöntemler sadece afet ve acil durumlara ilgili teknik ve insani çalışmalarla sınırlı kalmaz, kanser gibi her yere yayılma istidadı sergiler. Özellikle, iktidarda otoriterliğe meraklı ve hevesli siyasi aktörlerin bulunduğu ülkelerde olağanüstü hâl yönetimi amacından sapmaya çok müsaittir. Gönüllü muhalif dernek ve örgütlerin çalışmalarını engelleme, bilgi akışını kontrol etme gibi arayışlar olağanüstü hâlin arkasına gizlenmesi muhtemel niyetler arasında sayılabilir. İletişim Başkanlığının devreye soktuğu suçlu yazılımlar ve RTÜK Başkanının basın kuruluşlarını tehdit eden açıklamaları bu yöndeki şüpheleri doğrulayacak göstergelerdir.

Kısacası, mevcut durumda ihtiyacımız olan, bir olağanüstü hâl yönetimi değil, etkili ve yerinde bir afet yönetimidir, bir devlet ciddiyetidir. İktidarın ve kamu kurumlarının mevcut yetki ve sorumlulukları, afet yönetiminin sağlıklı şekilde yürütülmesine ve yaşanan felaketin hasarlarının sarılmasına imkân vermektedir. İYİ Parti olarak biz, bu yöndeki bütün çabalara özveriyle ve samimiyetle katkı sağlamaya hazırız ancak seçim sürecinde ve mevcut koşullar altında, hak ve özgürlüklerin baskı altına alınması anlamını taşıyan olağanüstü hâl ilanını vazgeçilmez bir adım olarak nitelendirmek mümkün görünmemektedir. Böyle bir yöntem ne yerindedir ne de münasiptir. Afet yönetiminde tüm Türkiye'nin tek yürek olmasına halel getirecek bu tür girişimlerden kaçınılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Müsaadenizle efendim...

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, ilave süre veriyorum.

Buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Saygıdeğer milletvekilleri, bölgeden anbean aldığımız bilgiler çerçevesinde ifade etmek istediğim husus, acil ihtiyaç duyulan bazı malzemelerin bölgeye ivedilikle sevk edilmesidir. Bölgedeki vatandaşlarımızdan aldığımız talepler doğrultusunda, bilhassa ilaç, çadır, battaniye, kışlık kıyafet, tüple çalışabilen ısıtıcılar, su ve elbette gıda ürünlerinin bölgeye acilen ulaştırılması gerekliliğinin altını bir kere daha çiziyoruz. Ayrıca, Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde, hasar görmemiş devlet okullarının, özel okulların, hizmetleri akamete uğratmayacak şekilde, kamu binalarının vatandaşlarımızın hizmetine sunulması hususuna da bir kere daha işaret ediyoruz.

Sözlerime son verirken, dikkatlerden kaçan bir başka tehlikeye de işaret etmek istiyorum. Tuvalet, temiz su ve asgari hijyen tedbirlerinin gecikmeden alınması gerekmektedir. Bu tedbirlerin ivedilikle alınmaması durumunda salgın hastalıkların ortaya çıkma ihtimali söz konusudur. Allah muhafaza, böyle bir durumda bölgede daha başka felaketlerle karşı karşıya kalmamız da muhtemeldir.

Sayın milletvekilleri, İYİ Parti olarak mahzurlarına kapsamlı bir biçimde işaret ettiğimiz üç aylık olağanüstü hâl ilanına karşı oy kullanacağımızı belirtiyor, yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum. Milletimizin başı sağ olsun, Allah bize bugünleri bir daha yaşatmasın diyorum.

Saygılarımla efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ilk konuşmacı Aydın Milletvekili Bülent Tezcan.

Buyurun Sayın Tezcan.

Süreniz on dakika.

CHP GRUBU ADINA BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, 6 Şubat Pazartesi sabaha karşı meydana gelen deprem nedeniyle bütün milletimizle başsağlığı ve geçmiş olsun dileklerimi paylaşmak istiyorum.

Ayrıca, yine, depremde, Türkiye Büyük Millet Meclisinin üyesi, AK PARTİ Grubunun üyesi değerli Adıyaman Milletvekili, merhum Sayın Yakup Taş ve ailesini kaybetmiş olması sebebiyle hem AK PARTİ Grubuna hem Türkiye Büyük Millet Meclisine başsağlığı dileklerimi iletiyorum; Allah rahmet eylesin.

Değerli milletvekilleri, sevgili vatandaşlarım; acımız büyük, söyleyecek çok söz var, boğazımız kırk düğüm. Şu anda söz söylemekten çok iş yapma zamanı; konuşulacak zaman konuşulacakları da konuşacağız ama bugün, deprem felaketi nedeniyle bir taraftan bir büyük millî dayanışma duygusu içerisinde hareket etme ihtiyacı içerisindeyiz, öbür taraftan da Türkiye Büyük Millet Meclisinde Cumhurbaşkanlığının olağanüstü hâl yetkisi istemine ilişkin talebini görüşüyoruz.

Değerli milletvekilleri, felaketin üzerinden dört gün geçti ve sayıları söylemekten üzülmüyoruz. Ne yazık ki en son duyduğum rakam, Sayın Cumhurbaşkanının ifadesiyle 14 bin –“14 bin can kaybı.” demişti- ve her geçen gün artıyor. Enkaz çalışmaları devam ettiği sürece bunun ürkütücü noktalara erişeceğini üzüntüyle, acıyla görüyoruz.

Şimdi, pazartesi sabaha karşı saat dört sıralarında felaketi yaşadık, salı günü, Sayın Cumhurbaşkanı -öğle saatlerindeydi yanılmıyorsam yani yaklaşık otuz saat sonra- afet bölgesi ilan etti 10 ilimizi. Ben merak ediyorum, pazartesi sabah sekizde, dokuzda, felaketi öğrenir öğrenmez hemen afet bölgesi ilan etmeye engel olan neydi? Tek bir imzayla yapılıyor her şey, çok övülen, anlatılan Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde tek imzayla yapılıyor; başkalarının toplanmasına, başkalarının imzasını almaya gerek yoktu, sadece Cumhurbaşkanının imzasıyla o sabah afet bölgesi ilan etmek mümkündü ama olmadı ve salı günü afet bölgesi ilan edildi bölge, arkasında da olağanüstü hâl talebi ifade edildi. Şimdi, merak ediyorum, kaybettiğimiz vatandaşların canını kurtaramayan olağanüstü hâl şimdi neyi kurtaracak? Enkaz altında yatan evlatlarımızı, analarımızı, kardeşlerimizi, babalarımızı kurtarmayan olağanüstü hâl dört gün sonra -ki bundan sonra, artık normal olarak kurtuluş ümidinin de azaldığını biliyoruz maalesef- neyi kurtaracak? Neden bu yetkiyi istiyorsunuz? Mevcut sistem içerisinde Sayın Cumhurbaşkanı... Affedersiniz, Millî Savunma Bakanlığını yanılmıyorsam, elli sekiz saat sonra “3.500 askerimizi deprem bölgemize gönderdik.” diye paylaşım yaptı. Niye elli sekiz saat sonra? Niye o sabah değil? Niye 3.500 askerimiz? Niye daha fazla değil? Bu organizasyonsuzluk, bütün yetkilerin tek bir elde toplandığı bir sistemde bu başarısız, bu beceriksiz tutum nasıl izah edilir? Bunu ortadan kaldıracak adım olağanüstü hâl ilanı mı? Olağanüstü hâl yetkilerine mi ihtiyacınız var bunları yapmak için? Askeri göndermek için böyle bir yetkiye ihtiyaç yok. Maden kurtarma ekipleri iki gün sonra, ısrarlı talepler sonunda bölgeye intikal etti; hatta ilginç bir haber var, inşallah doğru değildir, önce kumanyalar, gıdalar gönderilmiş ve ekipler daha sonra gönderilmiş. Yani niye? Bunun için olağanüstü hâl yetkisine ihtiyaç yok, bunları yapabiliyorsunuz.

Şimdi, daha önce de söylendi, bugün canı kurtaramayan OHAL neyi kurtaracak? Bunu sormak görevimiz, hakkımız değil sadece, görevimiz, niye istiyorsunuz bu yetkiyi? Mevzuat uygun, Cumhurbaşkanının tek kişi olarak neredeyse bütün yetkiler elinde; ayrıca mevzuat var, Afet Kanunu var, İl İdaresi Kanunu var, Cumhurbaşkanına tanınan yetkiler var, bu kanunlarla her şeyi yapabilirsiniz. Mesela Afet Kanunu'na dayanarak çalışma yükümlülükleri getirebilirsiniz, Afet Kanunu'na dayanarak imarla ilgili düzenlemeler yapabilirsiniz, görevlendirmeler yapabilirsiniz, çeşitli ekipler kurabilirsiniz, talimatlar verebilirsiniz, buna özel yönetmelik çıkarabilirsiniz nasıl hareket edileceğine dair. Olağanüstü hâlin size vereceği tek ilave yetki, temel hak ve özgürlükleri kısıtlayabilmek. Buna niye ihtiyaç

duyuyorsunuz? İnsanların bu konudaki sıkıntıları söyleyebilme hakkı niye rahatsız ediyor? Temel hak ve özgürlüklerin kurtarma faaliyetine nasıl bir engel teşkil ettiğini bu millete açıklamak zorundasınız. “Değerli arkadaşlar, olağanüstü hâl milletin gücünü organize etme konusunda bize daha kolaylıklar sağlayacak.” diyebilirsiniz. Oysa millet organize oldu, pazartesi günü sabahтан itibaren millet organize oldu değerli milletvekilleri, ne yazık ki felç edilen devlet kurumları organize olamadı; tek adam rejimi, daha doğrusu, tek adam devleti organize olamadı, sıkıntı burada; organize olamayan, felç edilen devlet kurumları. Millet organize; battaniyesini veriyor, yatağını veriyor, parasını veriyor, gıdasını veriyor, otobüsleri dolduruyor, tırları dolduruyor; belediyeler organize, sivil toplum örgütleri organize, yardım etmek istiyorlar, feryat Türkiye’nin her yerinde hissedilmiş ama devlet kurumlarında tuhaf bir yarış var. Yakıştı mı? Sayın Ömer Çelik’e “Cumhur İttifakı meydanda.” sözü yakıştı mı arkadaşlar? “Bütün teşkilatlarımızla Cumhur İttifakı meydanda.” sözü yakıştı mı? “Bütün gücüyle devletimiz meydanda.” demek varken “Belediyelerimizle, merkezî yönetimlerle devlet meydanda.” demek varken bu söz yakıştı mı? Şimdi, olağanüstü hâl yetkisini isteyen iradenin meseleye bakışı bu çerçevede.

Değerli milletvekilleri, olağanüstü hâle gerek yok. Sayın Cumhurbaşkanının yetkisi var ama ne yazık ki bu süreci yönetme konusunda yeteneği yok; yetkisi var, yeteneği yok, görüyoruz. Sistemin nasıl aksadığını alanda gördük, hepimiz alandaydık; su yok, ekmek yok, gıda maddesi yok, hijyen malzemesi yok, tuvalet yok, çadır yok, battaniye yok, 4’üncü günden sonra... (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Polemik yapmayın arkadaşlar, ben oradan geliyorum, ben oradan geliyorum, ben oradan geliyorum.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sen polemik yapıyorsun!

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Şimdi, bakın, Sayın Cumhurbaşkanının “Deftere yazıyoruz.” sözü yakıştı mı? Olağanüstü hâli, defteri açık yazdıklarını uygulamak için mi istiyor? Yani sizin defterinin varsa enkazın altında evladının elini kırk sekiz saat tutan babanın da defteri var, “Yavrum parmağını kaldırmış, sınıf 1’incisiydi.” diyen annenin de defteri var; onlar da yazıyorlar deftere bir şeyleri. Mesele, bugün deftere yazma meselesi değil; mesele, milletin yarasına merhem olma meselesi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Tezcan, ilave süre veriyorum.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) - Bakın, 121 belediyemiz -rakamları tek tek saymayacağım, açıklanıyor- her yerde tırından, kamyonlarından tutun seyyar fırınlara kadar, seyyar tuvaletlere kadar deprem bölgesine Türkiye’nin dört bir yanından yardım ulaştırıyor. Şimdi, görüyoruz ki bu süreçte bu yardımları organize etme yerine dönüp bu meselenin üzerinden bir olağanüstü hâl yetkisi alma iradesi ve beklentisi var. Pandemi döneminde olağanüstü hâle ihtiyaç duymadınız; Umumi Hıfzıssıhha Kanunu’yla, İl İdaresi Kanunu’yla bütün dünyayı etkileyen bir pandemi sürecini geçirdik; 10 tane ildeki bu felaketi niye mevcut mevzuatla geçirme ihtiyacı hissetmiyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Son cümlem, teşekkür edeceğim, bitiriyorum.

Biz vatandaşın yarasına merhem olmaya devam edeceğiz, karşı çıksanız da engel olmaya çalışsanız da biz buna devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kim engellemiş, kim karşı çıkmış?

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Olağanüstü hâl ile ilgili biraz önce İYİ Partili hatip, Sayın Grup Başkan Vekili söyledi “Madem bu kadar yetkiye ihtiyacımız var, niye üç ay? Bir ay içerisinde bu işler arzu ettiğiniz şekilde çözülebilir. Bir ayla ilgili bir yetki verelim.” dedi. Bugün Grup Başkan Vekilimiz de aynı konuda açıklama yaptı, bir ayla ilgili bir önerge verdiler. E, buyurun, madem bu konuda gerçekten ihtiyaç varsa bir aylık yetkiyi alın ve görelim bu süreci nasıl yürüteceksiniz, yöneteceksiniz, gerçek niyetiniz bu mu?

Milletimizin başı sağ olsun. Üç aylık bir yetki depremlerle mücadele için istenen bir olağanüstü hâl yetkisi değildir, bu nedenle buna “hayır” diyeceğiz arkadaşlar.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek.

Buyurun Sayın Erkek.

Süreniz on dakikadır.

CHP GRUBU ADINA MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Tüm kaybettiklerimize Allah’tan rahmet diliyorum, milletimizin başı sağ olsun; yaralılarımıza acil şifalar diliyorum, ve Adıyaman Milletvekilimiz Yakup Taş ve ailesine de Allah’tan rahmet diliyorum. Başımız sağ olsun.

Değerli milletvekilleri, binlerce yurttaşımızı kaybettik; binlerce, on binlerce yurttaşımız hâlâ enkaz altında. Üç gündür bölgedeyim, gece bölgeden döndüm. Bizlere düşen temel görevlerden biri de burada doğru teşhisleri koyabilmek ve bugün geldiğimiz noktanın da bir sonucu olduğunu görebilmek; halkın yalnızlığını, halkın çaresizliğini paylaşmak; tehdit etmek değil. Gerçekleri de paylaşacağız acılarımızı, yaralarımızı sarabilmemiz için.

Bakın, büyük bir çöküş, büyük bir felaket; Allah bir daha hiçbir zaman göstermesin ama başka çöküşleri de yaşıyoruz, bir sistemin çöküşünü de bir liyakatsizliğin çöküşünü de yaşıyoruz maalesef. Bizim gittiğimiz birçok yerde enkaz başında bekleyen aileler şöyle feryat etti: “İki gündür buradayız, bir Allah’ın kulu gelip bir şey sormadı ‘Bir ihtiyacınız var mı?’ diye.” Devleti aradı insanlar. Çalışmıyor mu insanlar? Çalışıyor, herkes çalışıyor; AFAD çalışıyor, devlet çalışıyor, yerel yönetimler, sivil toplum... Arama kurtarma ekiplerine, doktorlarımıza, sağlık görevlilerimize, gönüllülerimize, polisimize, askerimize şükran borçluyuz ama inanılmaz bir organizasyon bozukluğu var bölgede, hâlâ devam ediyor. Biz Sayın Erdoğan’ın dediği gibi rahat değiliz; dün de rahat değildik, bugün de değiliz, yarın da rahat olamayacağız.

Bu gerçeği görmemiz lazım, çok büyük bir felaket ve çok büyük bir organizasyon bozukluğuyla karşı karşıyayız. Yapılması gerekenleri hızla yapmak zorundayız hep birlikte; merkezi yönetim, yerel yönetim, sivil toplum, herkes tam bir dayanışma içerisinde olmalı hiçbir ayırım yapmadan. Birçok yardım malzemesini insanlar kendi çabalarıyla ulaştırmaya çalışıyor bölgeye ve engellemelerle karşılaşılıyor. Bunları yapmamak lazım ve şimdi biz bambaşka şeyler konuşmamız gerekirken maalesef OHAL’i konuşuyoruz. Neden? Neden arkadaşlar? Değerli milletvekilleri, neden? Biz 1999 depremini yaşadık, 2 büyük deprem üst üste yaşadık, 20 bine yakın insanımızı kaybettik.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – 50 bin.

MUHARREM ERKEK (Devamla) – Yaralı 50 bine yakındı.

1999 depremleri; o zamanki Bülent Ecevit Hükûmeti OHAL ilan etmeyi düşünmedi, istemedi, doğru bulmadı. Şimdi neden? Afet bölgesi ilan edildi zaten. Afet bölgesi o kadar çok büyük yetkiler tanıyor ki, mesela iş makinelerine, mallara el koyabilirsiniz afet yönetmeliğinde; zorla çalıştırma getirebilirsiniz, afet hükümlerinde var bu. Afet Kanunu’yla beraber çalışma zorunluluğu dahi getirebilirsiniz, Afet Kanunu’yla beraber meskûn bölgeleri boşaltabilirsiniz, başka yerlere nakledebilirsiniz, Afet Kanunu’yla beraber kamu-özel tüm taşınmazları belli sürelerle kullanabilirsiniz, süreleri uzatabilirsiniz. Ben cumhuriyet tarihimizde, yakın tarihte bir doğal afet sebebiyle olağanüstü hâl ilan edildiğini hatırlamıyorum. Belki de yanlış biliyorum, bakmamız lazım. Ama en yakın, o büyük 1999 depreminde o zamanki hükûmet hiç bunu düşünmedi, istemedi bile. Şimdi neden?

Sayın Erdoğan açıklamalar yaptı bugün, dedi ki: “Ticarette yolsuzluklara giden fitne fesat gruplarına OHAL’le müdahale edeceğiz. Yağmalama çalışmaları oluyor, bu yağmalama çalışmalarına OHAL’le müdahale etme imkânı sağlayacağız.” Değerli milletvekilleri, eğer biz bunun için OHAL ilan ediyorsak vay bizim devletimizin hâline. Suçla mücadele etmek için OHAL’e mi ihtiyacımız var bizim? Bizim askerimiz, polisimiz, savcımız yok mu?

Yağmalamada da çok dikkat etmek lazım; su bekleyen, ekme bekleyen çocuklara bir şeyler alabilmek için o marketlere girenler de var. Ceza hukukunda, biliyorsunuz, zorunluluk hâli vardır. Siz, bir insan açsa, onun için bir markete girip bir şey alıyorsanız bu yağmalama suçunu oluşturamaz ama bunun için OHAL de asla ilan edilmez; bizim bununla mücadele edebilecek gücümüz var. Siz bu gerekçelerle OHAL talep ediyorsanız bu, mevcut Hükûmetin, mevcut iktidarın Türkiye’yi yönetemediğinin açık bir göstergesi maalesef; bunun başka hiçbir anlamı olamaz.

Bir de artık, lütfen, sorumluluklarımızın bilincine varalım. Biraz önce bir hatip dile getirdi; bakın, Sayın Erdoğan, iktidar olduktan yedi ay sonra, 2003 Bingöl depreminde ne demiş: “Bu olay, kamu otoritesinin devlet imkânlarını nasıl kullandığını bütün çıplaklığıyla ortaya koymuştur. Olay “kader” diye geçiştirilemez. Yer altında fay kırıklarından önce -bağışlayın, söylemek zorundayım- kırılan ar damarlarıdır. Malzmeden çalmanın arkasında ahlak hırsızlığı, demokrasiden çalmak, hukuk kapkaççılığı, siyaset yankesiciliği ve kamu yönetimi kalpazanlığı yatmaktadır.” Evet, yedi ay sonra, yedi aylık bir iktidarın tabii ki sorumluluğu olamaz ama yirmi bir yıldır tek başınıza yönetiyorsanız ve bu aziz millet size her yetkiyi vermişse artık sorumlusunuz. Evet, büyük bir felaket ama bu kadar çok bina yıkılmamalıydı, bu kadar çok insan enkaz altında kalmamalıydı ve biz vatandaşın çılgınlığını, halkın yalnızlığını, çaresizliğini dile getirenleri değil, işte bu hırsızları tehdit etmeliyiz, bunlarla mücadele etmeliyiz. 2003 yılında bunları söylemiş Sayın Erdoğan. Peki, yıl 2023, yirmi bir yıldır -tek başına, her türlü yetkiyi vermiş millet- demek ki yapısal hiçbir reform yapılamamış; inşaat, rant, imar affıyla para toplamak... Onun dışında, nasıl tedbirler almışız, liyakate niçin dikkat etmemişiz? Bugün -çok önemli bir görev- Afetlere Müdahale Genel Müdürü; Arama ve Kurtarma Dairesi ona bağlı, Afet Yönetimi Merkezi ona bağlı, Uluslararası İnsani Yardım Dairesi ona bağlı; en kritik görevde olan bir kişi ama afet arama ve kurtarma konularında hiçbir uzmanlığı, eğitimi yok. Neden bu görevlere bu insanlar getiriliyor değerli milletvekilleri? Neden liyakatsizlik bu boyutlarda? Niye AFAD’da olsun, Kızılayda olsun, bu derece büyük bir liyakatsizlik var? Niye bunları yaptık? Acımız büyük ama sorumluluklarımız da büyük. Tarih gerçekleri kaydediyor; vicdanlarda hiçbir şey kaybolmaz, gerçek adalet, vicdanlardadır.

Ve işte, herkes bölgede, hepimiz bölgedeyiz. Biz Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri olarak da yerel yönetimler olarak da hiçbir ayırım yapmadan, bölgede herkesin bir şeyler çabaladığını gördük ama böyle büyük bir acıda dahi maalesef, iktidarın sözcülerinin “Cumhur İttifakı sahada.” söylemlerini de gördük. Olmamalıydı, maalesef, böyle bir zamanda bu ifadeler kullanılmamalıydı.

Şimdi, Sayın Ömer Çelik bakan, 99 depreminde ne demiş, şimdiki iktidar partisinin sözcüsü: “Çok basit ama o kadar da acı olan şu: Türkiye yönetilemiyor ve yönetemeyen, yönetmesi mümkün olmayan bir mekanizmanın yönetiyormuş gibi yapması binlerce cana mal oluyor.” 99 depreminde söylenenler. Eğer, bugün, birilerinin fiyakası bozulmasın diye söylenmesi gerekenlerin millî birlik ve beraberlik nutuklarının altında ezilmesine göz yumarsak bugün susarsak bu çarpık mekanizma yüzünden yüzlerce insanın ebediyen susmasına ortak olmuş olacağız. Evet, biz de on binlerce insanın ebediyen susmasına müsaade etmeyelim. On binlerce insanın, kaybettiğimiz yurttaşımızın anısına saygı duyalım ve sorumluluklarımızı üstlenelim, sorumluluklarımızın bilincinde olalım.

OHAL ilan etmek için hiçbir haklı gerekçeniz yok ama buna rağmen size “Bir ay süreyle ilan edilsin.” imkânını verdi Millet İttifakı, onu da elinizin tersiyle reddettiniz. Afet Kanunu hükümleriyle her şeyi yapabilirsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erkek, ilave süre veriyorum.

MUHARREM ERKEK (Devamla) – Bitiriyorum efendim.

Bir de şu soruyu sormak istiyoruz: Bu sistemde “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” dediğiniz bu sistemde neyi yapmak istiyorsunuz da yapamıyorsunuz? Cumhurbaşkanı kararnameleriyle ya da kararlarıyla yapamayacağınız ne var? Lütfen, buradan çıkıp biri söylesin. Bırakın kararnameyi, Cumhurbaşkanı kararıyla uluslararası sözleşmeden çekilmeyi dahi yaşadık. Her türlü yetki elinizde, millet size her türlü yetkiyi verdi, her türlü yetkiyi ama siz gelip bu Meclisten “OHAL ilanımızı onaylayın.” diyorsunuz, olağanüstü hâl talep ediyorsunuz; bu, büyük bir aciziyetin, bir savrulmanın açık bir göstergesi maalesef.

Milletimizin başı sağ olsun.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, şimdi gruplar adına son söz, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç’a aittir.

Buyurun Sayın Tunç.

AK PARTİ GRUBU ADINA YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan merkezli depremlerden etkilenen 10 ilimizde 8 Şubat 2023 günü saat 01.00’den itibaren üç ay süreyle olağanüstü hâl ilan edilmesine ilişkin Cumhurbaşkanı kararı hakkında grubumuz adına söz aldım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, hepimizi tarifsiz bir acıya boğan dünya tarihinin en büyük deprem felaketlerinden biriyle karşı karşıya kaldık. Sözlerimin başında milletimizi büyük bir yasa boğan deprem felaketinde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, yaralılarına acil şifalar diliyorum. Hâlen enkaz altında kurtarılmayı bekleyen vatandaşlarımıza sağ salım ulaşmayı temenni ediyor, kurtarma çalışmalarına katılan tüm personelimize ve gönüllülerimize kolaylıklar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, ülke ve millet olarak tarihimizin en acı, en kederli günlerini yaşıyoruz. Kahramanmaraş’ın Pazarcık ve Elbistan ilçeleri merkezli olarak gerçekleşen 2 büyük deprem 13,5 milyon vatandaşımızın yaşadığı 110 bin kilometrekare alandaki 10 ilde çok büyük bir yıkıma neden olmuş ve şu ana kadar maalesef 14.351 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 63.794 vatandaşımız da yaralanmıştır. 6.444 bina yıkılmıştır. Bu deprem sadece Türkiye’de değil komşu ülke Suriye’de de yıkıma sebep olmuş ve Suriye’de şu ana kadar 3.162 kişi hayatını kaybetmiş, 5.235 kişi de yaralanmıştır.

Doğu Anadolu Fayı üzerinde bulunan ve literatüre Maraş sismik boşluğu olarak geçen bölgede en son büyük depremler 1114 ve 1513 yıllarında yaşanmıştır. Yaşanan bu depremlerden bugüne kadar Doğu Anadolu Fayı üzerindeki Maraş bölgesinde yaklaşık beş yüz yılı aşkın süredir deprem yaşanmamış ve ilki 6 Şubat Pazartesi günü sabah 04.17'de meydana gelen ve büyüklüğü 7,7 olan Pazarcık merkezli deprem ile aynı gün saat 13.24'te meydana gelen Elbistan merkezli, büyüklüğü 7,6 olan 2 ayrı deprem meydana gelmiştir. Her 2 depremi meydana getiren fay kırıklarının yeryüzüne 7 kilometre gibi çok yakın bir derinlikte meydana gelmiş olması nedeniyle deprem geniş bir coğrafyaya yayılmış ve depremin şiddeti çok güçlü bir şekilde hissedilmiştir. Bu sebeple de yerleşim alanlarındaki binalarda yaşanan yıkım çok fazla olmuştur. Deprem uzmanları bu 2 depremin birbirinden bağımsız ancak birbirini tetikleyen ve dünyada örneği olmayan istisnai yer hareketleri olarak tarif etmektedirler.

Değerli milletvekilleri, Türkiye bir deprem ülkesi ve dünyanın en tehlikeli deprem kuşaklarının birinde yer almaktadır. İstatistiklere göre Türkiye'de on yılda bir orta şiddette, elli yılda bir yüksek şiddette ve yüz elli, iki yüz yıllık periyotlarla da çok şiddetli depremler görülmektedir. Yakın tarihte ülkemizde yaşanan en şiddetli deprem 7,9 büyüklüğündeki 1939 Erzincan depremidir. Büyüklüğü 7,7 olan Pazarcık depremi ise Erzincan depreminden sonra yaşadığımız en şiddetli depremdir. Büyüklüğü 7,6 olan Elbistan depremiyle aynı şiddetteki 1930 Hakkâri depremi de 3'üncü sırada yer almaktadır. Görüldüğü gibi, aynı gün içinde yaşadığımız 2 büyük deprem ülkemizde yüz elli iki yüz yılda bir yaşanan çok şiddetli depremlerdendir. Hatta Japonya Tohoku Üniversitesi Uluslararası Afet Bilimi Araştırma Enstitüsü Profesörü Shinji Toda yaşanan büyük depreme ilişkin Japonya'nın Asahi Shimbun gazetesine verdiği demeçte Pazarcık ve Elbistan merkezli depremlerin dünyanın karada meydana gelen en büyük depremi olduğunu ifade etmiştir. Öyle ki 17 Ağustos 1999'da yaşadığımız Gölçük depreminde kırılan fayın uzunluğu 120 kilometre, 12 Kasım 1999 Düzce depreminde kırılan fayın uzunluğu 43 kilometre iken aynı gün yaşanan Pazarcık ve Elbistan depremlerinde kırılan fayın toplam uzunluğu yaklaşık 500 kilometredir. Ayrıca uzmanlar Anadolu levhasının bu depremlerle birlikte Arap Yarımadası'na doğru 3 metre kaydığını ifade etmektedirler. Bu da depremin büyüklüğünü kıyaslayabilmek için önemli bir göstergedir. Kırılan fayların uzunluğu bakımından bu depremler benzerlerine göre çok geniş bir alanda çok büyük yıkıma sebebiyet vermiştir. Dolayısıyla bu bilgilerin ışığında sizlerin de takdir edeceği gibi sadece cumhuriyet tarihimizin değil, coğrafyamızın ve dünyanın en büyük felaketlerinden biriyle karşı karşıyayız.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; böylesine büyük bir felaketin yaşandığı ilk dakikalardan itibaren devletimiz tüm kurum ve kuruluşlarını harekete geçirerek AFAD koordinesinde seferberlik anlayışıyla çalışmalara başlamıştır.

Depremin büyüklüğü, etkilediği alan ve 10 ilimize yayılan yıkım etkisi dikkate alınarak ülkemizin dört bir yanında bulunan askerimizden madencilerimize kadar tüm uzman personelimize bünyelerindeki araçlarla hemen bölgeye hareket etmeleri talimatı verilmiştir. Olumsuz hava koşulları ekiplerin bölgeye ulaşmasını güçleştirmiştir, yollarda meydana gelen çökmeler ve havaalanlarında oluşan hasar sebebiyle ulaşım gecikme yaşanmıştır. Yaşanan tüm zorluklara rağmen ekiplerimiz deprem bölgesine ulaşmak ve çalışmalara katılmak için fedakârca mücadele vermişlerdir. Şu ana kadar büyüklüğü 6,6'ya kadar ulaşan binin üzerinde artçı sarsıntının yaşanmış olması ve hâlen devam ediyor olmasının özellikle hasar gören binalarda ortaya çıkardığı tehlikeler de çalışmaları olumsuz yönde etkilemektedir. Hiçbir zorlu koşula bakmadan devletimizin tüm imkânları seferber edilerek vatandaşlarımızın ve gönüllülerimizin desteğiyle arama kurtarma çalışmaları büyük bir özveri ve gayretle sürdürülmektedir. Şu ana kadar 113 binin üzerinde arama kurtarma görevlimiz ile destek personelimiz enkaz bölgesinde çalışıyor. Yurt içinden ve yurt dışından gönderilen takviye ekiplerle bu sayı sürekli artmaktadır. Çok sayıda kamu görevlisi, sivil toplum kuruluşu görevlisi ve gönüllü de yardım çalışmalarına katılmaktadır. Bir

yandan arama kurtarma çalışmaları devam ederken aynı anda depremden etkilenen vatandaşlarımızın barınmadan gıdaya, giyimden ısınmaya kadar ihtiyaç duyulan gereksinimlerini karşılamaya yönelik tedbirler alınmaya devam edilmektedir. Şu ana kadar 100 bine yakın çadırın kurulumu tamamlanmış, 1 milyon 300 bine yakın battaniyenin dağıtımı sağlanmıştır; bunlara ilave olarak 100 bine yakın çadır, 150 bine yakın yatak ve 400 bine yakın battaniye bölgeye sevk edilmeye devam etmektedir. Felaketin etkili olduğu tüm illerimize ve ilçelerimize koordinasyona destek vermek amacıyla ilave 31 vali ve 62 kaymakam görevlendirilmiştir.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, felaketin ilk anından itibaren Devlet Koordinasyon Merkezinde gelişmeleri takip etmiş, dün de bölge illerini yerinde ziyarete başlamış; Kahramanmaraş, Hatay ve Adana'da vatandaşlarımızın acılarını paylaşmıştır. Bugün de Gaziantep ve diğer illerimizdeki çalışmaları yerinde takip etmeye devam etmektedir. Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Fuat Oktay, AFAD Koordinasyon Merkezinde çalışmaları takip ederken depremin yaşandığı illerimizin tamamında bakanlarımız çalışmaları koordine etmektedir. 10 ilimizin dışındaki diğer illerimizden bölgeye gidecek yardımların koordinasyonu kamu kurum ve kuruluşlarımız tarafından sağlanmaktadır.

Acil yardım ve destek faaliyetleri için ilk etapta AFAD'tan 1,6 milyar lira afet bölgesine gönderilmiştir. Depremden etkilenen vatandaşlarımızın acil ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için ilk etapta onar bin lira nakdî yardım sağlanmaya başlanmıştır. 113 binin üzerinde arama ve kurtarma personeli, 10 bine yakın iş makinesi; Türk Silahlı Kuvvetlerimiz, Sağlık Bakanlığımız, Emniyet ve Jandarma teşkilatımız ve Orman Genel Müdürlüğümüze ait kara, hava ve deniz araçları bölgeye sevk edilmiştir. 18.906 Türk Silahlı Kuvvetleri personeli, Türk Silahlı Kuvvetleri İnsani Yardım Tugayı ile 8 Doğal Afetler Arama Kurtarma Timi, İstihkâm Savaş Taburundan 8 tim bölgeye ilk andan itibaren hareket etmişler ve şu anda da bölgede görev yapmaktadırlar.

Yine Türk Silahlı Kuvvetleri envanterinde bulunan seyyar sahra hastaneleri de muhtelif yerlerde kurulmuştur. Bunlara ilave olarak Türk Silahlı Kuvvetlerine ait 34 adet eray mutfağı, 101 adet hava aracı, 41 helikopter, TCG İskenderun, Bayraktar, Sancaktar, Osmangazi gemileri de yaralılarımızın ve araçların sevkini gerçekleştirmektedir.

İlgili kurumlarımızın ve gönüllü sivil toplum kuruluşlarımızın sağladığı 95 adet aşevi ve mutfaklarla vatandaşlarımıza sıcak yemek ve beslenme tedariki devam etmektedir. 10 ilimizde toplamda 1 milyonu aşkın kişiye barınma imkânı sağlanmıştır. Tüm yurtlar, gençlik merkezleri, kamu misafirhaneleri, oteller vatandaşlarımızın barınma ihtiyacına tahsis edilmiştir.

Bölgedeki havalimanlarımızın bir kısmı sadece yardım uçuşlarına tahsis edilmiştir. Bölgeye bine yakın ambulans, 241 UMKE timi ve ambulans uçaklarla toplamda 5 bin sağlık personeli sevk edilmiştir. Cumhurbaşkanlığı bünyesindeki uçaklar da yaralılarımızın bölgeden hastanelere sevkinde kullanılmaktadır. 10 ilimizde 77 sahra hastanesi kurulmuş, acil sağlık hizmeti verilen bu hastanelerin bir kısmında cerrahi operasyonlar da yapılabilmektedir. Sağlık durumu riskli depremezdelerimiz buralarda yapılan ilk müdahalenin ardından diğer illere sevk edilmektedir.

Türk Silahlı Kuvvetlerimiz, kara unsurlarındaki binlerce personelinin yanı sıra Deniz Kuvvetlerimizin 10 gemisi, Hava Kuvvetlerimizin 54 yüksek kapasiteli kargo uçağı dâhil tüm imkânlarıyla arama kurtarma, tahliye ve yardım malzemelerinin nakli çalışmalarında yer almaktadır. Emniyet teşkilatımız tüm unsurlarıyla sahadadır; Jandarmamız 32 bin uzman personelinin yanı sıra 34 helikopteriyile; Sahil Güvenlik Komutanlığımız gemi ve botlarıyla afet bölgesinin her yerinde görev

yapmaktadır. Güvenlik korucularımız da bu çalışmalara aktif olarak katılmaktadırlar. Toplamda 22 gemi, 81 uçak ve 79 helikopter bölgede faaliyetlerini sürdürmektedir. Depremi geniş bir alana yayılan etkilerinin daha hızlı ve detaylı tespiti için insansız hava araçlarımız da devreye alınmıştır.

Ülkemizin dört bir yanından arama kurtarma eğitimi ve donanımı olan binlerce gönüllümüz AFAD'ın koordinasyonunda bölgeye koşturmaktadır. Bakanlıklarımıza bağlı birimlere ilave olarak parti ayrımı gözetmeksizin tüm belediyelerimiz ellerindeki araç ve gereçleri ve yardım malzemelerini bölgeye göndermektedirler. Bu konuda hiçbir engel yoktur "Engelleniyoruz." sözlerini kabul edemeyiz, hiçbir engel bulunmamaktadır. AFAD'ın koordinasyonunda bütün belediyelerimiz -parti ayrımı gözetmeksizin- tüm araç ve gereçlerini AFAD'a tahsis etmişler ve ihtiyaç hâlinde, ihtiyaç olan noktalarda görevlendirilmektedir. "Engelleniyoruz." sözlerine aziz milletimiz itibar etmemektedir.

Altyapının yeniden ayağa kaldırılmasında görev alacak binlerce iş makinesi de ülkemizin dört bir yanından bölgeye doğru hareket etmiş ve etmeye devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri, yaşadığımız deprem afetinin ve etkilerinin vahameti olağanüstü tedbirler alınmasını zorunlu hâle getirmiştir. Genel hayata etkili afet bölgesi olarak ilan edilen 10 ilimizde arama kurtarma faaliyetlerinin ve sonrasındaki çalışmaların süratle yürütülebilmesini temin için Cumhurbaşkanlığı tarafından Anayasa'nın 119'uncu maddesi ve Olağanüstü Hal Kanunu'nun 3'üncü maddesi gereğince olağanüstü hâl ilan edilmesi kararı alınarak Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, afet yönetimi sadece afetin meydana geldiği gün ve devamındaki birkaç haftayla sınırlı değildir. Afeti yönetebilmek için afetin meydana geldiği andan itibaren vatandaşların normal hayatına başlayacağı ana kadar geçen sürecin tamamını planlayarak gerekli koordinasyonu sağlamak gerekir. Yaşadığımız felaket 10 vilayetimiz, 116 ilçemiz -birçok ilçemiz bazı vilayetlerimizden daha büyük- 141 beldemiz ve 4.962 köyü kapsayan çok geniş bir alanı etkilemiştir. Bu yerleşim birimlerinde arama kurtarma çalışmalarının koordinasyonu, yardımların dağıtılması, geçici barınma ihtiyaçlarının giderilmesi, mahallelerin nakli, köylerin nakli, gerektiğinde konteyner kentlerin kurulması ve devamında başlayacak olan enkaz kaldırma, hasar tespit ve yıkım çalışmaları, hasar gören altyapı tesislerinin yeniden yapılması, kalıcı konutların hızlı bir şekilde yapılarak hak sahiplerine teslim edilmesi gibi çok önemli, yüksek seviyede koordinasyon gerektiren ve hızlı karar alınmasını gerektiren işler önümüzde durmaktadır. Bu işlerin hızlı bir şekilde yapılabilmesi için tek elden ve yetkili bir koordinasyon merkezi oluşturulması, bölgeye has bir koordinasyon merkezinin oluşturulması bürokratik işlemleri azaltacak, işlerin takibini kolaylaştıracak, vatandaşlarımızın bir an evvel normal hayatlarına dönmelerini sağlayacaktır.

OHAL kararı vatandaşlarımızın temel hak ve hürriyetlerini sınırlandırmak için alınmamıştır. OHAL kararı vatandaşlarımızın, depremden etkilenen vatandaşlarımızın temel hak ve hürriyetlerini bir an önce kullanabilmeleri için alınmaktadır. OHAL süresince çıkarılacak olan Cumhurbaşkanlığı kararnamele Türkiye Büyük Millet Meclisinde üç ay içerisinde görüşülecektir. Bu, 2017 Anayasa değişikliğiyle yeni getirilen bir hükümdür Anayasa'mıza ve üç ay içerisinde görüşülmeyen OHAL'e ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararnamele yürürlükten kalkacaktır. Dolayısıyla böyle bir anayasal güvence varken bu yöndeki eleştirileri de kabul etmemiz mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, acımız çok büyük ve üzüntümüz tarifsizdir. Gün, ayrı ve gayrı olmadan bir ve beraberce milletimizin yüküne omuz verme, acılarını paylaşma günüdür; gün dayanışma ruhuyla tek bilek olma günüdür; gün aynı enkazın üzerinde büyük bir gayretle arama kurtarma çalışmalarına devam eden, dili, dini ve ülkesi farklı olsa da tek bir can için cefakârca çalışan ekiplerimize tüm gücümüzle destek olma günüdür; artık farklılıklarımızı bir kenara bırakıp ayrı düşünüyor olsak da aziz milletimiz için birlikte hareket etme günüdür. Bugün dünya ülkeleri bizim için deprem bölgesindedir; bugün

tüm dünya enkazın altından gelecek sese kulak vermiştir; bugün tüm dünya Türkiye'yi takip etmekte, milletimizin kardeşleri için yaptığı mücadeleye tanıklık etmektedir. Devlet ve millet el ele vererek dünyanın en büyük deprem felaketinin yaralarını hep birlikte saracağız. Türkiye tek yüreklerdir değerli milletvekilleri. Milletimiz omuz omuza vermiştir; acılarımızı birlikte paylaşacak, depremden etkilenen şehirlerimizi hep birlikte yeniden imar edeceğiz. Bugüne kadar olduğu gibi, nice yaralarını birlikte saran bu aziz millet, yine bu felaketin yaralarını da birlik ve dayanışma ruhu içinde tek vücut olarak saracaktır.

Felaketin ilk anından itibaren meseleye dayanışma anlayışıyla yaklaşarak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ı arayan ve atılacak adımları değerlendiren, başsağlığı dileklerini ileten siyasi partilerimizin değerli Genel Başkanlarına, yardım gönderme talebinde bulunan 70 ayrı ülke ve 14 uluslararası kuruluşu, Sayın Cumhurbaşkanımızı telefonla arayarak başsağlığı dileyen devlet ve hükümet başkanlarına teşekkür ediyoruz. Zorlu şartlara ve çetin kış koşullarına rağmen, cefakârca yollara düşen tüm personellerimize, akın akın yollara düşen tüm gönüllülerimize, sivil toplum kuruluşlarımıza, ülkemizin dört bir yanından deprem bölgesine yardımlarını gönderen tüm vatandaşlarımıza şükranlarımızı sunuyoruz.

OHAL kararının yaşadığımız deprem felaketinin yaralarının sarılması için gerekli bir karar olduğunu tekrar ifade ediyoruz.

Depremde çok değerli Adıyaman Milletvekilimiz Yakup Taş ağabeyimizi ve ailesini de kaybettik. Yine, biraz önce aldığımız haberle İçişleri Komisyonu Başkanımız Celalettin Güvenç'in kardeşi, 24'üncü Dönem Kahramanmaraş Milletvekilimiz Sıtkı Güvenç'in de hayatını kaybettiğini öğrendik. Bu felakette hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza ve milletvekillerimize Allah'tan rahmet diliyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hüseyin Yayman'ın kardeşi ve ablası da...

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Hatay Milletvekilimiz Hüseyin Yayman'ın kardeşi ve ailesi de hayatını kaybettiler; burada şimdi yeni öğrenmiş bulunuyoruz. Hem milletvekillerimize hem de bütün milletimize başsağlığı diliyorum, hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum; yaralı vatandaşlarımıza acil şifalar diliyorum; enkaz altında kurtarılmayı bekleyen vatandaşlarımıza da inşallah, sağ salim kavuşmayı Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum. Allah ülkemizi ve milletimizi her türlü felaketten muhafaza etsin, Rabb'im yâr ve yardımcımız olsun.

Ülkemize geçmiş olsun, aziz milletimizin başı sağ olsun diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Şahıslar adına ilk söz, İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Kaboğlu.

Süreniz on dakikadır.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli milletvekilleri, tüm halkımız; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Herhâlde benim bu kürsüde yaptığım en zor konuşma; emsalsiz ortak acımız çok büyük. Yaşamını yitirenlerin yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Evet, enkaz altındakilerle ilgili işlemler, yerinde kurtarmalar çok acil yani orada, en yakınında bulunanların yiyecek, ilaç, giyecek, barınma gereksinimlerinin karşılanması ve zorunluluk hâllerinde başka mekânlara sevk edilmesi olmak üzere önlemlerin aşamalı bir biçimde düşünülmesi gerekir.

Bu bir ülkesel olgu, gerçeklik. Avrasya Fay Hattı, İskenderun Körfezi'nden başlayıp İzmit Körfezi'ne kadar devam eden ve Anadolu kıtasını ikiye ayıran büyük bir fay hattı. Bunun için bütün yerleşimler, insan-çevre ilişkileri şu 3 gereklilik doğrultusunda düzenlenmeli: Hukuki işlem olarak düzenleme, denetleme ve yaptırım düzeneğinin uygulanması; zaman olarak doğal afet öncesi, esnası ve sonrası bu işlemlerin yapılması ve üçüncü olarak, bütün bunların hukuk çerçevesinde, liyakat, uzmanlık ve bilimin gerekleri doğrultusunda yerine getirilmesi.

Avrasya Fay Hattı'nın güneydoğusunda meydana gelen kırılma karşısında güncel, acil önlemler nelerdir? Hukuk yoluyla, en etkili, tikel ve genel, resmî ve kamusal önlemler almak tabii ki önceliklidir. Bunun için yürürlükteki hukuk gerekli altyapıyı sağlamaktadır. Örneğin, 5902 sayılı Afet Kanunu, 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Kanunu, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu bunun için önemli bir mevzuat altyapısı oluşturmaktadır.

Yürütme ise yürürlükte olan olağan hukuku yeterli görmemiş olmalı ki Anayasa madde 119'un tanıdığı OHAL hukukunu uygulamaya geçirmeye çalışıyor. Acaba bunun gerekçeleri nelerdir? Sayın Cumhurbaşkanı teşrif etmediği için burada Yardımcısından dinlemeye çalıştık.

1) Acaba 6 Şubat saat 04.17'den itibaren hangi yasalar çerçevesinde, hangi önlemler alındı yasal zemin olarak?

2) Bu çerçevede alınması gereken ancak mevzuat elverişli olmadığı için alınamayan önlemler nelerdir? Bunu duyamadık.

3) Bu sorulara verilen veya verilecek yanıtla göre, haklı olduğu varsayımıyla, böyle bir önlem neden depremi izleyen saatlerde değil de tam otuz altı saat sonra alındı?

Şimdi, burada, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, mevzuat yokmuş gibi, yürürlükteki mevzuata hiç değinmeden, mevzuat yokmuş gibi, her şey çok iyi yapılmış gibi "ama" "en" ve "daha" sıfatlarıyla ancak gerekçelendirmeye çalıştı OHAL ilanını.

Peki, bu çerçevede hangi saptamalar yapılabilir? OHAL ilanı gerekçesi demek ki hukuken, hukukumuzda oluşmuş değildir, mevzuat temeli vardır. Peki, biz, hak ve özgürlüklerle doğrudan doğruya ilgili olduğu için bu açıdan bir test yapalım:

1) Olağanüstü hâl ilanı gereği var mı?

2) Bunun için, bu afet zararlarının giderilmesi için, felaketin hasarlarının aşılması için elverişli bir araç mı OHAL?

3) Ölçülü mü?

İşte, bu açıdan baktığımız zaman aslında yürürlükteki mevzuat, OHAL hasarlarının aşılması için gerekli altyapıyı sağlamaktadır. Elverişlilik açısından da 2935 sayılı Yasa'nın yani OHAL ilan edildiği zaman uygulanacak olan Olağanüstü Hal Yasası'nın 7 ve 8'inci maddelerinin öngördüklerini gerek 7269 sayılı Yasa gerek 5442 sayılı Yasa madde 5, 6, 7 ve 11'de karşılamaktadır. Dolayısıyla, bu açıdan gereklilik ölçütü geçerli değildir, yalnızca biraz daha fazla yetkiler tanımaktadır OHAL Kanunu madde 9, onun dışında elverişlilik açısından da OHAL, 2935 sayılı Yasa elverişli bir araçtır denemez. Zaman olarak üç gün geç ilan edilen bir olağanüstü hâlin neden üç ay devam edeceğine dair hiçbir gerekçemiz bulunmamaktadır. İlk üç saatte ilan edilmiş olsaydı -mademki tek kişilik yürütme söz konusu, hızlı karar alabiliyor- o zaman bu o açıdan tartışılabilirdi.

Ama şimdi, eğer OHAL ilan edilirse hatırlatmak gerekir ki OHAL bir hukuk rejimidir. Gerçi "Evet, biz hukuku tanımadık geçen dönemde, şimdi de tanımayabiliriz." diyebilirsiniz ama ben bunu hatırlatmak durumundayım. Konu ve amaç bakımından sınırlıdır, mekân bakımından sınırlıdır, zaman

bakımından sınırlıdır. Denetime açıktır, bu nedenle bir hukuk rejimidir. Şu anda yaptığımız denetim biricik denetimdir, tek denetimdir, başlıca siyasal denetimdir ve bu denetim yetkimizi Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak çok titizlikle kullanmak durumundayız. Yürütme eşittir Cumhurbaşkanı ama tek seçimle gelen yürütme olarak da karşımızda bulunmamaktadır, bu bakımdan çok daha dikkatli olmak durumundayız. Yargı sonradan devreye girecektir ama ne zaman ve nasıl, etkili olabilecek mi?

İşte, bu çerçevede, süreç hukuk kuralları bağlamında, bir, liyakat; iki, uzmanlık; üç, bilim gerekleri doğrultusunda yürütülmelidir. Acaba bu ne ölçüde mümkündür? Yürütme açısından bakalım: Tek kişi hiyerarşisi bugün Türkiye’de askerî hiyerarşiden daha katı bir hiyerarşik yapıyı yansıtmaktadır. Öyle ki Anayasa madde 123’e göre merkez-yerel bütünlüğü söz konusu olduğu hâlde, sanki Türkiye’nin birliği ve bütünlüğü merkezî idareyle sınırlıymış gibi bir algı yaratılmaktadır oysa bütünlük merkez-yerel birlikteliğiyle sağlanmaktadır.

Üç, AFAD özerk değildir, AFAD liyakat açısından tartışılmaktadır, AFAD bütçe açısından sefalet bütçesine tabi tutulmuştur. Bu açıdan konuyu tartışmak gerekir, Türkiye Büyük Millet Meclisi kendine düşen görevi yerine getirmek durumundadır. Burada, tek kişilik hiyerarşik yapıda âdeta kişi, parti ve devlet birleşmesi söz konusudur. Bu çerçevede, özerk, uzman ve özel kuruluş ve birliklerin iş birliği yerine, eş güdümü yerine, danışma niteliğinde mekanizmaların işletilmesi yerine yalnızca hepsini kapsamına alacak bir tek kişi hiyerarşisi işletilmektedir bütün bu kuruluşlar için. İnsancıl hukuk, uluslararası insancıl hukuk, ulusal hukukta hayli hayli geçerlidir ama burada insancıl hukukun temel gerekleri ulusal ölçekte bile yadsınmıştır oysa dışarıdan gelen yardımlar uluslararası insancıl hukuk çerçevesinde gelmiş bulunuyor.

Peki, bu çerçevede acaba yasama organı, bizler burada insan yerleşimleri açısından 27’nci Yasama Dönemi olarak ne yaptık? Tam 25 kez düzenleme yapmış bulunuyoruz. Burada üç örnek vereyim: Kamu İhale Kanunu’nu 8 kez değiştirdik veya İmar Kanunu’nu tam 11 kez değiştirdik. Bu yasaların hiçbirinde etki analizi bulunmamaktadır. Şu anda ise biz yalnızca yürütmeye yetki vermekle meşgulüz. Acaba sonrasında yetkilerimizi kullanabilecek miyiz?

Yargıya gelince, yapı sektöründeki kolektif suçlar karşısında yargımızın ne durumda olduğunu biliyoruz. Yargımızın daha çok düşünce suçluları ve siyasal suçluları izlemek için müteyakkız olduğu malum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaboğlu, ilave süre veriyorum, tamamlayalım.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Şimdi “öneriler ve uyarılar” kısmında, evet, afetler mevzuatı yeterlidir. OHAL Kanunu’na ve rejimine gerek bulunmamaktadır, hele hele OHAL CBK’lerine hiç gerek bulunmamaktadır. Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısının konuşmasından, Sayın Tunç’un konuşmasından ben bunu çıkardım ama onlardan burada “OHAL CBK’leri çıkarılmayacaktır, OHAL kanunu yeterlidir.” demelerini beklerdim. En azından çıkarımları bu vaadi kapsamına alıyor diye umuyoruz.

Yasama ise ülkesel anayasa normlarını dikkate alarak bundan böyle görevini yerine getirmelidir. Evet, uygulamada Anayasa Mahkemesi artık bu düzenlemeler karşısında içtihadını değiştirmek durumundadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Ve en önemlisi de 18 Haziran yolunda, 18 Haziran seçimlerine, eğer bugün bu kabul edilirse -olağanüstü hâl- bir ayağı indirilmezse, kısaltılmazsa ne yazık ki bu seçimlere, 18 Hazirana da olağanüstü hâl gölgesinde gideceğiz. O nedenle buradan uyarıyoruz, çok dikkatli olmamız gerekir. 18 Haziran seçimlerinin de gölgelenmemesi için bu OHAL'in konu bakımından, amaç bakımından, mekân bakımından, alınması gereken önlemler bakımından elverişli araçlar kullanılmalı, gerekli araçlar kullanılmalı ve de ölçülü olmalıdır.

Teşekkür ederim, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Şahıslar adına son söz Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı, Ankara Milletvekili Mustafa Destici'ye aittir.

Buyurun Sayın Destici.

Süreniz on dakikadır.

MUSTAFA DESTİCİ (Ankara) – Saygıdeğer Başkan, kıymetli milletvekilleri; öncelikle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Biz iki acıyı birlikte yaşadık. Biliyorsunuz önce babamızı kaybettik, acımızı yaşamadan bu sefer de deprem afatıyla karşı karşıya kaldık. Allah hem muhterem babamıza hem depremde hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımıza rahmet eylesin, mekânları cennet olsun.

Öncelikle muhterem babamız Ali İhsan Destici'nin vefatı sebebiyle şahsımı arayarak taziyelerini ileten Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, Milliyetçi Hareket Partimizin Kıymetli Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'ye, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'na, değerli milletvekillerimize çok teşekkür ediyorum. Bizzat cenazemize katılan Meclis Başkanımız, Kıymetli Başkanımız Sayın Mustafa Şentop'a, Cumhurbaşkanlığı Yardımcımız Sayın Fuat Oktay Bey'e, İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu Bey'e, diğer milletvekillerimize, velhasıl herkese teşekkür ediyorum, sağ olun, var olun diyorum.

Kıymetli milletvekilleri, değerli vatandaşlarım; depremi duyduğumuz ilk andan itibaren hemen parti Genel Merkezimizde bir toplantı gerçekleştirerek bir deprem koordinasyon ve yardımlaşma kurulu oluşturduk. Aynı şekilde, depremden ağır bir şekilde etkilenen 10 ilimizde de aynı kurulları oluşturduk ve hemen her ilimize Başkanlık Divanından 2 üyemizin başında bulunduğu yedişer kişilik ekipleri gönderdik. Ben de salı günü akşamı itibarıyla Malatya'dan başlayarak Adıyaman ve Kahramanmaraş bölgelerinde deprem bölgelerimizi, depremden etkilenen illerimizi, ilçelerimizi yerinde inceledim. Tabii, bu arada aynı zamanda Alperen Ocakları Vakfımızın bünyesinde bulunan ve İçişleri Bakanlığı AFAD'la da koordineli çalışan Alperen Arama Kurtarma ekiplerimizi 20 tim, 400 kişiyle ilk günden itibaren bölgeye sevk ettik. Diğer ekiplerle birlikte arkadaşlarımız da cansiparane orada çalışmalarını sürdürmektedir.

Malatya'dan Adıyaman'a giderken Tut ilçemizde Yakup Taş kardeşimizin hem kabrini ziyaret ettik hem de yeni defnedilmeye devam edilen akrabalarının da cenaze merasimlerine katıldık. Yine, Adıyaman İl Başkanımız Nihat Komşu, eşi ve kızı da göçük altındaydı, onların arama kurtarmalarına da refakat ettik, kızımızı, Nilsu'yu kurtardık ama maalesef kolu ve bacağı kesilmek zorunda kaldı. Nihat Bey ve eşi hâlâ göçük altında. Maalesef büyük bir acıyı ülkece ve milletçe yaşıyoruz. Acımız büyük, üzüntümüz büyük; duamız ve niyazımız, bir daha böyle bir hadisenin ülkemiz ve milletimiz açısından, daha doğrusu, dünyanın hiçbir yerinde, hiçbir ülke tarafından yaşanmaması.

Şimdi, burada, Anayasa'mızın 119'uncu maddesi ile 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının...

Ben konuşamayacağım Başkanım, konuşamayacağım.

Teşekkür ediyorum.

Bütün ölenlerimize rahmet diliyorum.

Allah birliğimizi, dirliğimizi, kardeşliğimizi daim etsin. Gezdiğim, incelediğim yerlerde bütün görevlilerimizin olağanüstü bir gayretle çalıştığına şahitlik ettim, bütün vatandaşlarımızın olağanüstü bir gayretle çalıştığına şahitlik ettim. Şahsım adına, camiam adına, ülkem adına, milletim adına hepsine şükranlarımı sunuyorum.

Bu işin A partilisi, B partilisi, A etnik kökeni, B mezhebî yok; acı hepimiz için, deprem hepimiz için. Onun için, tabii ki başta Pakistan ve Azerbaycan olmak üzere diğer devletlerden yapılan yardımlara da teşekkür ediyoruz. Özellikle Pakistan Başbakanının milletvekilleri ve diğer kamu görevlilerinin maaşlarından kesinti yaparak bir fon kurması çok olağanüstü; ben aynısının Hükümet üyelerimiz, milletvekillerimiz başta olmak üzere tüm kamu çalışanlarımızdan da kesilerek bir fon oluşturulmasını ve deprem bölgesine ulaştırılmasını teklif ediyorum.

Yine, tabii, burada arkadaşlarımız şunları söylediler... Yardımların ulaştırılması noktasında -biz de 100 tırın üzerinde bir yardım gönderdik- hangi partiden olursa olsun, hatta siyaseten çok karşısında olduğumuz partilerin bile yardım gönderdiklerine ve ilgili valilerimizin, diğer yetkililerimizin o yardımların da hemen yerlerine ulaştırılması noktasındaki talimatlarına da orada şahitlik ettim yani böyle bir ayrımcılık da görmedim, onu da ifade etmek istiyorum bir mesuliyet olarak.

Tabii, bu depremle birlikte bizi üzen hadiselerden biri de depremin istismar edilmesi. Hadi yurt dışını anlıyoruz, yurt dışından, Türkiye düşmanları tarafından, hasımları tarafından bunun bir fırsata çevrildiğini görüyoruz ama içeride, maalesef, az da olsa bazı sözde siyasetçilerimizin ya da diğer kişilerin bunu istismar etmesi ya da deprem üzerinden birtakım sevinç gösterileri yapmaları, istisna da olsa bizi çok üzdü, çok kırdı, çok incitti çünkü biz acısını da sevincini de birlikte yaşamış bir milletiz, zaferlerini de birlikte kazanmış bir milletiz. İnanıyorum ki bundan sonra da bu zaferleri birlikte kazanacağız ve birlik ve dayanışma içerisinde bunu da atlatacağız, bu zor günleri de acılarımızı sararak geçireceğiz inşallah; buna yürekten inanıyorum.

Biz, tabii, Büyük Birlik Partisi olarak, şahsım olarak bu olağanüstü hâl uygulaması kararını da destekliyoruz çünkü ona da ihtiyaç olduğunu yine bu bölgede yaptığımız görüşmelerde gördük.

Bir kere daha ifade etmek istiyorum, bizi sevindiren, milletimizin bu hadisede bir yumruk hâline gelmiş olması, birleşmiş olması. Burada siyasi partilerimizin de aynı hassasiyette olduğunu görmekten büyük bir memnuniyet duyduğumu ifade etmek istiyorum.

Depremde hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımıza bir kere daha Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Hayatını kaybeden Yakup Taş kardeşimize, Celalettin Güvenç Bey'in kardeşine -eski milletvekilimize- teşkilat mensuplarımıza, gençlerimize, kadınlarımıza, çocuklarımıza Allah'tan rahmet diliyorum.

Tabii, bizi sevindiren hadiseler de oluyor. İşte, buraya gelmeden önce yine bir mesaj geldi; AFAD ile Alperen Ocakları Vakfımızın ekipleri Hatay'da 1 anne-baba ile 3 çocuğunu kurtardılar. Bu kurtarmalar devam ettikçe de büyük bir sevinç yaşıyoruz. İnşallah, ümidimizi kaybetmedik, bir denizyıldızı örneği gibi ne kadar vatandaşımızı kurtarabilirsek o kadarını kurtarma gayreti içinde olacağız. Bu gayreti gösteren bütün görevlilerimize, AFAD'ımıza, UMKE'mize, Kızılayımıza, Zonguldak başta olmak üzere maden ocaklarından gelen o maden işçilerimize, hayatlarını hiçe sayarak o binaların altına giren maden işçilerimize, herkese bir kez daha şükranlarımı sunuyorum. Allah, milletimizin, devletimizin, ülkemizin yar ve yardımcısı olsun diyorum.

Allah'a emanet olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerinde konuşmalar tamamlanmıştır.

Tezkere üzerinde İç Tüzük’ün 126’ncı maddesine göre verilmiş 1 önerge vardır, önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 8 Şubat 2023 tarihli ve 32098 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan 6785 karar sayılı olağanüstü hâl ilanına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı’nda yer alan ve “üç ay” olan sürenin “bir ay” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erhan Usta

Samsun

İYİ Parti Grup Başkan Vekili

Engin Özkoç

Sakarya

CHP Grup Başkan Vekili

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

İYİ Parti Grup Başkan Vekili

İsmail Tatlıoğlu

Bursa

İYİ Parti Grup Başkanı

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Antalya Milletvekili Hasan Subaşı.

Buyurun Sayın Subaşı.

Süreniz beş dakikadır.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yaşadığımız büyük deprem felaketi nedeniyle kaybettiğimiz insanlarımız için, ailelerine ve tüm milletimize başsağlığı dileklerimi öncelikle sunuyorum, yaralılarımıza şifalar diliyorum. Kaybettiğimiz Meclis Milletvekili Yakup Taş ve ailesi için de AK PARTİ Grubuna ve Genel Kurula başsağlığı dileklerimi sunuyorum. Allah rahmet eylesin bütün kayıplarımıza.

Cumhurbaşkanlığının 8 Şubattan itibaren üç ay OHAL kararına itirazımız var çünkü öncelikle, buna ihtiyaç duyulmuşsa bir aya indirilmesinin, böyle bir değişikliğin uygun olacağını düşünüyoruz. Ayrıca, OHAL Kanunu’nun 3’üncü maddesinin son fıkrasında, bu hususun OHAL gerekliliğinin sarahaten belirtilmesini amirdir. Onun için “deprem nedeniyle” şeklinde düzenlenmesinin de uygun olduğu kanaatindeyiz.

Birçok hatibimiz belirttiler “Afet bölgesi ilan edildiğine göre OHAL’e ne gerek var?” diye. Bizler de aynı kanaatteyiz aslında çünkü 1959 yılında düzenlenmiş olan 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun mükemmelen düzenlenmiştir ve bugüne kadar da hiçbir değişiklik olmadan bu tür felaketlerimizde çok etkili olmuştur. Olağanüstü hâlle tek farkı, yine birçok hatibin belirttiği gibi, temel hak ve özgürlükler konusunda ayrık düşünüyoruz çünkü OHAL’le temel hak ve özgürlüklerin kısıtlanması söz konusu olabilmektedir.

Ayrıca, bu konuda gelen eleştirilerden bu derece rahatsızlığı anlamak mümkün değil. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi oluşurken “Çok çabuk karar verilebilir.” diye... En büyük gerekçemiz oydu, bu hususun altı çizilmişti. Oysa, bugün geldiğimiz noktada yaşadığımız felaketler de bize gösteriyor ki, tam aksine, devletin hantallaştığını görüyoruz. Eğer dünyanın tersine, bütün yetkileri tek kişide toplayarak merkezileşmeyi artırırsanız 85 milyonluk bir ülkenin idaresin de, yönetimin de felaketler karşısında âciz kalma durumuyla karşı karşıya kalırız. Bugün yaşadığımız, şu

günlerde yaşadığımız deprem felaketinde de ilk bir, bir buçuk günde devletin harekete geçemediğini görüyoruz. Bunun sebebi, devlet bürokrasisinin korkudan inisiyatif kullanamamasıdır. Devlet sistemini ne kadar merkezleştirirseniz, aşağıdakilerin yetkilerini tek elde toplamaya giderseniz bütün devlet sisteminde bürokrasi yukarıdan gelecek talimatı beklemeye başlar. Bugün Türkiye'nin başına gelen birçok sıkıntının sebebi de... Dünya yerleşirken, yetkiler dağıtılırken ve inisiyatifler dağıtılırken biz tüm yetki ve inisiyatiflerin merkezde toplanmasının sancılarını çekiyoruz. Onun için, OHAL biraz daha bunu güçlendireceği için sivil toplumu, yerel yönetimleri ve devlet çarkını felç edecektir. Oysa, bugün herkesin, hem sivil toplumun hem yerel yönetimlerin her felaket kademesine ulaşması çok önemlidir. OHAL'le bunları hep engellemiş olacağımızı önümüzdeki günlerde daha da net görmeye başlayacağız.

Yerel yönetimleri dışlayarak bu tür felaketlerde sonuç almak son derece zordur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

HASAN SUBAŞI (Devamla) – Yerel yönetimlerin, ayrıca, yetkilerini artırarak, kentsel dönüşümde cesaret vererek, kaynak aktararak kentsel dönüşümlerin sağlıklı hâle getirilmesi gerekmektedir. Türkiye’de -dünyada büyük müteahhitlik hizmetleri verirken- neden her felakette öncelikle devlet yapılarının bu kadar çürük ve çökmesinin eleştirilmesi şarttır. Devlet yapısının sorgulanması çok önemlidir. Bu OHAL yasasıyla eleştirileri, sorgulamaları ve yakınmaları tümüyle kaldırdığımız zaman bu sistemin yanlışlarını, eksiklerini ortaya koyamayız.

Ben Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Subaşı.

Değerli arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

(CHP sıralarından “Aa!” sesleri)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok bariz...

BAŞKAN – Nasıl?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Kabul edildi.

ŞENOL SUNAT (Ankara) – Kabul edildi.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Kabul edildi, kabul edildi.

BAŞKAN – Hayır, kabul anlık bir şey değil ki; bakıyoruz işte arkadaşlar. Hani, böyle anlık bir şey olmuyor Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Olmaz Sayın Başkan, anlık “Kabul edenler...” dediniz, bütün Genel Kurul el kaldırdı. Yapmayın Allah aşkına ya! Neye el kaldırdığımızı da bilmiyorsunuz!

BAŞKAN – Tamam soruyoruz: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, biraz önce...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bak, bak! Yakışmaz Engin Bey, bu saatte konuşmaya gerek yok, gerek yok bunlara ya!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yakışmaz da bak yani...

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Ya, bırak ya, bırak ya!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ağabey, gerek yok ya!

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Daha neyi kabul edeceğini bilmiyor sizinkiler ya! Neyi kabul edeceğini, etmeyeceğini bilmiyorlar ya!

BAŞKAN – Önerge kabul edilmemiştir.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, bir meramım var efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yani bir felaket, büyük felaket, yüzyılda yaşadığımız 3’üncü büyük felakette polemik yapmak, siyaset yapmak istemem ama kazaen de olsa -Allah yukarıda- önerge...

BAŞKAN – Her yerde.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Her yerde, şah damarımızda; bunlara girmeyelim Başkanım.

Ama siz “Kabul edenler...” dediğinizde İYİ Parti Grubu, HDP Grubu, CHP Grubu ve AK PARTİ Grubu el kaldırdı ya, el kaldırdı. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Ayıp ya, ayıp!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hayır, hayır, hayır.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Asla doğru değil, 10 kişi kaldırdı sadece.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, lütfen...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Kaldırmadıysa namerdim. Sen diyebilir misin?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar... Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Olmaz böyle bir şey Sayın Başkan!

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Cumhurbaşkanlığı tezkeresi...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ha, yanlışlıkla kaldırdıklarını siz de biliyorsunuz, oylamayı tekrar ettiniz. Ayıp ya, ayıp ya!

BAŞKAN – Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yahu, kaldırdınız hepiniz ya, ayıp ya! (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Kör müyüm ben, görmedim mi?

BAŞKAN – Tezkerayı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Cumhurbaşkanlığı tezkeresi kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.50

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.04****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Emine Sare AYDIN (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç’in, yaşanan deprem felaketine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Yaşadığımız büyük felaket deprem için bütün milletimize geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Civar ülkelerde etkilenen komşularımıza da tekrar geçmiş olsun diyorum. Hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımıza Cenab-ı Allah’tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar, göçük altında kurtarılmayı bekleyen bütün vatandaşlarımıza da inşallah en kısa sürede ulaşılmasını Rabb’imden temenni ediyorum. Rabb’im beterinden korusun, bütün felaketlerden ülkemizi ve insanlığı korusun inşallah.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)**A) TEZKERELER (Devam)**

2.- *Cumhurbaşkanlığının, Türk Silahlı Kuvvetleri Deniz Unsurlarının Bölge Ülkelerinin Karasuları Dışında Olmak Üzere Aden Körfezi, Somali Açıkları, Arap Denizi ve Mücavir Bölgelerde Deniz Haydutluğu, Silahlı Soygun Eylemleri ve Denizde Terörizmle Mücadele Amacıyla Görevlendirilmesi ve Bununla İlgili Gerekli Düzenlemelerin Cumhurbaşkanı Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin Anayasa’nın 92’nci Maddesi Uyarınca 10/2/2023 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Süreyle İzin Verilmesine Dair Tezkeresi (3/2277)*

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Anayasa’nın 92’nci maddesine göre verilen (3/2277) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi’nin görüşmelerine başlıyoruz.

Tezkereyi okutuyorum:

8/2/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aden Körfezi, Somali kara suları ve açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerde vuku bulan deniz haydutluğu ve silahlı soygun eylemleri hakkında Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2008-2021 yılları arasında kabul ettiği 1816, 1838, 1844, 1846, 1851, 1897, 1950, 2020, 2077, 2125, 2184, 2246, 2316, 2383, 2442, 2500, 2554, 2608 sayılı Kararlar ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin 10/2/2009 tarihli ve 934 sayılı Kararı ile bir yıl için verdiği, bilahare 956, 984, 1008, 1031, 1054, 1082, 1107, 1136, 1179, 1207, 1241, 1276 ve 1315 sayılı Kararlarıyla birer yıl süreyle uzattığı izin çerçevesinde, Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurları konuşlandırılmak suretiyle bölgede seyreden Türk bayraklı ve Türkiye bağlantılı ticari gemilerin emniyetinin etkin şekilde muhafaza edilmesi, uluslararası toplumca yürütülen deniz haydutluğu, silahlı soygun eylemleri ve denizde terörizmle müşterek mücadele harekâtlarına aktif katılımında bulunulması, anılan bölgelere yapılan insani yardım faaliyetlerine destek verilmesi, Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarının harekât etkinliğinin ve bölgeye ilişkin tecrübesinin

artırılması sağlanmış, bu alanda ilgili ülkelerle iş birliğinin sürdürülmesine yönelik millî politikanın desteklenmesi ve Birleşmiş Milletler sistemi içinde, bölgesel ve küresel ölçekte oynadığımız rolün ve görünürlüğümüzün pekiştirilmesi temin edilmiştir.

Türkiye, deniz haydutluğu ve silahlı soygunla mücadelede uluslararası iş birliğinin geliştirilmesine önem vermiş, bu alanda yürütülen çabaları en başından itibaren desteklemiş ve Birleşmiş Milletler, NATO, Avrupa Birliği ve Uluslararası Denizcilik Teşkilatı bünyesindeki çalışmalara aktif olarak katılmıştır. Bu yaklaşım doğrultusunda ülkemiz, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 16/12/2008 tarihli ve 1851 sayılı Kararı çerçevesinde kurulan Somali Açıklarında Deniz Haydutluğuyla Mücadele Temas Grubunun çalışmalarına kurucu üye olarak iştirak etmiştir. Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurları, 2009-2016 yılları arasında yürütülen NATO'nun Okyanus Kalkanı Harekâtı'na ve 2009 yılından bu yana Birleşik Deniz Kuvvetleri bünyesinde oluşturulan Birleşik Görev Kuvveti-151'e (CTF-151) dönemsel olarak fırkateyn/korvetle katılmıştır. Ülkemiz 2009-2020 yılları arasında 6 defa CTF-151 Komutanlığı görevini üstlenmiştir. Ayrıca, Bahrein'deki Birleşik Deniz Kuvvetleri Karargâhında altı aylık dönemler için irtibat personeli görevlendirilmiştir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin deniz haydutluğuyla mücadelede uluslararası çabalara verdiği katkılar sayesinde bölgede 2010 Mart ayından bu yana Türk bayraklı/Türkiye bağlantılı herhangi bir ticari gemi kaçırlanmamış, 2021 Ağustos ayından bu yana ise Türk bayraklı/Türkiye bağlantılı hiçbir gemi saldırıya uğramamıştır. Ülkemizin bu katkıları, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin Somali açıklarında yaşanan deniz haydutluğu ve silahlı soygun vakalarına ilişkin gelişmeler ile söz konusu suçlarla mücadele bağlamında yürütülen faaliyetler hakkındaki 1/11/2022 tarihli ve S/2022/819 sayılı Raporu'yla da kayıt altına alınmıştır.

Somali'nin Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinden talebi üzerine; Aden Körfezi, Somali kara suları ve açıkları, Arap Denizi ile mücavir bölgelerde vuku bulan deniz haydutluğu, silahlı soygun eylemleri ve denizde terörizmle mücadeleye ilişkin olarak Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi tarafından önceki kararların devamı niteliğinde bir karar 2022 yılında çıkarılmamıştır. Bununla birlikte, 1851 sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı temelinde uluslararası toplumca yürütülen deniz haydutluğu, silahlı soygun eylemleri ve denizde terörizmle müşterek mücadele harekâtları, Somali kara suları haricindeki bölgede devam etmektedir. Bunlardan Avrupa Birliği Atalanta Harekâtı'nın bölgedeki görev süresi Avrupa Birliği Konseyinin 12/12/2022 tarihinde aldığı kararla 31/12/2024 tarihine kadar uzatılmıştır. Ülkemizin de iştirak ettiği Birleşik Deniz Kuvvetleri bünyesindeki CTF-151 faaliyetlerine devam etmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2/2/2022 tarihli ve 1315 sayılı Kararı gereğince Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarının Aden Körfezi, Somali kara suları ve açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerdeki görevlendirme süresi ise 10/2/2023 tarihinde sona erecektir.

Uluslararası barış ve istikrarı tehlikeye düşüren ve millî menfaatlerimizi de olumsuz etkileyen deniz haydutluğu, silahlı soygun eylemleri ve denizde terörizmle mücadele yönündeki uluslararası çabalara ülkemiz tarafından etkin bir biçimde destek verilmesi ve bölgede seyrüsefer emniyetinin sağlanmasına katkıda bulunulması, uluslararası ve millî sorumluluklarımızın bir gereği olarak görülmektedir.

Bu itibarla, ülkemizin de tarafı olduğu 1988 tarihli Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşme başta olmak üzere, ilgili milletlerarası antlaşmalar ve uluslararası teamüller çerçevesinde, 934 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'nda belirlenen ilke ve esaslar da dikkate alınarak bahse konu bölgelerde deniz haydutluğu, silahlı soygun eylemleri ve denizde terörizmle mücadele müşterek operasyonlarına destek verilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Bu mülahazalarla gereği, kapsamı ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarının bölge ülkelerinin kara suları dışında olmak üzere Aden Körfezi, Somali açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerde deniz haydutluğu, silahlı soygun eylemleri ve denizde terörizmle mücadele amacıyla görevlendirilmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 10/2/2023 tarihinden itibaren bir yıl süreyle izin verilmesi hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Şimdi, Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerinde İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre görüşme açacağım.

Siyasi parti gruplarına ve şahsı adına 2 üyeye söz vereceğim.

Gruplar adına ilk söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ahmet Ünal Çeviköz'ün.

Sayın Çeviköz, buyurun.

CHP GRUBU ADINA AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarının Aden Körfezi, Somali kara suları ve açıkları, Arap denizi ve mücavir bölgelerde görev süresinin yarından itibaren bir yıl daha uzatılmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Daha normal ve daha dingin koşullarda konuşmayı arzu ederdim ancak milletçe keder içinde bulunduğumuz bir günde gündemde böyle bir konuyla ilgili olarak söz aldığım için üzüntü duyuyorum.

Değerli milletvekilleri, Kahramanmaraş'ta meydana gelen ve Kilis, Diyarbakır, Adana, Osmaniye, Gaziantep, Şanlıurfa, Adıyaman, Malatya ve Hatay'ı etkileyen devasa deprem nedeniyle hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralı vatandaşlarımıza geçmiş olsun diyorum. Seksen saati geçmiş olmasına rağmen hâlen enkaz altında olan vatandaşlarımızdan sağ salim olarak kurtarılmasını beklediğimiz insanlarımız var, dilerim onlara da erişebiliriz ve kurtarabiliriz.

Bugün öğlen saatleri itibarıyla, 13.30 itibarıyla Kahramanmaraş merkezli depremlerde 14 binin üzerinde vatandaşımızın hayatını kaybettiğini, 63.794 vatandaşımızın da yaralandığını hepimiz derin bir üzüntüyle öğrendik.

Değerli milletvekilleri, bu felaketi atlatacağız, yaralarımızı hep birlikte saracağız. Yaraların sarılmasında elbette en önemli katkılardan biri de uluslararası destek, uluslararası yardım ve uluslararası toplumun göstermiş olduğu dayanışmadır. Dışişleri Bakanlığının verilerine göre, bu sabah itibarıyla uluslararası toplumun desteğine ilişkin bize ulaşan bilgilerden anladığımız kadarıyla ülkemize yardım teklifinde bulunan ülke sayısı 94; sahadaki arama kurtarma faaliyetlerini sürdüren ülke sayısı 51, sahadaki yabancı arama kurtarma faaliyetiyle ilgili personel sayısı 5.125; ekip göndermesi yani daha hâlâ araştırma ve kurtarma faaliyetlerine katılmak üzere ekip göndermesi beklenen ülke sayısı da 22, gelecek yabancı personel sayısının da 3.554 olduğu söyleniyor. Buradan ülkemize katkı veren, vermeyi teklif eden ve dünyanın neresinden olursa olsun kalbi Türkiye için atan herkese şükranlarımızı sunmak isterim.

Değerli milletvekilleri, yurt dışına Mehmetçik'i gönderirken deprem bölgesine de askerlerimizin ve Türk Silahlı Kuvvetlerimizin tecrübelerinden yararlanmak için hemen, depremin olmasından hemen hemen sonra harekete geçmek gerekirdi. En azından şunu biliyoruz ki bölgede bulunan 2, 5 ve 20

numaralı zırhlı tugaylar, bölgede en çabuk deprem bölgesine intikal edebilecek, ellerindeki istihkâm taburları vasıtasıyla vinçlere ve arazide kullanılacak araçlara sahip olan ve personele sahip olan tecrübeli birliklerimizdi. Bunları halkımıza söylemek zorundayız çünkü Türk Silahlı Kuvvetlerinin bu şekilde devreye sokulmamış olması belki de can kaybının artmasına sebep olmuştur. Bu görevlendirme ancak 2'nci günün sonunda oldu; bunu ben söylemek zorundayım.

Böyle bir günde elbette bizi üzen bu kadar önemli bir konunun dışında başka bir gündem maddesiyle ilgili olarak burada tartışmak hiçbirimizin kalbinin kaldıracabileceği bir şey değil, aklımız da yüreğimiz de elbette afet bölgesindeki vatandaşlarımızla birlikte ancak bu tezkerenin görev süresi yarın sonra eriyor; dolayısıyla, bugün bu tezkereyi görüşmek zorundayız ve bir yıl daha uzatılması için karar almak zorundayız. Cumhuriyet Halk Partisi olarak uluslararası dayanışmanın önemine ve Türkiye'nin bu anlamdaki katkılarına ve görünürlüğüne biz elbette çok büyük önem veriyoruz. Bu tezkereye -uluslararası hukuka uygun olmasının yanı sıra- yaklaşımımız da elbette, deniz haydutluğu ve korsanlığın uluslararası dayanışmayı gerekli kılan ortak tehditlerden biri olması nedeniyle bu mücadelenin sürdürülmesidir. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin kararlarının sağladığı meşruiyet çerçevesinde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve Deniz Kuvvetlerimizin bu görevi sürdürmelerini uygun bulduğumuzu ve tezkereyi olumlu olarak oylayacağımızı bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Sayın Ayhan Altıntaş.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına Aden Körfezi'nde deniz haydutluğuna karşı asker bulundurulmasına dair tezkere hakkında söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Milletimizi derinden yaralayan, acısını her bir ferdimizin hissettiği büyük deprem felaketinde kaybettiğimiz vatandaşlarımıza, Adıyaman Milletvekilimiz Yakup Taş da dâhil olmak üzere, Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı dilerim. Yaralılarımızın bir an önce sağlıklarına kavuşmasını umuyoruz. Enkaz altındaki vatandaşlarımızı başta ailelerine, sonra da bizlere bağışlaması için Allah'a dua ediyoruz.

Bu süreçte büyük emek veren; hiç tanımadığı, hiç görmediği büyük bir ailenin fertlerine yardım için gecesini gündüzünü harcayan, elindeki avucundakini vermeye hazır; kapısını açan, gönüllü olarak oralarda bulunan fedakâr vatandaşlarımızı, gençlerimizi gördükçe ne kadar yüce bir millet olduğumuzu tekrar anlıyoruz. Gençlerimiz, her ne olursa olsun, farklı sıfatları görmeyerek büyük bir fedakârlıkla birbirlerine kenetlenmeleriyle geleceğimizin aydınlığını bizlere gösteriyor. Onlara büyük şükran borçluyuz. Askerlerimizin, arama kurtarma ekiplerimizin, belediyelerimizin, sağlık personelimizin, tır ve otobüs şoförlerimizin, sayamayacağım onlarca farklı meslek grubundan vatandaşımızın fedakârca çalışmalarına da minnettarız. Dünyanın birçok bölgesinden ülkemize, milletimize yardım için koşan insanlara, bizlere destek veren devletlere de gönülden teşekkür ediyoruz. Bu zor günleri milletçe el ele atlatacağımıza inanıyoruz.

Değerli milletvekilleri, bakın, böylesi günlerde siyaset konuşmak doğru değildir, hoş değildir, bir işe de yaramaz; emin olun biz de konuşmak istemeyiz ancak ne hazindir ki vatandaşlarımız kayıplarını enkaz altından kendileri çıkarmak zorunda kaldı. Neredeyse bütün çalışmalar milletimizin yüce gönüllü insanların çabalarıyla sürüyor. Yeterli tedbir alınmadığı gibi kurtarma operasyonlarında da geç kalındı, gönüllü çalışmalar sekteye uğrattıldı. Aslında sıkıntının sosyal medyada yayılan yanlış haberler olduğu söylendi; her şeyin kontrol altında olduğu, yaralıların ya da can kayıplarının birçoğunun depremden dolayı olmadığı söylendi; birçok yaralanmanın depremden kaçarken vesaire meydana geldiği söylendi. Bazı gazeteciler olumlu bir tablo gördü burada, “Olumsuzluklar çok az.” denildi. Gönüllü olarak çalışmalar yapan, Hükümetin eksikliklerini kapatmaya çalışan belediyelere “Sen kimsin?” diye soruldu.

Vatandaşlarımız devletten çok bir STK'ye, bir sanatçıya güvendi. YouTube yayıncıları yaşanan acıyı gösterdi; destek aradı, iletişim için köprü oldu. Bakın, bu acıklı tabloda ihtiyaç duyulmasına rağmen Twitter'a ulaşım zorlaştırıldı. Hâlihazırda tedbirsizlikleri yüzünden iletişim kurmanın neredeyse imkânsız hâle geldiği tabloyu daha da vahim hâle getiren tedbirler alındı. Milletimiz birbirine böylesine kenetlenmişken dışarıdan yağmacı ithal edildiğini de gördük, yıllarca uyardığımız tabloyu gördük, kontrolsüzce doldurulan sığınmacıların tehdidini gördük. Yöneticilerimizi en kısa zamanda bu yanlış uygulamalardan vazgeçmeye çağırıyoruz.

Değerli milletvekilleri, yılda 400 civarında bandıralı ya da Türkiye bağlantılı ticaret gemisinin geçiş yaptığı bilinen Aden Körfezi, dünya deniz ticareti açısından büyük öneme sahiptir. Ancak Aden Körfezi'ndeki koşullar, Somali kara suları ve açıklarında, Arap Denizi ve mücavir bölgelerde karşılaşılan deniz haydutluğu ve soygun eylemleri bölgesel, küresel ticaret üzerinde önemli bir tehdit teşkil etmektedir. İleri teknolojiler ve vahşi yöntemlerle uluslararası güvenliği, seyrüsefer serbestisini riske atan deniz haydutluğunun küresel ekonomiye yıllık maliyetinin 15-20 milyar dolar seviyelerinde olduğu tahmin edilmektedir. Türk Silahlı Kuvvetleri 2009 yılından bu yana, Aden Körfezi bölgesinde, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararları çerçevesinde ifa edilen deniz haydutluğuyla mücadele faaliyetine iştirak etmektedir. Bu mücadele faaliyeti, meşruiyetini Güvenlik Konseyi kararlarından almaktadır ve cumhuriyetimizin geleneksel dış politikasıyla da uyumlu bir tutumdur.

Bu çerçevede, İYİ Parti olarak tezkereyi destekleyeceğimizi bildiriyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Kamil Aydın.

Buyurun.

MHP GRUBU ADINA KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetlerinin Aden Körfezi, Somali kara suları ve açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelere gönderilmesinin bir yıl daha uzatılmasına dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlarım.

Saygıdeğer milletvekilleri, büyük bir acı, elem ve kedere gark olduğumuz şu günlerde, milletçe hepimizi yakından etkileyip yasa boğan yüzyılın en büyük doğal afetiyle sarsılmanın şoku içerisinde yaralarımızı sarmaya çalıştığımız bir ortamda bir şeyler söylemenin ne kadar zor olduğunun hâletiruhiyesi içerisindeyim fakat aynı zamanda farkında, inancında ve bilincinde olduğumuz ilahi ve evrensel gerçeğin gereği biliyoruz ki her güçlüğün kolaylığı, her gecenin sabahı, her yokuşun inişi ve her sıkıntının bir felahı vardır. Bu inanç, azim ve kararlılıkla milletçe hep birlikte teyakkuzda, duada acıları, sıkıntıları ve zorlukları paylaşma gayretindeyiz çünkü inanıyoruz ki acıları, kederleri ve sıkıntıları hafifletmenin yolu doğrudan paylaşmaktan geçer. Bu vesileyle başta Gazi Meclisimizin muhterem üyesi, AK PARTİ Adıyaman Milletvekili Yakup Taş kardeşim ve ailesi başta olmak üzere bu asrın felaketi depremlerde kaybettiğimiz vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun.

Saygıdeğer milletvekilleri, 1990'lı yılların başında başlayıp 2000'li yıllarda yoğunlaşan Somali açıklarındaki deniz haydutluğu faaliyetleri en çok Aden Körfezi'nden geçen gemileri ve bu bölgede gerçekleşen deniz ticaretini etkilemiştir. Bu güzergâhlardan geçen ticaret gemilerine ve Somali'ye insani yardım taşıyan yardım gemilerine saldıran ve ele geçirdikleri gemilerdeki mürettebatı ve yolcuları rehin alan Somalili deniz haydutları, gemi sahiplerinden ve devletlerden mürettebatın ve geminin serbest bırakılması karşılığında yüksek miktarda fidye istemeye başlamışlardır. Bu durum uluslararası toplumu bu konuda tedbir almaya itmiştir. Bölgedeki her türlü idari, siyasi, ekonomik ve güvenlik bağlamı istikrarsızlıktan kaynaklı meydana gelen silahlı soygun, yağma, tehdit ve rehin

alma eylemlerinin önlenmesi amacıyla Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin kararıyla Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarının Aden Körfezi civarlarında görevlendirilmesi kararlaştırılarak 10 Şubat 2009 tarih ve 934 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi onayıyla uygulamaya konularak birer yıllık süreler hâlinde uzatılması bugüne kadar devam etmiştir. Gerek NATO ve gerekse Birleşmiş Milletler bünyesinde, üstlendiği uluslararası savunma ve güvenlik öncelikli tüm misyonlarda gösterdiği üstün başarılarından dolayı uluslararası yüksek bir güven ve saygınlığa sahip olan Türk Silahlı Kuvvetleri aynı başarısını Aden Körfezi ve civarındaki hizmetlerde de bugüne kadar takdire şayan bir biçimde göstermiştir. Çünkü buradaki görevi gereği Türk Silahlı Kuvvetleri, sadece korsanlara karşı mücadele veren bir yapı konumunda değil, aynı zamanda dünden bugüne taşıdığı tarihi misyonu gereği karşılık gözetmeksizin Somali'ye insani yardım getirmekte, Somali Silahlı Kuvvetlerinin askerî altyapısına ve teşkilatlanmasına somut katkılarda bulunmakta ve eğitimden tarıma ve sağlık hizmetlerine kadar lojistik destek sağlamaktadır. Dolayısıyla köklü mazisinden aldığı bilgi, birikim ve tecrübe ışığında göz bebeğimiz Türk Silahlı Kuvvetleri, bu ve benzeri uluslararası görev ve faaliyetlerde uluslararası yükümlülüğünün ve sorumluluğunun bilincinde hareket etmektedir. Bunun sonucunda görev aldığı tüm organizasyonlara ev sahipliği yapan ülkelerde doğal olarak haklı bir güvene sahiptir. Bu güvenin aynı zamanda uluslararası camiada Türk diplomasisine de katkısı asla inkâr edilemez.

Sonuç olarak Türk Silahlı Kuvvetlerimizin bölgedeki söz konusu görevinin bir yıl daha uzatılmasını Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına desteklediğimizi belirtir, bu vesileyle yurt içinde ve yurt dışında Peygamber ocağımızın birer şereflî üyesi olarak görevlerini ifa ederken şehadete erenlere Allah'tan rahmet, kahraman gazilerimize sağlık, sıhhat ve hâlâ görevi başında olanlara da üstün başarılar temenni eder, yüce Meclisimizi saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Hakkı Saruhan Oluç.

Buyurun.

HDP GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul)– Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; böyle bir günde Aden Körfezi ve Somali meselesini konuşmak gerçekten biraz tuhaf ve bunu konuşmayacağız, deprem konuşmaya devam edeceğim burada çünkü biraz evvel açıklandı, son verilere göre hayatını kaybedenlerin sayısı 16 binin üzerine çıkmış vaziyette; biraz evvel burada konuşurken 14 bin civarındaydı biliyorsunuz. Ama bakıldığında, tabii, sizin iktidar olarak böyle tuhafıklarınız oluyor. Mesela, ülkenin genelinde yas ve afet psikolojisi hâkimken Cumhurbaşkanı çıkıp konuştu, biliyorsunuz. Halk, enkaz altındaki insanların nasıl kurtarılacağını, dondurucu soğuklara karşı nasıl önlemler alınacağını, özetle, nasıl bir çalışma izleneceğini merak ederken Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Erdoğan çaresiz ve kimsesiz depremzedelere, yetmiş iki saat sonra “Olanlar hep oldu; bunlar, kader planının içerisinde olan şeyler.” dedi. Kader planı(!) Böyle mi gerçekten, kader planı mı?

Bakın, ben size bir örnek vereceğim şimdi: 2020 yılında, biliyorsunuz, Türkiye’de 24 Ocakta Elazığ’da 6,7; 30 Ekimde ise İzmir’de 6,6 büyüklüğünde 2 büyük deprem meydana geldi. Aynı yıl dünyadaki benzer büyüklükteki depremlere ve ölüm sayılarına baktığımızda Türkiye’deki yıkımın kader planı olmadığı ortaya çıktı. Örnek: 2020’de Amerika’dan Rusya’ya, Papua Yeni Gine’ye, Şili’ye, Endonezya’ya kadar 8 farklı ülkede ve 5 farklı kıtada 13 tane büyük deprem yaşanmış ve bunların hepsi 7 üzeri depremler. Bizim Elazığ’da 6,7; İzmir’de 6,6. 8 farklı ülkede, 5 farklı kıtada gerçekleşen depremlerde toplam ölen sayısı 11 kişi; 10 kişi Meksika’da ölmüş, 1 kişi de Papua Yeni Gine’de ölmüş. Aynı yıl Türkiye’de Elazığ ve İzmir’de ölenlerin sayısı 158. Kader değil demek ki! Türkiye’den daha yüksek, daha ağır depremler yaşanıyor; sıfır ölümler var bu ülkelerin birçoğunda, Meksika ve Papua Yeni Gine dışında; Türkiye’de 158 ölüm var. Neden? Çünkü iktidar gereken önlemleri almıyor. Depremden ölmek “kader” diye sunulamaz, siz Genel Başkanımıza bunu bir kere daha anlatın. Deprem

öldürmez; sorumsuz iktidarlar, burunlarının ucunu göremeyecek kadar halktan kopuk kibirli siyasetçiler öldürür ve öyle oldu. Maaalesef 16 bin kişiyi geçti şimdi, kim bilir sayı nereye doğru yükselecek. Şimdi bu, işin bir yanı, tuhafıkları konuşuyoruz ya yani bugün, Aden ve Somali'yi tartışmak tuhaf ama sizin yaptıklarınız da az tuhaf değil, Cumhurbaşkanının konuşması böyledi.

Dün başka bir şey daha yaptınız, sosyal medya alanında Twitter'ı işlemez hâle getirdiniz, akşam vakti işlemez hâle getirdiniz. BTK'nin üzerine atıyorsunuz ama BTK kime bağlı? Bu yürütmeye bağlı, yürütme "Yap." demeden BTK böyle bir adım atar mı? Atmaz, demek ki yürütme "Yap." dedi. Sosyal medya, Twitter işlemez hâle getirildi. Neden, derdiniz ne ya? Twitter'da insanlar mesajlarını paylaşıyorlar "Şurada enkaz altında olanlar, burada enkaz altında olanlar..." diye adresler veriliyor; yardımlar nasıl gidecek, onları paylaşıyorlar. Siz niye Twitter'ı durdurdunuz akşam vakti? Niye zorlaştırdınız, engellediniz insanların erişimini? Akıl dışı bir tutum. Twitter'ın yardım organizasyonu ve afet bölgesiyle en etkili haberleşme aracı olarak kullanıldığı bir anda Twitter'ı işlemez hâle getirdiniz. Yani saf kötülük ve vicdansızlık var, başka bir şey yok.

Şimdi, devlet, depremde iktidar güzellemesi yapmayanlara kızılıyorsunuz, öfkeleniyorsunuz, esip gürlüyorsunuz ama normal. Vatandaşların, o deprem bölgesindeki yıkımı yaşayan vatandaşların ne yapmasını bekliyorsunuz? En sonunda da olağanüstü hâli ilan ettiniz ve "yüzyılın felaketi" denilen bu felaket karşısında izlenen öfke çizgisinin Türkiye'yi getirdiği nokta bu oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Şimdi, ben biraz önceki konuşmamda, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Tayyip Erdoğan'ın 2003'te Bingöl'de yaptığı konuşmadan bir alıntı yapmışım ve neler söylediğini size hatırlatmışım. "Olay 'kader' diye geçirilemez." dediğini, kamu yönetimi kalpazanlığından bahsettiğini, kamu otoritesinin devlet imkânlarını nasıl kullandığının bütün çiplikliğiyle ortaya çıktığını, bir sürü saydırdığı konuşma...

Şimdi, bakın, size şunu söyleyeyim: "Türkiye yönetilemiyor ve yönetmesi mümkün olmayan bir mekanizmanın yönetiliyormuş gibi yapması binlerce cana mal oluyor. Eğer bugün birilerinin fiyakası bozulmasın diye söylenmesi gerekenlerin millî birlik ve beraberlik nutuklarının altında ezilmesine göz yumarsak, bugün susarsak bu çarpık mekanizma yüzünden yüzlerce insanın ebediyen susmasına ortak olmuş olacağız." Kim demiş bunu? Ömer Çelik 17 Ağustos 1999 depreminden sonra Yeni Şafak'ta söylemiş; altına aynen imza atıyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Ahmet Yıldız.

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET YILDIZ (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de tezkere konusuna geçmeden önce milletimize geçmiş olsun diyorum, kaybettiğimiz vatandaşlarımıza da Allah'tan rahmet diliyorum. Rakamlara bakılırsa önümüzde çok iş var, bunun için içeriden ve dışarıdan bütün imkânları birleştirmemiz lazım. Ünal Bey'in de bahsettiği gibi dışarıdan yardım teklifleri artıyor, fiilen yardıma gelen ekiplerin sayısı da artıyor; son gelen rakamlara göre 6.500 civarında yabancı personel afet bölgesindeki çalışmalara katılıyor, önümüzdeki günlerde -yarın- 2.500 kişinin daha ulaşması bekleniyor.

Tabii, bu konuşmayı yaparken, bir dış politika konusunu konuşurken şu anda Hatay'da enkaz altında bulunan Dışişleri Bakanlığı Hatay Temsilcisi Büyükelçi Devrim Öztürk'ün de enkaz altındaki bütün vatandaşlarımız gibi sağ salim kurtarılacağı ümidini taşıyorum.

Genel Kurul gündeminde yer alan Aden Körfezi, Somali kara suları açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerde deniz haydutluğuyla mücadele edilmesi konulu tezkereyi geçen sene de bugünlerde kabul etmiştik. Biliyorsunuz, 2008’den bu yana bu tür tezkereleri kabul ediyoruz. Silahlı Kuvvetlerimiz, birliklerimiz, unsurlarımız hem denizde deniz haydutluğuyla mücadele hem karada Somali’nin normalleşmesi, dolayısıyla korsanlığın, deniz haydutluğunun sebeplerinin de ortadan kaldırılması için topyekûn bir mücadele veriyor ve bunda da çok başarılı oluyor, uluslararası takdir topluyor. Tezkerenin süresi yarın biteceği için de bugün görüşmek zarureti hasıl oldu.

Geçen seneden bu yana Somali, bizim de yardımımızla, Somali Silahlı Kuvvetlerine verilen eğitim ve polis gücünün etkinleştirilmesi konusundaki desteğimizle terörle mücadele konusunda başarı sağlıyor, bu da aynı zamanda korsanlığın azaltılmasına katkıda bulunuyor. Bu çabalar sayesinde 2010 yılından bu yana herhangi bir Türk gemisi kaçırılmadı, 2021’den bu yana da herhangi bir deniz unsurumuza saldırı olmadı.

Değerli milletvekilleri, bizim, bu tezkereyi uzatmamızın gerekçelerinden bir tanesi, bizim dışımızda da uluslararası toplum Somali’de benzer harekâtlarını, operasyonlarını sürdürüyor. Bunlardan Avrupa Birliği, Atalanta Harekâtı’nın bölgedeki görev süresini 21 Aralık 2022 tarihinde aldığı kararla iki yıllığına yani 2024 sonuna kadar zaten uzatmıştı. Ülkemizin de içinde yer aldığı Birleşik Deniz Kuvvetleri bünyesindeki Birleşik Görev Kuvveti yani uluslararası kuvvet de faaliyetlerine devam ediyor. Faaliyetler hem ülke içinde vatandaşlarımızın hem denizde ticari gemilerimizin, iş adamlarımızın güvenliğini, ticaretimizin güvenliğini sağlamaya büyük katkıda bulunuyor. Bu mülahazalarla görev süresinin yarından itibaren yani 10 Şubat 2023’ten itibaren bir yıl daha uzatılması uygun görüldü. Zaten gruplar adına yapılan konuşmalardan da bu konuda geniş bir mutabakat olduğunu anlıyoruz.

Grubumuzun tezkere lehinde oy kullanacağını bildiriyor, bütün grupları da aynı şekilde olumlu oy kullanmaya davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

Tekrar, başımız sağ olsun.

BAŞKAN – Cumhurbaşkanı’nın tezkeresi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Cumhurbaşkanlığı tezkeresi kabul edilmiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

V- ÖNERİLER (Devam)

B) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu tarafından, deprem bölgesinde hasar tespit çalışmalarının yapılması, koordinasyon ve ihtiyaç noksanlıklarının giderilmesi amacıyla 9/2/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin Genel Kurulun 9 Şubat 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

9/2/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 9/2/2023 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İzmir Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Dursun Müsavat Dervişoğlu tarafından, deprem bölgesinde hasar tespit çalışmalarının yapılması, koordinasyon ve ihtiyaç noksanlıklarının giderilmesi amacıyla 9/2/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 9/2/2023 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Sayın Hüseyin Örs.

Buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Şubat tarihinde ülkemizde meydana gelen deprem sonrası bölgede hasar tespit çalışmalarının yapılması, koordinasyon ve ihtiyaç noksanlıklarının giderilmesi amacıyla vermiş olduğumuz grup önerisi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım.

Değerli milletvekilleri, çok büyük bir felaket yaşadık, yaşıyoruz. Merkez üssü Kahramanmaraş olan ve 10 ili etkileyen depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Cenab-ı Hak'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar dileyerek konuşmama başlıyorum.

Üç gün boyunca birçok mucizeye de şahit oluyoruz; depremin 69'uncu saatinde Kahramanmaraş'ta kurtarılan Ali kardeşimiz ve 71'inci saatinde Gaziantep'te enkaz altından sağ kurtulan 75 yaşındaki Bekir amcamız gibi yeni mucizelerin artmasını, enkaz altındaki vatandaşlarımızın sağ salim kurtulmasını temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün ülkemiz depremin yıkıcı sonuçlarıyla karşı karşıyadır. Gerek deprem bölgesinin yayıldığı sathın genişliği gerekse depremin şiddeti her geçen gün daha vahim sonuçları ortaya çıkarmaktadır maalesef. Milletimiz birlik ve beraberlik örneği göstererek, büyük bir gayret ve özveriyle depremedelerin yanında olduğunu gösteriyor. Yüce Türk milletine sonsuz şükranlarımı arz ediyorum.

Değerli milletvekilleri, acının, felaketin partisi olmaz; acı ve ölüm üzerinden siyaset yapılmaz. Enerjimizi insanları kurtarmak ve onların ihtiyaçlarını karşılamak için harcamalıyız. Deprem bölgesinden bizlere ulaşan bilgiler ışığında bazı hususları da sizlere arz etmek istiyorum. Yaşanan deprem sonrası kurtarma ekipleri büyük özveriyle ellerinden geleni yapıyorlar ancak hâlen daha girilmemiş, çalışma başlatılmamış enkazların olduğuna ve bu enkazlardan sesler geldiğine, yaşayan vatandaşlarımızın olduğuna dair birçok çağrı geliyor. Ekipman olmadan, insan gücüyle kurtarma çalışmalarının yapılmasının imkânsız olduğu bu alanlarda depremedeler ve aileleri çaresizce bekliyorlar. Sayın Cumhurbaşkanı da dün, kara ve hava yoluyla ulaşım, sağlık, yardım ve kurtarma çalışmalarında aksamalar olduğunu ifade etmişti. Maalesef, feryatlar gösteriyor ki bugün dahi bu konuda aksamalar, organizasyon bozukluğu, çaresizlikler devam etmektedir; bunları üzüterek söylüyorum.

Ayrıca, bir hususu da ifade edeceğim. Dakikaların, saniyelerin, her şeyden önemlisi iletişimin çok değerli olduğu bu zamanlarda sosyal medya platformlarına kısıtlama getirilmesi akıl alır gibi değildir arkadaşlar. Kimden korkuluyor, neden korkuluyor; bunu anlamak gerçekten zor.

Değerli milletvekilleri, artık, yaralıların naklinin, bakım ve tedavilerinin sağlıklı bir şekilde yapılma; evsiz, yurtsuz ve sahipsiz kalan çocuk, kadın, erkek, yaşlı, genç insanlarımızı sahiplenme zamanıdır. Arama kurtarma çalışmalarının genişletilerek ulaşılamayan enkazlarda da ivedilikle çalışmaların başlatılması son derece önemlidir. Yaşanan felaket ve mevsim şartları da göz önüne alınırsa müdahale için her bir dakikanın önemli olduğunu vurgulamak isterim. Allah, enkaz altında bekleyen vatandaşlarımızın yardımcısı olsun.

Değerli milletvekilleri, milletleri millet yapan, bu tür acılarla yüzleşmek ve birliktelik içinde bu süreci atlatabilmektir. İYİ Parti olarak, depremin meydana geldiği ilk andan itibaren Genel Merkezimizde bir afet koordinasyon merkezi oluşturduk. 81 ildeki tüm teşkilatlarımızı AFAD’la koordine ederek vatandaşlarımıza yardım için seferber etme gayreti içerisindeyiz. Millet olma bilincinin gerektirdiği şekilde, şu anda ülkemizde, yalnızca deprem bölgesinde değil, yurdun her köşesinde vatandaşlarımızın bölgedeki yaralılarına merhem olabilmeleri için, arama kurtarma çalışmalarına katkı sağlayabilmeleri için çalışıyoruz. Biz de vatandaşlarımızın talebini AFAD Başkanlığı üzerinden bölgeye yönlendiriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Bir saniye efendim.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Aziz milletimizin engin fedakârlığı ve ferasetiyle toplanan yardımlar Genel Merkezimizde oluşturduğumuz afet koordinasyon merkezimizin denetiminde deprem bölgesine ulaştırılıyor, yaraların sarılması ve ihtiyaçların giderilmesine yönelik çalışmalarımız devam ediyor. Depremin olduğu ilk günden bu yana Genel Başkan Yardımcılarımız ve milletvekili arkadaşlarımız bölgeye intikal ettiler. Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener bugün deprem bölgesine gitti ve üç gün boyunca orada olacaktır. Devletimizin ve milletimizin yanında olmaya devam edeceğiz; bu kötü günleri hep beraber aşacağız, yarınları birlikte inşa edeceğiz diyorum.

Deprem bölgesinde hasar tespit çalışmalarının yapılması, koordinasyon ve ihtiyaç noksanlarının giderilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi uhdesinde bir araştırma komisyonu kurulması için verdiğimiz bu önerimize de desteklerinizi bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Erol Katırcıoğlu.

Buyurun.

HDP GRUBU ADINA EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli vekiller; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, şöyle bir soru sorarak esasında bu önergeyle ilgili olarak düşüncelerimizi biraz daha geliştirmemiz mümkün: Ne yaşadık Allah aşkına? Ne yaşandı dört gündür? Saruhan Oluç söyledi son rakamı 16 bin civarında insanımızı kaybettik. Peki, neden oldu bu? Cevabı çok basit: Yani doğal bir afet oldu; doğal bir afet oldu ve insanlarımız da işte öldü. Gerçekten doğal bir afet bir tarafla baktığımızda çünkü yeryüzünün yapısı kıtalar arasında bazı fay hatları oluşturmuş dolayısıyla da zaman içinde bu fay hatlarının güç ilişkileri, enerji birikimleri doğal afetlere sebep oluyor. Ama bir an için düşünün, değerli arkadaşlar, birileri bize bir zamanlar “Ya, burası Doğu Anadolu Fay Hattı, bu fay hattı üzerinde şehir kurulamaz, kurulmamalıdır.” deseydi ve bu olay olsaydı, sonuçta hiçbir vatandaşımız muhtemelen ölmeyecekti. Dolayısıyla da değerli arkadaşlar, evet, afetlerin doğal bir tarafı olabilir ama esasında afetler insan yapımıdır, insanlar yapar afetleri. Dolayısıyla da gerçekten bu yüzyılın en büyük felaketlerinden birini yaşıyoruz, gerçekten de çok zor durumdayız; belli ki ölü sayısı daha da artacak, bunun -ekonomiye olan etkileri vesaire- bir sürü etkileri olacak. Ama bence, eğer burası Meclisse yani eğer toplumun ortak aklının konuşulacağı bir yere o zaman şunu konuşmamız lazım arkadaşlar: Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle, merkezileşme size belki hızlı hareket etme imkânı sağlayabilir ama değerli arkadaşlar, merkezileşme daima kırılabilir demektir. Kırılabilir demektir çünkü büyük olmak, çok kişiyi kapsayan kararlar almak her zaman için hatalı olma ihtimalini içinde barındırır ve nitekim, üç gündür devletin müdahale edememiş olması, doğrudan doğruya 2011’den beri inşa ettiğiniz merkezî hükümet yapısının, merkezî karar alma mekanizmasının bir sonucudur. Dolayısıyla

da depremler ve bu yaşadığımız insan yapımı bir şeydir ve açıkçası, şunu da ifade etmem lazım ki özellikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, esas itibarıyla, problemimizin de en temel konusudur. Biz buradan uzaklaşmadıkça, biz yerele yetki göçermedikçe bu işin içinden kalkamayız değerli arkadaşlar; olaylar bize bunu söylüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Bir dakikam daha olursa bir şey daha söyleyeceğim.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın sözlerinizi.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Adalet ve Kalkınma Partisi bir vakitler -yılına hatırlamıyorum şimdi ama 2000’li yılların başındaydı- “kamu reformu yasa tasarısı” diye bir tasarı getirmişti, Ömer Dinçer’in hazırladığı bir tasarıydı bu. Bu tasarı, esas itibarıyla, birçok insanın, farklı siyasi yönlerden de birçok insanın desteklediği bir öneriydi, bir çalışmaydı çünkü yerele yetki göçeren ve dolayısıyla da Türkiye’nin ihtiyacı olan bir şeydi ama o dönem, burada, bu kabul edilmedi, kapatıldı, kadük kaldı bu tasarı. Ama değerli arkadaşlar, eğer siz hâlâ yerel yönetimleri öne çıkarmaz iseniz, efendime söyleyeyim, hâlâ kayyum atamaya çalışırsanız yani “Bütün kararları biz verelim.” dersiniz, demeye devam ederseniz, doğrusunu isterseniz tek açıklamanız kalır: “Kader planı.” Ama bu kader planı değil, bu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Evet, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Gürsel Erol.

Buyurun.

CHP GRUBU ADINA GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Kahramanmaraş merkezli yaşanan depremde birçok ilimiz etkilendi. Depremde hayatını kaybedenlere Allah’tan rahmet diliyorum, yaralılara acil şifalar diliyorum, enkazda kurtulmayı bekleyenlere de Allah’tan sabır diliyorum. Aynı zamanda, AK PARTİ Grubuna ve Meclisimize de bir başsağlığı dilemek isterim. Adıyaman Milletvekilimizi kaybettik, Allah rahmet eylesin; ailesine, Meclisimize ve AK PARTİ Grubuna da başsağlığı diliyorum.

Bugün aslında burada çok enteresan bir olay yaşadık, belki de Meclis tarihindeki en önemli günlerden birini yaşıyoruz. On binlerce can kaybının olduğu bir konuyla ilgili OHAL tezkeresinin görüşüldüğü bir toplantıda İYİ Partinin verdiği önergeyle ilgili AK PARTİ’li milletvekillerinin “evet” oyu anlamında elini kaldırmaları, sonra “Yanlışıklıkla oy kullandık.” diyerek vazgeçmeleri, aslında Meclisin ve milletvekillerinin, AK PARTİ Grubunun olaylara bakış açısının ne kadar sıradan ve basit olduğunun, neye oy verdiğini bilmediğinin en güzel göstergesiydi bugün.

Şimdi, burada, 10 ilimizde OHAL ilan edildi. Daha önce Sayın Cumhurbaşkanının açıklamasıyla 10 il afet bölgesi ilan edildi ama deprem 10 ilde olmadı, deprem 11 ilde oldu. Yani deprem Elâzığ’da da oldu ama ne yazık ki ne afet bölgesi ilan edilmesi kararında ne de bugün yasallaşan OHAL kararında Elâzığ yok. Niye yok Elâzığ? Elâzığ’da şu anda 98 tane bina tespit edildi, Elâzığ’ın en işlek caddesi Gazi Caddesi’nde yıkımlar başladı, yüzlerce binanın yıkım kararı çıktı, 2 can kaybımız oldu. Yani bir bölgeyi afet bölgesi ilan etmek veya o bölgede OHAL ilan etmek ölü sayısı mı eş değer? Deprem olmuşsa, bölge bundan etkilenmişse, depremin sonucu yalnızca ölümlerle, yıkımlarla değerlendirilecek bir süreç değil ki; oradaki sosyal hayat, oradaki insanların psikolojisi, oradaki ticaretin hareketliliği, her anlamda yeterli...

Şimdi AK PARTİ milletvekilleri burada yok, olsaydı soracaktım: Elâzığ'da deprem oldu mu, olmadı mı? Elâzıglılar günlerdir evlerine girebiliyor mu, giremiyor mu? Elâzığ'da esnafkar kapalı mı, değil mi? Elâzığ'da bankalar kapalı mı, değil mi? Elâzığ'da Valilik ve Belediye Başkanlığı afet koordinasyon merkezinde çalışma yapıyor mu, yapmıyor mu? Bunları soracaktım. Şimdi, her şey oldu, Elâzığ'da da deprem var. Sayın milletvekilleri, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünün tespitine göre, şu anda yüzlerce bina tespit ediliyor, yüzlerce binanın yıkım kararı çıktı ve -Gazi Caddesi, Elâzığ'ın merkezidir- merkezden başladı yıkımlar. Ama ne yazık ki afet bölgesi ilan edilmediği ve Elâzığ'ın OHAL ilan edilmesiyle ilgili başka farklı beklentileri olduğu için -büyük beklentileri vardı- inanılmaz bir hayal kırıklığıyla karşı karşıyayız.

Buradan Sayın Cumhurbaşkanına sesleniyorum: Elâzığ afet bölgesi ilan edilmelidir; Malatya'ya, Maraş'a, Adana'ya, Diyarbakır'a, Kilis'e, Osmaniye'ye, Mersin'e, Hatay'a yani 10 ile Elâzığ da eklenmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

GÜRSEL EROL (Devamla) – Elâzığ'da 2020'de yaşanan depremde ağır bedeller ödendi. Devletin almış olduğu tedbirlerle belki bugün çok ağır bedeller ödemedik ama olası bir depremde Elâzığ'ın riski hâlâ var ve Malatya'daki gibi, Adıyaman'daki gibi, Diyarbakır'daki gibi, yüzlerce binanın çökme riski ve insanları kaybetme riskimiz var. Devlet, bir olay yaşandıktan sonra müdahale edip, tedbir almaz; devlet, olabilecek sorunları, olabilecek afetleri önceden öngörür ve onların yaşanmasıyla ilgili tedbir alırsa, can ve mal güvenliğini sağlarsa orada başarı vardır.

İşte, bugün bölgede yaşanan olayları hepimiz biliyoruz; hepimiz elinizi vicdanımıza koyun, gidin, orada yaşanan dramatik hayatları bir görün. İnsanlar evlatlarının cenazeleri alamayacak düzeyde bekliyorlar. Kolay mı? Çocuklarımız donarak öldü; kurtulan çocuklarımızın ayağında çorap yok, üstünde elbise yok. Hepimiz babayız, yazık değil mi, hiç mi yüreğiniz sızlamadı?

Bunları seyrederken hiç mi yüreğiniz sızlamadı diyorum, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Mustafa Yel.

Buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA YEL (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen, merkezi Kahramanmaraş olan ve 10 ilimizi etkileyen deprem felaketiyle ilgili İYİ Parti Grubunun vermiş olduğu Meclis araştırması açılması önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Öncelikle, deprem felaketinde hayatını kaybeden AK PARTİ Adıyaman Milletvekilimiz Yakup Taş olmak üzere tüm vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına, milletimize sabır ve başsağlığı, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

Bilindiği üzere, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş ili Pazarcık merkezli 7,7 büyüklüğünde ve Elbistan merkezli 7,6 büyüklüğünde 2 deprem meydana gelmiştir, depremlerin ardından da yine 1.052 artçı deprem olmuştur. Son verilere göre, deprem bölgesinin yüz ölçümüne baktığımız zaman, 110 bin kilometrekareye tekabül etmektedir; bu, Türkiye yüz ölçümünün yaklaşık olarak yüzde 14,10'una tekabül etmekte. Yine, Türkiye nüfusunun 85 milyon 279 bin olduğu düşünülürse 13 milyon 421 bin kişi yani nüfusumuzun yüzde 16'sı deprem felaketinden etkilenmiş bulunmaktadır. Depremin büyüklüğü, etkilenen bölge ve nüfusa bakıldığında nasıl bir felaketle karşılaştığımız ortaya çıkmaktadır. Depremin odak derinliği yaklaşık 7 kilometre olup sığ odaklı bir depremdir. Bu depremler, ülkemizin son yüzyılda yaşadığı en büyük depremlerdendir. Yaklaşık 110 bin kilometrekare bir alanı etkileyen ve çok büyük

bir yıkıcı etkisi olan bu depremler, 10 ilimizde çok geniş bir alanda can kaybına ve yaralanmalara neden olmuştur. Alınan son bilgilere göre, Kahramanmaraş, Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana, Adıyaman, Osmaniye, Hatay, Kilis, Malatya ve Elâzığ illerinde toplam 16.170 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 64.194 vatandaşımız da yaralanmıştır, yıkılan bina sayısı da 6.444'tür. Bölgede AFAD, PAK, JAK, JÖAK, DİSAK, Sahil Güvenlik, DAK, Güven, itfaiye, tahlisiye, Millî Eğitim Bakanlığının unsurları, STK'ler ve uluslararası arama kurtarma personelinden oluşan toplam 24.727 arama kurtarma personeli görev yapmaktadır. Dışişleri Bakanlığıyla yapılan görüşmeler neticesinde de diğer ülkelerden gelen arama kurtarma personeli sayımız 5.125'tir. Ayrıca, AFAD, Emniyet, Jandarma, Millî Savunma Bakanlığı, UMKE, ambulans ekipleri, gönüllüler, yerel güvenlik ve yerel destek ekiplerinden görevlendirilen saha personeli sayısı ile birlikte bölgede görev yapan toplam personel sayısı 113.318'dir. Afet bölgemize başta ekskavatör, çekici, vinç, dozer, kamyon, arazöz, treyler, greyder, vidanjör ve benzeri iş makineleri olmak üzere toplam 10.363 araç sevk edilmiştir, sahada fiilen faaliyet gösteren vinç sayısı da 920'dir. Afet bölgelerinde 31 vali, 70'in üzerinde kaymakam, 17 AFAD üst yöneticisi ile 68 il müdürü görevlendirilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MUSTAFA YEL (Devamla) – Tüm kurum ve kuruluşlarımız, imkân ve kabiliyetleriyle vatandaşlarımızın yanında ve hizmetindedir. Arama kurtarma çalışmaları yapan görevli ve gönüllüler başta olmak üzere, deprem alanında emek veren sağlık görevlilerinden güvenlik görevlilerine, din görevlilerine, tüm kamu kurum ve kuruluşlarına, sivil toplum örgütlerimize, yerel yönetimlere, 85 milyona, tek yürek deprem bölgemiz için dua eden milletimize ve herkese teşekkür ediyor, şükranlarımızı sunuyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle, deprem felaketinde hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza tekrar Allah'tan rahmet, yakınlarına, milletimize sabır ve başsağlığı, yaralılarımızda da acil şifalar diliyoruz.

İYİ Parti Grubunun, merkezi Kahramanmaraş olan ve 10 ilimizi etkileyen deprem felaketiyle ilgili vermiş olduğu Meclis araştırması açılması önergesine de AK PARTİ Grubu olarak “ret” oyu vereceğimizi bildiriyor, ekran başındaki tüm vatandaşlarımızı ve yüce heyetimizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

SELİM GÜLTEKİN (Niğde) – Başkanım, karar yeter sayısı...

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunacağım ama öncesinde bir karar yeter sayısı talebi vardır.

Kabul edenler... Etmeyenler... Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.58

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.03****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Emine Sare AYDIN (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

İYİ Parti grup önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime üç dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.04

BEŐİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 18.07****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Emine Sare AYDIN (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 61’inci Birleşiminin BeŐinci Oturumunu açıyorum.

İYİ Parti grup önerisinin ikinci oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Karar yeter sayısı yoktur.

Yapılan üçüncü oylamada da karar yeter sayısı bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 14 Şubat 2023 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleŐimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.08

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 6

61'İNCİ BİRLEŞİM

9 ŞUBAT 2023 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 393 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İctüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 5 inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dahil 6 ila 11 inci maddelerden oluşması, önerilmiştir.

(Genel Kurulun 18.01.2023 tarihli 51'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun 9, 14, 15, 16, 21, 22, 23 ve 28 Şubat 2023 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve 9, 14, 15, 16, 21, 22, 23 ve 28 Şubat 2023 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde saat 24:00'e kadar çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 01.02.2023 tarihli 57'nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

61'İNCİ BİRLEŞİM

9 ŞUBAT 2023 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1.- Anayasa'nın 119'uncu Maddesi ile 2935 Sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun 3'üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) Bendine Göre Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa İllerinde 08.02.2023 Çarşamba Günü Saat 01.00'dan İtibaren Üç Ay Süreyle Olağanüstü Hal İlan Edilmesine İlişkin 08.02.2023 Tarihli ve 6785 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararına İlişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/2276)

2.- Türk Silahlı Kuvvetleri Deniz Unsurlarının Bölge Ülkelerinin Karasuları Dışında Olmak Üzere Aden Körfezi, Somali Açıkları, Arap Denizi ve Mücavir Bölgelerde Deniz Haydutluğu, Silahlı Soygun Eylemleri ve Denizde Terörizmle Mücadele Amacıyla Görevlendirilmesi ve Bununla İlgili Gerekli Düzenlemelerin Cumhurbaşkanlığı Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin Anayasanın 92'nci Maddesi Uyarınca 10.02.2023 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Süreyle İzin Verilmesine Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/2277)

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1.- (S. Sayısı: 393) Gaziantep Milletvekilleri Ali Şahin ve Mehmet Sait Kirazoğlu ile 58 Milletvekilinin Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi (2/4811) ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.01.2023) (*) (**)
(X)

2.- (S. Sayısı: 375) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Milletlerarası Finansman Kurumu Ana Anlaşmasının Tadil Edilmesine İlişkin 16/4/2020 Tarihli ve 273 Sayılı "Governörler Kurulu Kararı"nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Milletlerarası Finansman Kurumuna Katılmak İçin Hükümete Salâhiyet Verilmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3746) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

3.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

4.- (S. Sayısı: 245) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

5.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

6.- (S. Sayısı: 373) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Personelinin Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretimine İlişkin İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2984) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

7.- (S. Sayısı: 371) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4243) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

8.- (S. Sayısı: 376) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4647) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

9.- (S. Sayısı: 127) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

(*) Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.

(**) İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

10.- (S. Sayısı: 378) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4692) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

11.- (S. Sayısı: 332) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2783) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

12.- (S. Sayısı: 377) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4689) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

13.- (S. Sayısı: 379) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4704) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

14.- (S. Sayısı: 169) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

15.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

16.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

17.- (S. Sayısı: 309) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

18.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

19.- (S. Sayısı: 291) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

20.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

21.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

22.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

23.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

24.- (S. Sayısı: 95) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

25.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

26.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

27.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

28.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

29.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

30.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

31.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

32.- (S. Sayısı: 202) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

33.- (S. Sayısı: 206) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

34.- (S. Sayısı: 208) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

35.- (S. Sayısı: 209) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

36.- (S. Sayısı: 211) İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

37.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

38.- (S. Sayısı: 257) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3057) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

39.- (S. Sayısı: 290) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2058) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

40.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

41.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

42.- (S. Sayısı: 307) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3981) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

43.- (S. Sayısı: 326) 2021 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/9) (Dağıtma tarihi: 13.04.2022)

44.- (S. Sayısı: 329) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma'da Yapılan Değişiklikler ve İlavelere İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4159) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

45.- (S. Sayısı: 330) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü'nde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4160) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

46.- (S. Sayısı: 331) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kuveyt Devleti Milli Muhafız Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İş Birliği Protokolünün Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4292) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

47.- (S. Sayısı: 333) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

48.- (S. Sayısı: 334) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

49.- (S. Sayısı: 347) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasını Değiştiren Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4335) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) (X)

50.- (S. Sayısı: 348) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) (X)

51.- (S. Sayısı: 349) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1584) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) (X)

52.- (S. Sayısı: 350) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4293) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

53.- (S. Sayısı: 351) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/912) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

54.- (S. Sayısı: 352) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1368) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

55.- (S. Sayısı: 353) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1422) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

56.- (S. Sayısı: 354) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1693) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

57.- (S. Sayısı: 355) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1965) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

58.- (S. Sayısı: 356) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Telekomünikasyon Birliği Kuruluş Yasası ve Sözleşmesinde Değişiklik Yapan Guadalaajara Tam Yetkili Temsilciler Konferansı Sonuç Belgelerinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2400) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

59.- (S. Sayısı: 357) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Avrupa Haberleşme Ofisi (ECO) Kuruluş Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3410) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

60.- (S. Sayısı: 358) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Hükümetlerarası Kuru Limanlar Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3540) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

61.- (S. Sayısı: 359) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Spitsbergen ile İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

62.- (S. Sayısı: 360) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi (IGAD) Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2818) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

63.- (S. Sayısı: 372) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4649) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

64.- (S. Sayısı: 374) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4244) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

65.- (S. Sayısı: 382) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4291) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

66.- (S. Sayısı: 383) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

67.- (S. Sayısı: 384) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2030) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

68.- (S. Sayısı: 385) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1776) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

69.- (S. Sayısı: 386) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

70.- (S. Sayısı: 387) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4324) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

71.- (S. Sayısı: 388) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

72.- (S. Sayısı: 389) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4512) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

73.- (S. Sayısı: 390) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3909) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

74.- (S. Sayısı: 391) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022)

75.- (S. Sayısı: 397) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/ Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4690) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) (X)

76.- (S. Sayısı: 398) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimine İlişkin Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalyan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4766) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) (X)

77.- (S. Sayısı: 399) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4856) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) (X)

78.- (S. Sayısı: 400) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) (X)

79.- (S. Sayısı: 401) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lesotho Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3718) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) (X)

80.- (S. Sayısı: 402) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde İmzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4097) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) (X)

81.- (S. Sayısı: 404) Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç ve 201 Milletvekilinin Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4901) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.02.2023) (X)

82.- (S. Sayısı: 405) Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ve Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 207 Milletvekilinin Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4914) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 07.02.2023) (X)

